

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 150

Poznań, środa dnia 1 kwietnia 1931

Rok XXVI

Język niemiecki w handlu

Ogłoszona przez nas w sobotnim numerze wieczornym odezwa wojewódzkich względnie dzielnicowych władz Stronnictwa Narodowego, Obozu Wielkiej Polski oraz Narodowej Organizacji Kobiet postawiła jasno i stanowczo sprawę samoobrony naszej narodowej wobec niebezpieczeństw, jakie nad społeczeństwem ziem zachodnich zawisną w razie ratyfikowania polsko-niemieckiego traktatu handlowego przez Berlin, — niebezpieczeństw w postaci napływu z Rzeszy żywołu niemieckiego, niemieckiego kapitału i niemieckiego towaru. W sprawie tej — możemy zapewnić — nie skończy się na odezwie; rozpocznie się systematyczne organizacyjne działania.

Dzisiaj pragniemy kilka uwag poświęcić innemu zagadnieniu z dziedziny stosunków polsko-niemieckich, a mianowicie używaniu języka niemieckiego w stosunkach między klientelą niemiecką a polskim kupiectwem.

Niewątpliwie, ludność niemiecka na ziemiach zachodnich miała już czas nauczyć się na tyle po polsku, by móc się w tym języku porozumiewać z kupiectwem naszym. Ostatecznie jednakowoż może ona na swoją korzyść przytoczyć zasadę, że w stosunkach handlowych o języku decyduje klientela, a kupiec musi się do tego zastosować.

W konsekwencji nie idziemy tak daleko, by od kupiectwa naszego żądać wręcz, aby klientom, odzywającym się w języku niemieckim, nie odpowiadało wcale, czy odpowiadało wyłącznie po polsku. Takie żądanie byłoby bezskuteczne, byłoby bowiem przeciwnie handlowej „naturze rzeczy”. To też przemawiamy wprawdzie za zręcznym wplataniem w rozmowę języka polskiego i w razie możliwości przechodzeniem do rozmowy w języku polskim; nie możemy natomiast od polskiego kupiectwa, tem bardziej w dzisiejszych trudnych warunkach gospodarczych, wymagać szorstkiego, odpychającego zachowania się wobec klienteli niemieckiej. Uprzejmość zaleca się i w stosunku do Niemców. Uprzejmość jest — w porównaniu np. z Warszawą — zaletą tutejszego kupiectwa i z tą zaletą wobec żadnego klienta zrywać nie można.

Ale opinia publiczna ma prawo wymagać od klienteli niemieckiej, a stokroć jeszcze więcej od polskiego kupiectwa, by te rozmowy w języku niemieckim odbywały się z pewną taktowną dyskrecją. Tymczasem w praktyce bywa, i to często, wręcz przeciwnie.

Są kupcy Polacy, którzy w tym kierunku grzeszą więcej od klientów Niemców. Gdy zjawi się u nich w magazynie Niemiec, netylko okazują mu więcej względów, aniżeli Polakowi, ale mówią po niemiecku w sposób szczególnie afekcjonowany i głośny, jak gdyby przybyciem klienta Niemca czuli się specjalnie zaszczytzeni.

To jest brak godności, i to netylko narodowej, ale także obywatelskiej. Opinia publiczna ma prawo wymagać taktownej dyskrekcji. Żądanie to

Prasa francuska ostro występuje przeciw wywodom Curtiusa

Niemieckie dążenia do odbudowania „Mitteleuropy“

Paryż, 1. 4. (Tel. wł.). Prasa francuska bardzo ostro ocenia wczorajszą mowę Curtiusa w sprawie austriacko-niemieckiej unii celnej.

„Temps“ pisze, że Curtius obral łatwy temat, mówiąc o konieczności działania pod naciskiem nędzy gospodarczej. Żadna nędza nie może jednak usprawiedliwić postępowania, obranego przez rządy berliński i wiedeński, a polegającego na realizacji unii celnej przy pomocy ziamania traktatów. Argumenty Curtiusa muszą być dokładnie zbadane, gdyż zaufanie do lojalności Niemiec zostało zbyt silnie wstrząśnięte. W każdym razie już teraz można powiedzieć, że twierdzenie Curtiusa, jakoby „Zollverein“ torował drogę współpracy europejskiej, jest zupełnie wprowadzające w błąd. Warunki, w jakich Berlin i Wiedeń rokowały w sprawie porozumienia, dowodzą najlepiej, że chodzi tu tylko o realizację planów niemieckich pod pokrywką współpracy europejskiej.

„Journal des Debats“ stwierdza, że mowa Curtiusa dowodzi, iż Niemcy systematycznie kontynuują dalej realizację swego wielkiego planu, równocześnie zaś chwytają się wszystkich prowizorycznych kruczków, by przez pewne formułki wprowadzać w błąd tych, którzy dają się oszukiwać. Robotę tę trzeba zdusić w zarodku.

„Echo de Paris“ stwierdza kategorycznie, że unia celna austriacko-niemiecka jest wydarzeniem natury

Jednomysłność opinii niemieckiej

Berlin, 1. 4. (Tel. wł.). Prasa niemiecka zgodnie solidaryzuje się z wywodami Curtiusa. Nawet opozycyjne pisma socjalistyczne chwają jego przemówienie. Tak np. huggenbergowski „Der Tag“ pisze, że z granica musi

wysoce politycznej. Niemcy, wierne swej tradycji, chcą znowu podjąć swą historyczną kolonizację Europy środkowej i wschodniej. Henderson podkreślił, że przygotowania dla unii celnej muszą być przerwane, dopóki nie wypowie się Rada Ligi Narodów. Mimo to Curtius zapowiada, że układ z Austrią dojdzie do skutku w ciągu dwóch do trzech miesięcy, choć Liga Nar. będzie potrzebowała na powzięcie decyzji co najmniej 6 miesięcy.

Pismo stwierdza, że na Radzie Ligi Narodów sytuacja będzie bardzo niepokojąca, gdyż Niemcy względnie którzyś z krajów, stojących pod ich wpływem, będą miały sposobność udaremnić niezbędną jednomysłność w Radzie.

„Journal“ uważa stanowisko Hendersona za zbyt formalne i niewystarczające. Nie uda się przeszkodzić utworzeniu bloku środkowo-europejskiego, jeśli się nie założy od razu energicznego „veto“. Dotyczy to zarówno Francji, jak Anglii i Włoch. Pismo wypowiada się za szybkim załatwieniem spornych jeszcze kwestii flotowych między Paryżem a Rzymem.

W „Matinée“ Sauerwein wypowiada się również za bardzo energicznym krokiem francuskim i angielskim, a o ile możliwości także włoskim. Niemcy jak stwierdza Sauerwein, wykazują wyraźnie, że ich jedynym celem jest odbudowa „Mitteleuropy“. Dowodzi tego ich propaganda rewizjonistyczna a także dążenie do „Anschlussu“.

zrozumieć, iż Niemcy w sprawie unii celnej z Austrią są jednolite i że byłoby największym błędem liczyć na rozdwojenie w Niemczech pod tym względem, lub wygrać przeciw sobie Berlin i Wiedeń.

Jeszcze raz zaufanie dla Laval

uchwaliła izba deputowanych większością 30 głosów

Paryż, 1. 4. (PAT). W ciągu ubiegłej nocy zarówno izba dep. jak i senat odbywały posiedzenia, na których obradowano nad ostatnimi rozdziałami preliminarza budżetowego, co do których nie udało się dotychczas osiągnąć porozumienia między obu izbami ustawodawczymi. Wśród rozdziałów, które stanowią przedmiot sporu, znajduje się m. in. wniosek, żądający poprawy warunków awansu nauczycieli.

Premjer Laval, stawiając kwestję zaufania, żądał odrzucenia wniosku,

postawionego przez radykałów socj., a żądającego zastosowania reformy natychmiast. Premjer podkreślił, że budżet w chwili obecnej nie byłby w stanie wytrzymać tak wielkiego nowego obciążenia i wobec tego żąda, aby izba zaakceptowała tekst, uchwalony przez senat, a przewidujący ustalenie sytuacji wszystkich funkcjonariuszów państwowych przed dniem 1 stycznia 1932.

Izba zgodnie z żądaniem premjera 304 gł. przeciw 274 uchwaliła rządowi zaufanie.

Dokoła obniżki cen

Warszawa, 1. 4. (Tel. wł.). Rozpoczynając akcję obniżania cen, rząd wyszedł z założenia konieczności przyspieszenia obniżenia cen artykułów przemysłowych celem zmniejszenia rozpiętości między poziomem cen artykułów przemysłowych a poziomem cen produktów rolnych.

skromne. Od niego odstąpić nam nie wolno.

Przekonani jesteśmy, że z poglądem naszym solidaryzują się czynniki czołowe naszego kupiectwa. Byłoby pożądane, żeby zagadnieniem tem zajęły się kompetentne organizacje w interesie kupiectwa naszego, bo nie taimy, że wśród klienteli polskiej skarg na po-

dotąd analogiczne ceny produkcji zagranicznej kształtowały się znacznie niżej od cen polskich, stwarzając przez to dla przemysłu polskiego niebezpieczeństwo zarówno na rynkach zbytu eksportowanego jak i rynku wewnętrznym przez możliwości zwiększenia importu. (w)

wyższy objaw słyszy się coraz więcej. A przekonani jesteśmy, że wystarczy uświadomić sprawę szerszym sferom kupiectkim i postawić ją wobec nich jako dogmat obywatelsko-narodowy, a zastosują się do niego i ci, którzy obecnie, wskutek braku może zastanowienia się, postępują inaczej i zrażają do siebie własne społeczeństwo.

Położenie wychodztwa polskiego w Stanach Zjednoczonych

Z Nowego Jorku otrzymujemy następujące uwagi:

Wychodztwo polskie w Stanach Zjednoczonych cierpi dotkliwie na skutek kryzysu ekonomicznego trwającego już od osiemnastu miesięcy. Na 7 milionów bezrobotnych przypada około pół miliona naszych rodaków, to znaczy 12 i pół proc. ogólnie przyjętej liczby mieszkańców Stanów Zjednoczonych pochodzenia polskiego. Przypomnieć trzeba, iż wszelkie akcje ratunkowe i patriotyczne podczas i po wojnie znalazły zawsze gorące poparcie u Polaków amerykańskich bez względu na to, czy chodziło o cele miejscowe (n. p. amerykański Czerwony Krzyż) czy też o pomoc dla dalekiej ojczyzny. Odsetek żołnierzy pochodzenia polskiego w armii Stanów Zjednoczonych był znaczniejszy, niż żołnierzy innego pochodzenia, do czego należy dodać ofiary w ludziach poniesione na korzyść armii polskiej we Francji. Wszystko to odbiło się ujemnie na zasobach wychodztwa.

Prócz ogólnego kryzysu ekonomicznego mamy do czynienia jeszcze z innymi lokalnymi trudnościami, jak n. p. zastojem w zagłębiach węglowych oraz upadkiem gospodarstwa rolnego. W samym tylko zagłębiu węglowym Pensylwanii, ześrodkowującym się naokoło miasta Scranton, mieszka około 200.000 Polaków, którzy już od lat kilku pracują nie więcej jak dwa do trzech dni w tygodniu. Osady rolnicze polskie rozrzucone są po całym kraju; gęstsze skupienia spotykamy n. p. w stanach Wisconsin i Texas. Jak wiadomo, położenie farmerów stało się krytycznym już za administracji prez. Coolidge'a, lecz akcja rządowa dotychczas nie przyniosła żadnych skutków prócz licznych danych statystycznych i ożywionej polemiki prasowej.

Hojność, z jaką wychodztwo było na przeróżne cele, wywołało u nas wrażenie, jakoby dobrobyt panował wśród Polonii-amerykańskiej. W rzeczywistości przeciętny emigrant, któremu dobrze się powodzi, uzbierał majątek w wysokości kilku i kilkunastu tysięcy dolarów i ma przed sobą problem z użycia tych pieniędzy w Ameryce, czekając na lepsze czasy lub też powrotu do kraju i osiedlenia się w mieście lub na wsi.

Statystyki towarzystw okrętowych wskazują, iż około 75 proc. zakupionych przejazdów opiewa na t. zw. re-emigrantów. Jest to bezwzględnie skutek panujących warunków ekonomicznych. Re-emigrant nie będzie próbował ponownego opuszczenia ojczyzny i szukania pracy we Francji lub... Peru, lecz pragnie (mamy na myśli przede wszystkim starszą generację) osiedlić się w Polsce. Mimo kilkonastoletniej bytności w milionowych miastach amerykańskich, re-emigranta przyciąga ziemia, to też naszym zdaniem przedsiębiorstwa rolnicze ziem zachodnich winny skorzystać z nadarzającej się sposobności i zainteresować re-emigrantów możliwościami zakupienia gospodarstw w okolicach o najwyższej rozwiniętej kulturze rolnej.

Zwracamy jednak uwagę, że Polak pochodzenia amerykańskiego przyzwyczajony jest do metod byznesowych, często dla nas niezrozumiałych. Na to, aby wytworzyć zainteresowanie realne, trzeba akcji ze strony jakiejś organizacji centralnej, reprezentującej poważniejsze sfery rolnicze, gdyż składanie poszczególnych ofert raczej całą akcją zdyskredytuje.

Chwila obecna jest bardzo dogodną i może się przez długie lata nie powtórzyć.

M. N.

Od pacyfikacji do — ugody

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Lwów, w marcu.

Nie można się uskarżać, aby obecne czasy nie dostarczały, szczególnie w zakresie politycznych zjawisk, wypadków, wobec których opinia staje, jak oniemiała, nie wiedząc, co w nich przedewszystkiem podziwiać: niespodziewany ich charakter, czy też nadzieje ich sprawców, że ludzie w Polsce zatrucili już w zupełności wszelki krytycyzm.

Do rządu takich napozór dziwnych zjawisk należy sprawa tajemniczych pertraktacji B. B. z Ukraińcami, które w ostatnim czasie poruszyły całą prasę w Polsce, a zapewne i zagranicą. Z punktu widzenia obowiązującej w życiu logiki, a przedewszystkiem tego, o czym do przesady słyszymy od kilku lat na temat „silnej ręki”, „silnego rządu”, „mocarstwowych ambicji” i t. d., żadna próba uzasadnienia tych pertraktacji nie daje żadnego rezultatu.

Bo jeżeli — po wszystkich błędach polityki „sanacyjnej” w stosunku do Ukraińców we wschodniej Małopolsce od r. 1926 do r. 1930 — przyszły naturalnym porządkiem rzeczy sabotaże w okresie leinim ub. r., a rząd wystąpił z pacyfikacją, to wynikało to zarówno z tego właśnie faktu, jak i szeregu oficjalnych i nieoficjalnych oświadczeń p. ministra spraw wewnętrznych i prasy „sanacyjnej”, że nastąpiła nowa era w całej sprawie, której zasadniczym znamięm będzie kurs twardych słów i poczynań wobec zbrodniczych wystąpień antypaństwowych. Wiadome jest stanowisko niezależnej opinii polskiej zarówno wobec sabotażów, jak i pacyfikacji. Sabotaże były następstwem lekkomyślnych pociągnięć „sanacji” w stosunku do Ukraińców, a pacyfikacja stała się biegunowym odpowiednikiem poprzedniej linii błędów z tem, że o ile tamte rozuczwały, to w tym samym stopniu rozdrażniały i tylko pozornie, zupełnie pozornie gasiły chwilowo ogień, nie chwytając właściwych sprawców zbrodni. Nie czas obecnie rozpatrywać i inne strony tego niezaszczytnego medalu, jaki się znalazł w zbiorze muzealnym „sanacji”.

To jedno trzeba jednak stwierdzić, że pacyfikacja jako akt polityczny — czy się chce, czy nie chce — obowiązuje i pewne konsekwencje powinna pociągnąć, tembardziej, że przy jej okazji dokonano różnych, nielicznych zresztą, posunięć wcale nawet rozsądnych, do których zaliczyć wypada rozwiązanie kilku gimnazjów ruskich, rozwarzanie szeregu Łuhów, Sokilów, odseparowanie od społeczeństwa ruskiego szeregu agitatorów przez osadzenie ich w więzieniu. Do zupełnie natomiast fatalnych uzupełnień pacyfikacji zaliczyć trzeba wybory we wschodniej Małopolsce, które przeprowadzono znanymi metodami. — „Zwycięstwo” wyborcze B. B. obnoszone po Polsce na dowód, że kurs „silnej ręki” dał znakomite rezultaty, a ludność ruska po pacyfikacji tłumnie i solidarnie — prawie bez reszty — przeszła pod znaki obozu B. B. Ale już tu zaznaczyły się pewne, golem okiem prawie niedostrzegalne rysy.

Jak pamiętamy dobrze, w tygodniach największego napięcia sabotaży i w pełni rozwiniętej pacyfikacji opinia zaalarmowana została podróją ks. metropolity lwowskiego Szeptyckiego do Warszawy. Rozpoczęto wówczas rozmowy, prowadzone — zgodnie z systemem — bardzo tajemniczo i zagadkowo. Polska nie wiele się o nich dowiedziała prócz pamiętnego zdania gen. Składkowskiego, wypowiedzianego do metropolity, że obaj dostojnicy, jak się wyraził minister, stracili autorytet we Wschodniej Małopolsce.

Znawcy stosunków ukraińskich wiedzieli jednak dobrze, co może oznaczać podróż ks. Szeptyckiego i jego rozmowy z gen. Składkowskim i szeregiem przywódców B. B. Ks. Szeptycki nie byłby jeździł nadarmo, bo jest zbyt wytrawnym graczem politycznym. Wypadki nie dały zresztą długo na siebie czekać.

Nazajutrz po wyborach, które przyniosły zdecydowaną klęskę nacjonalistom ukraińskim (Undo), w ich własnym organie lwowskim „Dile” ukazały się głośne artykuły anonimowego autora, który — jakby nigdy nie — rozwinął tezę, że Ukraińcy muszą iść z... rządem. Druzgocącej krytyce poddana została dotychczasowa polityka Ukraińskiego Klubu parlamentarnego, a przed porządnie zdumioną opinią czytelników „Dila”, a jeszcze więcej opinią polską rozwinięty został ukraiński program współpracy z B. B. Sygnalizowano ep-

kowy zwrot w stosunkach polsko - ruskich.

Cóż z tego, kiedy w chwili, gdy cykl sensacyjnych artykułów został zakończony, wypuszczono z więzienia wybranych do Sejmu posłów UNDO i naczelnego redaktora „Dila”, a ci za pomocą krótkiego komunikatu położyli kres wszelkim nadziejom, oświadczając, że artykuły ugodowe ukazały się w „Dile” pod ich nieobecność, wbrew ich woli, a pisane były przez człowieka, który nie był do tego upoważniony. Jak się okazało, był to korespondent warszawski „Dila”, który działał pod czystemi natchnieniem. Ślady wskazują, że spreżoną był tu ks. Szeptycki. Chodziło o pierwsze jaskółki.

Sprawa po tem wszystkim ucichła. Na terenie sejmowym B. B. i minister Składkowski prześcigali się w wystąpieniach antyukraińskich, piętnując opozycję, że nie głośnie w sprawie pacyfikacji z B. B., a p. minister spraw wewnętrznych wołał nawet głośno ze swej ławy do pos. Rybarskiego, że przemówienie lidera Klubu Narodowego oklaskują Ukraińcy. Te wojownicze wystąpienia uważali niektórzy nawniejsi za wyraźny dowód, że „sanacja” krocy konsekwentnie po wytkniętej drodze „silnej ręki” w sprawie ukraińskiej.

Gdy raz po raz zaczęły zaś nadchodzić z Genewy wiadomości, że rośnie tam ilość wniesionych memorjałów w sprawie ukraińskiej i pacyfikacji, kiedy stało się wiadomem, że memorjały te będą przedmiotem dyskusji w Lidze Narodów w maju r. b. — to każdego, kto zwracał na to uwagę, zaczęto nazywać sprzymierzeńcem obcych agentur i omal nie pomawiano o współautorstwo antypolskich memorjałów genewskich.

I oto w takim momencie wybucha bomba. B. B. konferuje z UNDO, prosi o wycofanie skargi z Genewy, a wzamian za to daje odszkodowanie za pacyfikację, otwarcie zamkniętych gimnazjów, uwolnienie więźniów politycznych, mianowanie p. Józefskiego wojewodą lwowskim, subsydia na Słuskij Hospodar, a równocześnie ukazują się pogłoski, że toczą się też rozmowy na temat autonomji.

Dużo było można w tej sprawie przewidywać niespodzianek, ale nigdy ta-

kiej. UNDO, które zakwalifikowano, jako partję antypaństwową, dążącą do zniszczenia Polski, którą wobec tego należy zlikwidować, większość zaś działaczy zamknąć i unieszkodliwić, staje się kontrahentem „sanacyjnym”. W tym jednym fakcie tkwi cała pustka programowa „sanacji” w sprawie ukraińskiej, poziom moralny całej jej frazeologii, a równocześnie obraz skulków jej polityki.

Co oznacza fakt, że B. B. rozpoczęło pertraktacje z UNDO? Rzecz idzie o wycofanie skarg ukraińskich z Genewy. Wiemy dobrze, jak się skończyła analogiczna dyskusja w lutym r. b. na temat nadużyć wyborczych na G. Śląsku. Sprawa pacyfikacji przedstawia się znacznie gorzej. Polskę w tej sprawie może spotkać nowa klęska na terenie międzynarodowym. A z największym naciskiem trzeba to podkreślić, nie byłoby w Genewie naszej kompromitacji ani w lutym, ani w maju, gdyby nie akcja wyborcza, zastosowana przez „sanację” w ślepej pogoni za mandatami.

Jeżeli „sanacja” zdobyła większość swoich mandatów na wschodzie, to obecnie ma za nie ciężko płacić Polska: albo na terenie międzynarodowym w Genewie w maju r. b., albo fatalnymi ustępstwami na rzecz Ukraińców, które osłabią do reszty naszą pozycję na kresach i rozzuchwalały żywy wrogię państwu polskiemu. Abyśmy tylko nie zapłacili i w Genewie i we Lwowie!

Bo pamiętać należy, że obecne pertraktacje warszawsko - lwowskie są dalszym ciągiem zręcznej polityki ks. Szeptyckiego, który wyzyskuje ciężką sytuację Polski, aby za cenę fikcyjnych przyrzeczeń wytargować zupełnie realne koncesje dla polityki ukraińskiej: nie zaś nawet w najlepszym razie nie naprawi już tych szkód, jakie w związku z wyborami i pacyfikacją narobiła Polsce celowo zorganizowana propaganda ukraińsko - niemiecka w prasie i świecie politycznym całego świata.

Kraj ma sposobność jeszcze raz się przekonać o właściwej wartości B. B. Gdyby to była jedyna korzyść z tej sprawy — możnaby nawet zaliczyć ją do dodatnich w ogólnym bilansie wypadków. Niestety tak nie jest. Jeszcze raz przychodzi nam wezwać opinię do czujności, aby nie stało się coś, za co Polska będzie grubo płaciła.

Klaudjusz Hrabyc.

W przededniu reformy prawa małżeńskiego w Polsce

a po wydaniu Encykliki Piusa XI o małżeństwie

2. Projekt Komisji Kodyfikacyjnej.

Komisja kodyfikacyjna Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczęła swoją pracę w czerwcu 1919 r. Już w roku 1920 wpłynął do komisji gotowy projekt prawa małżeńskiego, opracowany przez prof. Władysława Jaworskiego z Krakowa, lecz projekt ten dotyczył prawa majątkowego.

Wr. 1926 dowiadujemy się, że wybrano specjalną podkomisję, w której opracowanie prawa małżeńskiego powierzono prof. Karolowi Lutostańskiemu. W skład podkomisji weszli p. prof. Lyskowski, p. Bukowiecki, prezes Prokuratury Generalnej w Warszawie, p. Konic, i p. Nagórski.

Znany dosyć dokładnie projekt, opracowany przez prof. Lutostańskiego; Komisja sama w dwóch komunikatach z roku 1929, dała poznać, jakimi zasadami się kierowała przy reformie prawa małżeńskiego. Oto wyjątek z pierwszego komunikatu:

„Projekt, opracowany przez prof. Karola Lutostańskiego, nie zajmuje żadnego z krańcowych stanowisk, i nie jest oparty ani wyłącznie na pierwiastkach prawa kanonicznego, ani na ściśle świeckiej podstawie, lecz stara się połączyć wszystkie dojrzałe w tym względzie wymogi bieżącego polskiego życia społecznego i państwowego. Taki charakter projektu, normujący krańcowe poglądy, wpływa zarówno ze względu zasadniczej celowości, jak i z faktu, że w podkomisji, która projekt referenta, prof. Lutostańskiego, przygotowawczo rozważała, zasiadali przedstawiciele różnych poglądów na prawny charakter małżeństwa, zarówno ci, co widzą w małżeństwie umowę cywilną, jak i ci, którzy stoją na stanowisku sakramentu. Wobec tego sekretarz generalny Komisji z naciskiem stwierdza, że tak prowadzona praca, dla wszystkich odłamów opinii publicznej w danej materji, daje pełną gwarancję, że sprawa jest rozważana w komisji kodyfika-

cyjnej z należytem pogłębieniem tego doniosłego zagadnienia”.

Wyraźniej określili tendencje komisji prof. Rappaport dnia 3 czerwca 1929 r. na uroczystej akademji z okazji dziesięciolecia komisji kodyfikacyjnej:

„Żądano (w grudniu 1928 r. przedstawiciele różnych grup politycznych) na tem zebraniu wykończenia w najbliższym czasie poza procedurą cywilną dwóch jeszcze ustaw: ustawy o prawie małżeńskim i kodeksu karnego. I oto komisja kodyfikacyjna już spełniła pierwszy dezyderat, uchwalając przed kilkoma dniami projekt prawa małżeńskiego, który po ustaleniu ostatecznego brzmienia pod względem redakcyjnym i opatrzeniu projektu motywami, będzie przesłany p. ministrowi sprawiedliwości na jesieni r. b. (Projekt odesłano już do ministerstwa sprawiedliwości w pierwszych dniach grudnia 1929 r.). Projekt ten, przygotowany z wszechstronnem pogłębieniem zagadnienia, stara się uwzględnić dojrzałe wymogi bieżącego życia społecznego i państwowego. Stoi on na stanowisku małżeństwa, jako instytucji prawa cywilnego, (podkr. autora) stwarzając jednocześnie ramy dla zadośćuczynienia uczuciom religijnym (podkr. autora) obywateli Rzeczypospolitej. Komisja kodyfikacyjna kierowała się przekonaniem, że unormowanie całokształtu prawa małżeńskiego należy do współczesnego suwerennego państwa, przy czem należy się liczyć w tym względzie z uświęconymi w konstytucji Rzeczypospolitej zasadami co do równości obywateli, wolności ich sumienia i jurysdykcji sądów powszechnych. Uważając małżeństwo za podstawę organizacji społecznej i państwowej, projekt, uchwalony przez komisję kodyfikacyjną, wysuwa na czoło zasadę trwałości związku małżeńskiego, a ustanie małżeństwa nie przez śmierć jednego z małżonków uwzględnia jedynie w

Dowód olbrzymiej zniżki cen.
Pończochy jedwab do prania złoty „Bemberg”
dawniej 13,50, 11,00 teraz 7,75.
WIZA & MAŁUSZEK,
Nowa 6. z w 28646/47 2/ Grudnia 5

przypadkach szczególnej wagi”.

Ks. prof. Biskupski z Włocławka wysnuwa z powyższych komunikatów mglistych, pełnych frazesów, powodujących podejrzenia, następujące zasady:

1) zamierza się zaprowadzić śluby cywilne i to zdaje się przymusowe dla wszystkich obywateli;

2) zezwala się na obrzędy kościelne przed lub po akcie cywilnym;

3) sądownictwo w sprawach małżeńskich zastrzeżone jest wyłącznie państwu;

4) wprowadza się rozwody.

Radykalniejszej reformy komisja chyba nie mogła wymyślić.

To też, na uroczystej akademji z okazji tegorocznego Dnia Katolickiego, zaliczył ks. Kardynał-Prymas projekt ten do najbardziej radykalnych w świecie, wyrażając równocześnie nadzieję, że nie znajdzie się w Polsce rząd, któryby taki projekt wniósł do Sejmu, ani Sejm, któryby go uchwalił.

Czy Szanowni Profesorowie, zasiadający w komisji kodyfikacyjnej zapomnieli o art. 114 tej samej Konstytucji na którą się powołują:

„Wyznanie rzymsko-katolickie, będące religją przeważającą (podkr. autora) większości narodu, zajmuje w Państwie należne stanowisko wśród równouprawnionych wyznań. Kościół rzymsko-katolicki rządzi się własnymi prawami. Stosunek państwa do Kościoła będzie określony na podstawie układu ze Stolicą Apostolską, który podlega ratyfikacji, przez Sejm”.

To naczelne stanowisko, zapewniłoby przez Konstytucję Kościołowi katolickiemu uwytądnienie się wyraźniej, gdy czytamy następny artykuł 115:

„Kościół mniejszości religijnych i inne prawnie uznane związki religijne rządzą się same własnymi ustawami, których uznania państwo nie odmówi, o ile nie zawierają postanowień, sprzecznych z prawem. Stosunek Państwa do tych kościołów i wyznań będzie ustalony w drodze ustawowej po porozumieniu się z ich prawnymi reprezentacjami”.

„Własne prawa” Kościoła katolickiego zebrane są w Kodeksie prawa kanonicznego. Otóż jak widzimy, Konstytucja uznaje ten Kodeks zgóry jako prawo. Lecz nie o tem w projekcie nowego prawa małżeńskiego; potraktowano w nim blisko 20 milionów katolików na równi z 3 milionami prawosławnych lub 2 milionami żydów lub z garstką Marjawitów.

Nowy projekt prawa małżeńskiego jest sprzeczny z Konstytucją, nie mniej i z Konkordatem zawartym 1925 roku między Stolicą Apostolską a państwem polskim.

Przecież art. 1 Konkordatu stwierdza zgodnie z Konstytucją, że państwo zapewnia kościołowi swobodne wykonywanie jego władzy duchownej i jego jurysdykcji a następnie art. 4 zapewnia Kościołowi nawet pomoc władz cywilnych przy wykonywaniu tej jurysdykcji. A nikt chyba nie zaprzeczy, że małżeństwa katolików podlegają Kościołowi i jego władzy.

Prof. Rappaport w swoim pięknie ujętym, lecz mętym komunikacie twierdzi, że w podkomisji zasiadali również tacy, co stoją na stanowisku sakramentu. Wierzę w dobrą wolę i szlachetne intencje Szanownych członków komisji kodyfikacyjnej, lecz ponieważ projekt już dzisiaj nie jest tajemnicą (tekst projektu znajdował się przecież w rękach Warszawskiego Komitetu Obrony Rodziny), twierdząc, że albo żaden z panów-członków nie stał na stanowisku sakramentu, albo jeśli wierzyć słowom p. prof. Rappaporta taki członek lub tacy członkowie nie mieli żadnego wpływu na bieg prac Komisji. Jeśli nie wszyscy członkowie podkomisji, to przynajmniej jego prezes wychodzi z założenia, że państwo nowoczesne jest ateistyczne a religja jest tylko rzeczą prywatną i tak zręcznie skonstruował projekt, żeby z jednej strony nie zeszli z swego czystoświeckiego stanowiska a jednocześnie spotkali się z jak najmniejszym oporem społeczeństwa.

Czekamy, aż projekt wpłynie na obrady sejmowe, a wtedy Kościół i społeczeństwo polsko-katolickie wypowie swoje zdanie; sądzą, że opór będzie większy niż Komisja się tego spodziewała.

(—) Ks. Dr. Aleksy Brasse,
(Dalszy ciąg nastąpi).

Falszowanie podpisów duchowieństwa pod odezwaniami „imieninowemi“

Jak wiadomo, tegoroczny obchód „imienin“ p. Piłsudskiego upamiętnił się nie tylko słynną akcją „pocztówkową“, ale także masowym falszowaniem podpisów pod odezwaniami „imieninowemi“. Nie cofnięto się nawet przed nadużyciem nazwisk wybitnych przedstawicieli duchowieństwa wielkopolskiego, tak np. umieszczono pod odezwaniami „imieninowemi“ nazwiska ks. Ciemniaka z Lisewa Kościelnego i ks. Duczmala z Prochów bez ich wiedzy i woli.

W dalszym ciągu otrzymujemy list od ks. Pawła Winnickiego, proboszcza w Raszkowie, który również stwierdza, że nie upoważnił nikogo do podpisania jego nazwiska pod odezwą obchodu imienin Piłsudskiego i że nazwisko to zostało tam wpisane bez wiedzy ks. Winnickiego.

Oto jakimi metodami narzucano społeczeństwu wielkopolskiemu galówkę „imieninową“!

Warunki pożyczki kolejowej

Narazie wiadome są tylko warunki techniczne — o finansowych dowiemy się po świętach Wielkiej Nocy

Warszawa, 1. 4. (Tel. wł.) „Kurjer Warszawski“ podaje następujące szczegóły, dotyczące pożyczki kolejowej: Konsorcjum francuskie zwróciła rządowi polskiemu kosztą, dotychczas poniesione przy budowie kolei. Koszta wyniosą około 100 milionów. Dla eksploatacji linii kolejowej przewidywane jest utworzenie specjalnej spółki akcyjnej. Siedziba Towarzystwa będzie w Paryżu, dyrekcja główna w Gdyni. Kapitał akcyjny w połowie będzie należał do rządu polskiego, w połowie do grupy francuskiej. Towarzystwo przystąpi do rozdania robót kolejowych polskimi przedsiębiorstwom. Linja ma być wykończona w przeciągu dwóch lat. Służba kolejowa na tej linii będzie miała prawa pracowników państwowych. Koncesja będzie udzielona na 50 lat. Prezesem Towarzystwa będzie Polak, zatwierdzony przez ministra komunikacji. Suma pożyczki wyniesie około jednego miljarda franków. Obligacje pożyczki będą gwarantowane przez rząd i wypuszczone na rynku francuskim w końcu kwietnia. Będzie to pierwsza transakcja pożyczki, zależna co do sum od stanu rynku pieniężnego danej chwili. Towarzystwo budowy i eksploatacji kolei ma być utworzone przed świętami w Paryżu. Około połowy kwietnia będą wiadome warunki finansowe Towarzystwa, które musi być zatwierdzone przez parlament w pierwszej połowie maja. (w)

Od redakcji: Informacje powyższe zawierają pewne niedomówienia: nie podają żadnych danych w sprawie warunków finansowych pożyczki, które według dotychczasowych doniesień są dla Polski bardzo ciężkie (kurs emisyjny 93; oprocentowanie roczne 10 proc.). Dość niejasno przedstawia się również charakter spółki akcyjnej, która ma się utworzyć. Do wyrobienia sobie jasnego sądu w sprawie pożyczki potrzebne są dalsze szczegóły. Do sprawy tej powrócimy.

Zresztą okazuje się, że narazie uzgodnione i wiadome są wyłącznie warunki techn.-organizacyjne, pożyczki, zaś uzgodnienie warunków zasadniczych, finansowych jeszcze nie nastąpiło i zajęcie jakiegokolwiek stanowiska byłoby wobec tego przedwczesne.

W tej mierze informuje urzędowa Polska Agencja Telegr., która donosi:

„W związku z ukazaniem się depeszy z Paryża, donoszącej o podpisaniu wczoraj, względnie o parafowaniu układu o pożyczkę francuską na dokończenie linii kolejowej Górny Śląsk—Gdynia, p. min. skarbu Matuszewski oświadczył, że wiadomość ta jest o tyle tylko prawdziwa, że już uzgodniono w Paryżu wszystkie warunki techniczne. Rokowania o warunki finansowe rozpoczną się w Paryżu dopiero po świętach.“

Stolica Nicaragui w gruzach — Tysiące zabitych i rannych

Katastrofalne trzęsienie ziemi w mieście Managua (Ameryka środkowa) — Dotąd obliczono 2500 zabitych i kilka tysięcy rannych

Nowy Jork, 1. 4. (Tel. wł.) Jak już donosiliśmy obszernie miasto Managua, stolica Nicaragui, nawiedzane zostało wczoraj strasznym w skutkach trzęsieniem ziemi.

Mniej lub więcej silne wstrząsy podziemne powtarzały się przez cały dzień wczorajszy. Dzieła zniszczenia dokonał najsilniejszy wstrząs, który miał miejsce o godz. 9 min. 30 wieczorem.

Miasto, onegdaj jeszcze pulsujące życiem, zamieniło się w ciągu 12 godzin w gruzy i zgłiszczca. Czego bowiem nie zniszczyły siły podziemne, zniszczyły szalejące w ciągu ubiegłej nocy płomienie, wobec których z powodu braku wody prowadzący akcję ratowniczą byli bezsilni. Panujące ciemności — wszystkie bowiem przewody elektryczne zostały zniszczone — potęgowały grozę sytuacji.

Miasto, liczące 25 tysięcy mieszkańców, zamieniło się w gruzy. Nad niemi sterczy stalowe rusztowanie nowowybudowanej katedry, która ocalała. Poza to wszystkie kościoły uległy zniszczeniu przy pierwszych wstrząsach, a walące się mury pogrzebały pod sobą setki wiernych, którzy przy ołtarzach szukali ratunku.

W zniszczonej doszczętnie więzieniu znalazło śmierć około 150 więźniów.

O obliczeniu dokładnym strat w ludziach niema narazie mowy. Prowizo-

ryczne obliczenia strasznej klęski podają liczbę zabitych na 1100, liczbę rannych na przeszło 2000. Ostatnie znów telegramy powiększają już liczbę zabitych do 2500.

Jeśli uniknięto jeszcze większych strat w ludziach, przypisać to należy szczęśliwemu — w tem strasznym nieszczęściu zbiegowi okoliczności: mianowicie właśnie wczoraj około 40 proc. mieszkańców opuściło miasto, aby do rocznym zwyczajem obchodzić święta wielkanocne na wybrzeżu morskiem.

W promieniu 10 km wszystkie połączenia i urządzenia kolejowe uległy zniszczeniu, tak, że narazie komunikacja z miastem i jego okolicą odbywa się wyłącznie drogą powietrzną.

Akcję ratowniczą podjął stacjonowany niedaleko miasta oddział marynarzy amerykańskich w sile 2000 ludzi.

Szkody, wyrządzone przez trzęsienie zdążono już obliczyć na co najmniej 40 milionów dolarów.

Managua, 1. 4. (PAT). Wśród ofiar trzęsienia ziemi jest wielu amerykańskich obywateli, kobiet i dzieci a m. i. rodn osób wojskowych oraz członków ciała dyplomatycznego i konsularnego. Gmachy poselstw amerykańskiego i angielskiego zostały spalane na popiół. Wszystkie gmachy rządowe uległy zniszczeniu. W gruzach leżą również niemal wszystkie banki oraz większe magazyny i biura.

przyczem na nieoświetlonej szosie zastąpiło mu drogę kilku zamaskowanych osobników, którzy rzucili się na niego i zaczęli bić go głowicami i tępymi narzędziami, a gdy runął bez przytomności na ziemię, napastnicy zbiegli.

Ciężko poranionego prof. Chodźkę przewieziono do szpitala, gdzie zmarł. Z dochodzenia policyjnego okazało się, że morderstwo popełnione zostało na tle

zemsty przez uczniów gimnazjum, w którym wykładał zamordowany.

Na podstawie dotychczasowego śledztwa zostało aresztowanych 2 uczniów.

„Wicher“ pod mostem Poniałowskiego

Warszawa, 1. 4. (Tel. wł.). Dziś rano z powodu „Prima Aprilis“, w prasie pojawiło się szereg osobliwych wiadomości.

Jedne pisma głosiły, że „Wicher“ przyplął do Warszawy i stanął pod mostem Poniałowskiego. Większość gazet donosiła o przyjeździe do Warszawy Charlie Chaplina, a nawet zdołano jego przybycie na dworcze sferografować. Kilka dowcipów puszczono o sferach artystycznych. (w)

Frick obalony

Weimar, 1. 4. (Tel. wł.). W sejmie turyngijskim dzisiaj przedpołudniem przyjęty został wniosek socjal-demokratów o votum nieufności dla ministra spraw wewnętrznych Fricka oraz rady państwowego Marschlera. Za wnioskiem głosowali socjaliści, komuniści, Partja Państwowa i Niem. Partja Ludowa. Tem samem Frick i Marschler zostali obaleni.

Jak wiadomo Frick jest jednym z najwybitniejszych przywódców hitlerowskich. Został ministrem spraw wewnętrznych (a zarazem min. oświaty) w Turyngji dzięki poparciu Niem. Partji Ludowej. Obóz kanclerza Brüninga wyczerpał wszystkie siły, by obalić Fricka, co się ostatecznie udało przez odciążenie Niem. Partji Ludowej.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 1. 4. 1931 r. Warunki: Handel hurtowy, paryet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f w h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f w h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f w h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f w h.)

„Ceny transakcyjne“
Żyto 30 tonn par. Poznań . . . 22.10
Żyto 90 tonn par. Poznań . . . 22.50
Uspodobienie mocne.

„Ceny orientacyjne“ parytet Poznań

Pszonica	27.50—28.00
Uspodobienie stałe.	
Jęczmień przemiałowy	21.50—22.50
Uspodobienie stałe.	
Jęczmień browarowy	24.50—25.50
Uspodobienie spokojne.	
Owies pasewny	20.00—21.00
Owies jednolity nadający się do siewu	23.00—24.00
Uspodobienie stałe.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	32.00—33.00
Uspodobienie stałe.	
Mąka pszen. 65% wł. work.	41.00—44.00
Uspodobienie stałe.	
Otręby żytnie	18.00—19.00
Otręby pszenne	18.25—19.25
Otręby pszenne (grube)	19.25—20.25
Rzepak	38.00—40.00
Gorzycza	42.00—47.00
Wyka latowa	42.00—44.00
Peluszka	43.00—47.00
Groch Victoria	24.00—28.00
Łubin niebieski	22.00—24.00
Łubin złoty	34.00—38.00
Seradela	85.00—92.00
Koniczyna czerwona	300.00—350.00
Koniczyna biała	340.00—460.00
Koniczyna szwedzka	230.00—260.00
Koniczyna żółta odłuszczone	140.00—170.00
Koniczyna żółta w łuskach	60.00—70.00
Przelot	200.00—240.00
Tymoteusz	90.00—105.00
Rajgrass angielski	90.00—110.00
Tataraka	25.00—28.00
Siano prasowane	2.50—2.90
Siano luzne	7.10—7.50
Siano pras.	7.80—8.50

Ogólne uspodobienie stałe.
Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 130 tonn, pszenicy 297 tonn, jęczmienia 10 tonn, ospy pszennej 15 tonn.

Uwaga: Dzisiaj odbyło się ostatnie zebranie giełdowe przed świętami. Następne zebranie rozpoczyna się w środę, dnia 8 kwietnia b. r. włącznie.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 1. 4. 1931 r.

Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego był spokojny. Obrót dokonano wyłącznie w pap. procent. po kursach niezmiennych.

Na rynku pap. procent. płacono nadal za 5 proc. poz. konwers. 48½ proc., również poszukiwano 4 proc. listy zast. konw. po 37½ proc. Pozatem handlowano 8 proc. listy dolarowe (stare) po 90 proc. oraz 6% listy żytnie po 15,75 w tranzakcjach.

Akcje bankowe wzgl. przemysłowe bez obrotu i bez notowania. Dopytywano się jedynie o R. Maya po 24,25.

Zastępcy

zdolnego, z praktyką w dziale reklam i opakowań z papieru i blachy poszukuje na Wojew. Poznańskie jedna z największych fabryk krajowych. Zgłoszenia z podaniem szczegółów dotychczasowej działalności do ekspedycji Kuriera Poznańskiego pod zw 28628

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe: (Kurs w procentach nominalu).

5% Pożyczka konwersyjna 48½% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 90% O.

4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 37½% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 15,75 +

Tendencja spokojna.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w cbrtach nieoficjalnych w Warszawie 8.8975 zł; w Gdańsku na w 8.923 zł.

Kurs marką niem. i gud. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 212.12 do 212.42 zł. gotówką 211.72 zł; za 100 guldenów gd. w dewizach 172.98 do 172.98 zł. gotówką 172.64 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 1. 4. 1931 r.

Dewizy:	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124.07	124.38	123.76
Holandja	357.73	358.63	356.83
London	43.34¼	43.45	43.23½
Nowy Jork			
czeki	8.915	8.935	8.895
Nowy Jork	8.923	8.943	8.903
kabel			
Paryż	34.91	35.00	34.83
Praga	26.42¾	26.49	26.36½
Szwajcaria	171.58	172.01	171.15
Wiedeń	125.45	125.76	125.14
Włochy	46.73	46.85	46.61
Berlin	212.48		

Tendencja mocna.

Papiery wartościowe i obligacje.

3% poz. bud 45.25 45.00
5% poz. kol. w. 49.25
10% poz. kol. 104.50 104.25

Akcje w złotych:

Bank Polski	0.00—132.00
Bank Zachodni	0.00—60.00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	0.00—65.00
W. T. Węgla	0.00—32.75
Lilpop	0.00—21.50
Modrzejów	0.00—6.75
Ostrowiec	0.00—41.50
Haberbusch	0.00—95.00
Starachowice	0.00—12.00

Tendencja niejednolita.

Komentarz.

Dla papierów państwowych tendencja niejednolita, dla akcji niejednolita. Z bankowych utrzymany Bank Polski i Bank Związku, słabszy Bank Zachodni. Węgiel cokolwiek słabszy, z metalurgicznych Lilpop mocniejszy, Modrzejów i Starachowice utrzymane, Ostrowiec słabszy, ze spożywczych słabszy Haberbusch.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 1. 4. 1931 r.

Pszonica march 75—76 kg.	285.00—287.00
Tendencja spokojna.	
Żyto march 70—71 kg.	183.00—185.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień march brow od st. załad. wania	228.00—240.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	210.00—227.00
Tendencja spokojna.	
Owies march od st. załad.	163.00—167.00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka pszenna	34.75—40.50
Tendencja stała.	
Mąka żytnia przem. do 60%	26.25—29.25
Tendencja stała.	
Ospa pszenna	13.30—13.60
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	13.00—13.25
Tendencja mocniejsza.	
Groch Victoria	24.00—29.00
Groch drobny jadalny	23.00—26.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Peluszka	25.00—28.00
Bób polny	17.00—19.00
Wyka	23.00—26.00
Łubin niebieski	13.50—15.50
Łubin złoty	22.00—26.00
Seradela nowa	64.00—68.00
Makuchy rzepakowe	9.80—10.20
Makuchy lniane	15.20—15.50
Wytłoki suche paryt. Berlin	7.70—8.60
Srót Soja	14.20—14.40
Płatki ziemniaczane	14.70—15.00

Ogólna tendencja utrzymana.

Notowania złotego w Berlinie.

z dnia 1. 4. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę	46.95 +7.15
Noty wielkie	46.80 +7.20

Ohydne morderstwo

Bestjalska zemsta gimnazjastów

Piotrków, 1. 4. (Tel. wł.) W miasteczku Belchotowie, powiatu piotrkowskiego, dokonano zbrodni morderstwa na osobie profesora miejscowego gimnazjum handlowego. Profesor Chodźko wracał w sobotę wieczorem z kina do domu, położonego na przedmieściu,

Święta za pasem! - kup wódek, likierów i win krajowych "Rektyfikacji Warszawskiej"!

O podział administracji

Już w trzecim kolei budżecie uchwalono kredyty na „komisję studjów nad usprawnieniem administracji publicznej”, istniejącą przy prezydium Rady Ministrów. W r. 1929/30 przeznaczono na ten cel 200 000 zł, w roku następnym 150 000 zł, obecnie 130 000 zł. Razem zatem 480 000 zł.

Komisja ta opublikowała kilka wydawnictw, z których wynika, że głównymi przedmiotami jej prac są: organizacja urzędów administracji publicznej i sposób ich urzędowania, ustroj samorządu i podział administracji państwa.

Temu ostatniemu zagadnieniu poświęcono już u nas wiele czasu i czasu. Od chwili uchwalenia konstytucji marcowej, której art. 65 zapowiada ogólnikowo ustawowe uregulowanie, tej sprawy, pojawiło się mnóstwo pomysłów, z których dawniejszych obecnie przypominac nie będziemy. Ostatnio prasa ogłosiła na ten temat wywiad z b. wiceministrem dr. Jaroszyńskim, przewodniczącym wyżej wymienionej komisji. Z wywiadu tego wynika, że p. Jaroszyński jest zwolennikiem: 1) dużej gminy wiejskiej, odpowiadającej mniej więcej gminie zbiorowej w b. zaborze rosyjskim, 2) zniesienia szeregu powiatów w b. zaborze pruskim i austriackim, 3) zmniejszenia liczby województw. Oddzielne zupełnie zagadnienie stanowi Warszawa, tak pod względem obszaru, jak ustroju samorządu i władz administracyjnych.

Każde z wymienionych zagadnień ma dla całego państwa i województw zachodnich kapitalne znaczenie, wymaga zatem oddzielnego omówienia. Zaczniemy od największej jednostki administracyjnej, od województwa.

Według tendencji, panujących w pewnych kołach obozu rządzącego, z liczby 17 województw (wraz z miastem stołecznym Warszawą) uległoby redukcji 5 — 6. Byłyby to województwa: kieleckie, białostockie, poleskie, nowogrodzkie, stanisławowskie i tarnopolskie. Zniesienie województwa nie byłoby w całości wcielone do pozostałych, lecz przeprowadzono by nowe granice, przyczem woj. pomorskie byłoby powiększone o Bydgoszcz i sąsiednie 3 — 4 powiaty, a woj. poznańskie otrzymałoby rekompensatę pod postacią zachodniej części woj. łódzkiego, a więc przede wszystkim okręgu kaliskiego. Województwo kieleckie zostałoby podzielone między Warszawę, Łódź i Lublin, białostockie między Warszawę i Wilno, nowogrodzkie złączone z wileńskim, a poleskie z wolińskim.

Wiceminister Beck i Żydzi

Żydowska Agencja Telegraficzna udzieliła żydowskiej prasie informacji o rozmowie swego dyrektora, p. Jakóba Landau, z wiceministrem spraw zagranicznych, p. Beckiem, o likwidacji antysemityzmu politycznego i psychologicznego w Polsce. Według oświadczenia p. Becka, stanowisko rządu w kwestii żydowskiej przedstawia się następująco:

„Dążąc do osiągnięcia serdecznego stosunku między narodem polskim a społecznością żydowską, rząd polski odnawia jedynie staro - dawną tradycję. W różnych zagadnieniach, które państwo ma do rozwiązania, sięgamy po wytyczne z dziejów naszego narodu. W żadnym państwie europejskim przyjazny stosunek do Żydów nie zaznaczył się w takim stopniu, jak w naszym kraju, który przyjął Żydów jeszcze w średniowieczu. Antysemityzm jest właściwie obcy charakterowi naszego narodu i nigdy nie zapuszczał głębokich korzeni w naszym kraju.

Rząd szczerze dąży do zacieśnienia tych tradycyjnych stosunków. Oczywiście, nie może się to stać w ciągu jedne-

go dnia. Lecz podstawa została utworzona. Antysemityzm zarówno polityczny, jak i psychologiczny, jest pokonany. Niedawno zniesione zostały ograniczenia carskie. Nastąpią jeszcze dalsze kroki w kierunku naprawy sytuacji gospodarczej Żydów, która jest istotnie ciężka. Żywią nadzieję, że odnieśli pan wrześnie, że rząd darczy sytuację Żydów całą należną uwagą.

Z powodu oświadczenia wicemin. Becka pisze „Gaz. Warszawska“:

„Powolywanie się na tradycje historyczne stosunków polsko - żydowskich, nie świadczy dobrze o rozumieniu przez rząd „sanacyjny“ kwestii żydowskiej. Tradycje te są bowiem jak najfatalniejsze. Żadne państwo nie postępowało tak nierozsądnie i nieogłędnie z Żydami, jak Polska, i dlatego jesteśmy dziś jedynym narodem w Europie zachodniej, który posiada do tego stopnia nabrzmiałą wrzód kwestii żydowskiej.

Krótkowzroczna, egoistyczna polityka stanowa szlachty opierała się często na Żydach w walce z polskimi mie-

szczaństwem, doprowadzając do upadku miast polskie i oddając ten potężny warsztat twórczości cywilizacyjnej w obce ręce. Czyżby te tradycje przyświecały „sanacji“ w jej polityce żydowskiej?

Trwający od przewrotu majowego flirt „sanacji“ z żydostwem daje wiele do myślenia i nasuwa poważne obawy co do tego, na czym ma polegać likwidacja „politycznego antysemityzmu w Polsce“.

Ten okrzykany przez Żydów antysemityzm polski jest przecież tylko zdrowym odruchem samoobrony, zmierzającym do tego, by naród polski przedstawił normalny organizm społeczny, panujący nad swojimi warsztatami pracy, swoją wytwórczością, swoją cywilizacją i swoim państwem. Czy to dążenie zamierza likwidować p. Beck, mówiąc o pokonaniu „politycznego i psychologicznego antysemityzmu“?

Również niejasno przedstawia się zapowiedź dalszych kroków w kierunku naprawy sytuacji gospodarczej Żydów. Dlaczego Żydzi w oświadczeniu „sanacyjnego“ wiceministra są tą uprzywilejowaną warstwą, która wymaga specjalnej opieki rządu, i której sytuacja gospodarcza musi być szybko naprawiona?

Wiemy, do czego dążą Żydzi, mówiąc o tej naprawie. W miarę tego, jak Polska staje się współczesnym organizmem gospodarczym i coraz bardziej eliminuje z obrotu drobnego pośrednika żydowskiego, zamyślają przywódcy żydowscy zdobyć szerokie tereny kolonizacyjne i zapelnic je osadnikami żydowskimi. Nasze kresy wschodnie, w szczególności Polesie, oddawna są już upatrzone jako najodpowiedniejsza podstawa tej szerokiej akcji, mającej wytworzyć na pograniczu zachodniej i wschodniej Europy silny wał społeczności żydowskiej.

Nie będziemy się rozwodzić nad skutkami tego przedsięwzięcia, stwierdzamy tylko, że w pewnych wpływowych kołach żydowskich utrwała się przekonanie, że obecna „sanacyjna“ sytuacja Polski, jest najodpowiedniejszą do rozstrzygających posunięć w tej kwestji. To też oświadczenie jednego z najrasowszych „sanatorów“, pułk. Becka, o „likwidacji politycznego antysemityzmu w Polsce“, daje wiele do myślenia, i budzi poważne obawy o dalszy kurs polityki rządu w kwestji żydowskiej.

Żydzi a projekt osuszenia Polesia

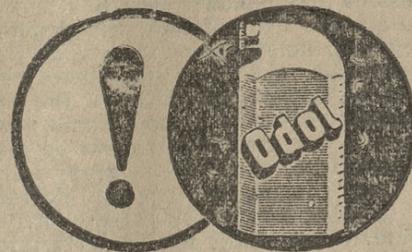
W tych dniach, jak donosi prasa żydowska, minister reform rolnych prof. Kozłowski przyjął delegację żydowską w osobach przedstawicieli żydowskiej agencji telegraficznej J. Landau, B. Smolara i M. Mozesa, którzy poruszyli sprawę osuszenia błot poleskich i związaną z tem nadzieję uzyskania ziemi na kolonizację żydowską.

Jak wiadomo, Żydzi od niejakiego czasu zabiegają o to, żeby stworzyć w Polsce zwarte osady kolonizacyjne dla swych wyznawców, słowem chcieliby zajmować się w części przynajmniej, rolnictwem. Na ten cel upatrzyli sobie Polesie, którego obszary błotne z czasem mają być osuszone. Nawet Żydzi sami chcieli wystarać się na ten cel o kapitały zagraniczne, z zastrzeżeniem jednak, że odpowiedzialnia część osuszonego obszaru przypadnie na cele kolonizacji żydowskiej.

Minister reform rolnych, jak donosi prasa żydowska, miał oświadczyć delegacji, że obecnie dokonują się na Polesiu doświadczenia z meljoracją na obszarze 5000 hektarów. Na przeprowadzenie zaś całkowitego planu potrzeba około 20 lat czasu i najmniej 400 milionów złotych. Projektowane jest na ten cel zaciągnięcie pożyczki, którąby spłacano kapitałami, osiągniętymi ze sprzedaży użyźnionej ziemi. Kłopotliwie będzie się chciał osiedlić na tem terytorjum, będzie zmuszony ziemię nabyć na własność, przyczem pierwszeństwo będą mieli zawodowi rolnicy. Koszt osie-

dlenia jednej rodziny na wysuszonych obszarach poleskich przewiduje się na około 20 tysięcy zł.

Przez osuszenie błot poleskich, o ile projekt ten wogóle będzie urzeczywistniony, ma się zaradzić przedewszystkiem głodowi ziemi wśród ludności małorolnej w Polsce. Na eksperymenty, o jakich marzą Żydzi, niema tu absolutnie miejsca.

ODOL jest niedościgniony pod względem antyseptycznego działania i przyjemnego smaku.

Tw 1285

Dwa wyroki uwalniające

Przed sądem okręgowym w Poznaniu jako instancji odwoławczej toczyły się 30 bm. dwie rozprawy przeciwko p. Ant. Koniecznemu, odpowiedzialnemu redaktorowi „Kurjera Poznańskiego“. Jako obrońca występował p. adw. dr. St. Celichowski. W pierwszej sprawie chodziło o artykuł p. t. „Dosyć bezprawia w wojsku“, zamieszczony w nr. 292 z dnia 28 marca 1930 r., za który sąd grodzki swego czasu nałożył nam karę 100 zł. dopatrując się w nim występku z par. 131 k. k. o poniżeniu zarządzeń władzy.

Sąd okręgowy uchylił wyrok pierwszej instancji, przychylając się do wywodów obrońcy, że paragraf ten nie może być tutaj zastosowany. Oskarżonego należało wobec tego uwolnić od winy i kary.

Drugi proces dotyczył zamieszczonej w nr. 416 z dnia 10 września 1930 r. karykatury p. t. „Obłok“, który ciągle psuje w Polsce powietrze“, w którym sąd grodzki swego czasu dopatrzył się cech występku z par. 184 a, mianowicie szerzenia demoralizacji małoletnich, i nałożył nam również 100 zł grzywny.

Sąd okręgowy uchylił i ten wyrok pierwszej instancji i uwolnił oskarżonego. Paragrafu 184 a nie można bowiem w tym wypadku zastosować wobec braku nieodzownego warunku „całkowitości t. j. rozpowszechniania odnośnego numeru pisma wśród małoletnich. Koszty procesowe obu spraw zostały nałożone skarbowi państwowemu.

Konieczność nowej organizacji szkolnictwa powszechnego

Warszawa, 1. 4. (Tel. wł.). Ministerstwo oświaty rozesało do kuratorów okólnik, w którym zaleca przystosowanie organizacji szkolnictwa powszechnego do wzmoczonego napływu dzieci w wieku szkolnym. W związku z tem kuratorzy zwołują w najbliższym czasie szereg konferencji inspektorów szkolnych, które opracują wytyczne organizacji szkolnictwa powszechnego w myśl zleceń ministerstwa, a w zależności od warunków terenowych. (w)

ŚWIATOWEJ SŁAWY
PUDER
„ŁABĘDZI PUCH“
POLECA
TWO BROCARD & CIE

nr 8121

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

O paszportach dla psów i kotów

Nie! Nie jest to żart prima-aprilisowy. Paszporty dla psów i kotów zostały rzeczywiście wprowadzone w życie z dniem 6-tym marca r. b. i to na podstawie rozporządzenia ministra rolnictwa, wydanego w porozumieniu z ministrem skarbu i ministrem komunikacji, a ogłoszonego w „Dzienniku Ustaw”, w nrze 18-tym, pod pozycją 99-tą.

Jeżeli poniżej, w obszernym skrócie, podamy treść powyższego rozporządzenia, stanie się to nie tylko gwoździem należytego uczenia dnia 1-go kwietnia, ale również dla wykazania, jak daleko już sięga ingerencja biurokracji i przy użyciu jakich metod czynnik miarodajne zamierzają popierać rozwój turystyki. Jaki związek istnieje między paszportami psimi i kocimi a turystyką, zrozumiemy z łatwością, gdy się dowiemy, czego wymaga się w Polsce od przyjeźdnego, przywożącego psa lub kota z zagranicy.

A więc wymaga się, aby pies lub kot, wprowadzony na terytorjum polskie, posiadał paszport, t. j. urzędowe świadectwo miejsca pochodzenia, wystawione przez państwowego lub przez państwo upoważnionego lekarza weterynaryjnego, właściwego dla miejsca pochodzenia psa lub kota. Świadectwo to musi zawierać:

a) nazwisko i miejsce zamieszkania posiadacza psa lub kota,
b) oznaczenie gatunku, płci, maści, rasy, wieku oraz szczególnych znaków (!) zwierzęcia,

c) stwierdzenie, że pies lub kot został zbadany przed wysłaniem i uznany za wolnego od objawów zaraźliwych chorób zwierzęcych; zwłaszcza wścieklizny, że w miejscowości, z której pies lub kot pochodzi, oraz w promieniu 15 km (!) nie było w ciągu ostatnich 3-ch miesięcy (!) wypadku wścieklizny.

Do świadectw miejsca pochodzenia, wystawionych w innym języku niż polski lub francuski, winno być dołączone uwierzytelnione tłumaczenie (!)

Jeżeli zagraniczny pies lub kot nie jest zaopatrzony w paszport, zaczyna się dlań rzecz straszna: należy dane zwierzę zaprowadzić do państwowego lekarza weterynaryjnego, który podda je badaniu i w danym razie, wyda właściwe i odpowiedzialne świadectwo. Niedosąd na tem! W razie zaopatrzenia psa lub kota w świadectwo polskiego weterynarza, obowiązują następujące ograniczenia:

a) w czasie przewozu pies lub kot winien być trzymany w odosobnieniu od innych psów lub kotów (a więc chyba należy wynająć specjalny przedział, bo nie wolno „podejrzanego gościa” wieść razem z innymi kotami lub psami, ani też — na mocy przepisów kolejowych — wspólnie z pasażerami!)

b) w miejscu przeznaczenia w kraju pies lub kot podlega obserwacji weterynaryjnej (!) przez okres trzech miesięcy (!); w czasie tej obserwacji pies winien być trzymany w odosobnieniu od innych psów i kotów (!)

O mającym nastąpić przywozie psa lub kota do miejscowości przeznaczenia winien zawiadomić lekarz weterynaryjny, dokonywujący urzędowego badania, powiatową władzę administracji ogólnej, właściwą dla miejsca przeznaczenia (!)

Komentarze chyba są zbędne? Zresztą zobaczycie, jakimi — w praktyce — komentarzami cudzoziemcy zaopatrzą owe rozporządzenie o psich i kocich paszportach! Niech-no jakiś cudzoziemiec przyjedzie z psem na polowanie do Polski! Albo, niech-no jakaś stara Angielka przyjedzie do nas z kotkiem! Zyskamy sobie gorących „przyjaciół” i gorliwych „propagatorów” ruchu turystycznego do Polski!

Grunt to to, że nowe papierasy będą mogły być zapisywane, że gotowe powstają nowe biura paszportowe dla psów itd. Bójcie się Boga, ludzie! Czyż kto zabiera w drogę wściekłego psa?! Jeśli już tak daleko posuwamy się w ostrożności, to czy nie należałoby dachówek sznurkami przymocowywać do dachu, aby, spadając, nie ranili przechodniów?! O biurokracjo!

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRA-NICZNE, ODBIERA CHEŁB ROBOTNIKOM POLSKIM!

Protekcjonizm pośredni

Zastanawialiśmy się niedawno nad różnymi formami protekcjonizmu, dotyczącego specyficznie produkcji rolnej. Niezależnie od tych form istnieją inne, o charakterze bardziej ogólnym. Klasycznym przejawem takiego właśnie protekcjonizmu pośredniego są wymagania ze strony państwa importującego, stawiane w zakresie znakowania towarów. Charakterystycznym przykładem są tu wprowadzone przez Wielką Brytanię rozporządzenia, oparte o ustawę „*Marchandise Marks Act*” z r. 1926, zakazujące dowozu i sprzedaży na rynku angielskim całego szeregu towarów, o ile nie są one zaopatrzone w znak pochodzenia.

Utrudnienia z tem związane polegają z jednej strony na tem, że odnośne oznaczenie musi być umieszczone na każdej sztuce towaru, co np. przy jajach lub guzikach może być uciążliwe i kosztowne, a ponadto stwarza także dyskryminację na niekorzyść towarów zagranicznych w sensie ustawowej niejako propagandy towaru krajowego. Motyw, że chodzi tutaj o interes konsumenta i o ochronę przed ewentualną niższą wartością towarów o tyle nie może odgrywać roli, że znakowanie towaru rozciąga się nie tylko na środki żywności, ale także na inne normalne wyroby przemysłowe (np. guziki, dachówki).

Poza Wielką Brytanią wymóg znakowania towarów stosują na szerszą skalę (względnie będą stosować) Niemcy i to w zakresie pewnych produktów rolnych, w związku przedewszystkiem ze świeżo wydaną ustawą ramową standaryzacyjną z 1 grudnia 1930 r. Poza dawniej już wprowadzonym obowiązkiem znakowania jaj importowanych do Niemiec, nowością jest — oparte o rozporządzenie z mocą ustawy Prezydenta Rzeszy z dnia 1-go XII 1930 r. — obowiązek znakowania w odniesieniu do chmielu i tłuśczołów, z czem łączy się ściśle administracyjne ustalenie proporcji towaru krajowego i zagranicznego w produkcji zarówno browarów jak i fabryk margaryny. Ogólnie biorąc, ramowa ustawa standaryzacyjna daje szeroką podstawę dla przyszłego różniczkowania towarów, oczywiście na korzyść towarów krajowych.

Protekcjonizm pośredni, wyrażający się w stosowaniu systemu znakowania odnośnie do pewnych towarów importowanych z zagranicy, jakkolwiek stwarza chwilowe trudności dla eksportu wogóle, a więc także dla eksportu polskiego, posiada jednak i dobre strony, przyspiesza bowiem proces unowocześnienia organizacji handlu wywozowego. Dlatego też wymogi znakowania, stosowane przez Anglię w odniesieniu do jaj czy masła — działać nawet mogą w pewnym sensie wychowawczo. Korzyści te nie dadzą się jednak porównać ze stratami w tych wypadkach, kiedy system znakowania ma na celu nie tylko zabezpieczenie odpowiedzialnej jakości produktów, ale kiedy służy przedewszystkiem jako techniczna podstawa planowych dyskryminacji towaru zagranicznego wogóle, zmierzających do zmniejszenia ilości importu z zagranicy. Jako przykład może służyć wspomniane rozporządzenie niemieckie, dotyczące znakowania chmielu i tłuśczołów.

Specjalną, bardzo szeroką formą protekcjonizmu pośredniego jest protekcjonizm, wiążący się z działaniem praktycznym ustaw typu włoskiego dekretu królewskiego z dnia 7 stycznia 1926 r. „o popieraniu produkcji krajowej”. Ustawa włoska, jakkolwiek nie zawiera postanowień natury celnej, wywiera tem nie mniej znaczny wpływ na bilans handlowy Włoch, a to w drodze ograniczenia przedsiębiorstw i firm w ten czy inny sposób uzależnionych od rządu, w ich swobodzie przywozu towarów z zagranicy. Przywóz taki jest dopuszczalny, o ile produkt krajowy jest o 10 proc. droższy od zagranicznego, bez wliczenia cła i kosztów przewozu; dalej w wypadku niedostatecznej jego podaży na rynku krajowym, wreszcie w razie wykazania lepszej jakości towaru zagranicznego w określonym zastosowaniu.

Tak znaczne ograniczenia, bardzo zresztą rygorystycznie stosowane, stanowią dużą przeszkodę dla eksportu polskiego, a przedewszystkiem dla wywozu rur „*Ferrum*” oraz wywozu stali szlachetnych i blachy cienkiej, nadającej się dla włoskiego przemysłu sa-

mochodowego i lotniczego. Rzecz charakterystyczna, że pomimo powyższych restrykcji eksport wspomnianych wyrobów walcowniczych do Włoch wzrasta, co jest najlepszym dowodem braku uzasadnienia gospodarczego w stosowaniu tych przepisów.

Dodatkowe opłaty i podatki wewnętrzne stanowią również potężny dział utrudnień, w większości wypadków dający się podciągnąć pod pojęcie protekcjonizmu pośredniego. Cechą charakterystyczną jest ich większa zmienność, jak również i to, że są one naogół mniej znane przez eksporterów zagranicznych od stawek taryfy celnej. Jeśli chodzi o interesy eksportowe Polski, specjalne utrudnienia napotyka wywóz polskiego węgla do Jugosławii, który — na mocy ustawy o taryfie celnej — opłaca niezależnie od cła w wysokości 3 dyn. zł. od tonny, specjalną opłatę manipulacyjną, wynoszącą obecnie tyleż co cło (prócz tego państwowy podatek szosowy) co razem składa się na obciążenie węgla polskiego przy imporcie w wysokości 7 dyn. złotych za tonnę, podczas, gdy węgiel idący drogą morską (przedewszystkiem z Anglii) opłaca tylko pół dyn. zł. opłaty manipulacyjnej za tonnę i jest pozatem wolny od cła. To samo da się mniej więcej powiedzieć o trudnościach przy eksporcie węgla polskiego na Węgry. O wysokości dodatkowych opłat stosowanych przez Grecję świadczy dosadnie fakt, że w nowym traktacie polsko-greckim istnieje zobowiązanie, że dodatki do cła nie będą przekraczać 75 proc. jego wysokości.

Typową dziedziną protekcjonizmu pośredniego jest dziedzina taryfikacji. Rzecz polega na niesłusznym względnie nieuregulowanym taryfikowaniu towaru w związku z opłaceniem cła. Dziedzina powyższa daje pole dla najrozmaitszych szukan, wywołując w rezultacie poczucie niepewności i utrudniając kalkulację handlową. Biorąc rzecz konkretnie z punktu widzenia polskiego, należy przykładowo wymienić sposób taryfikowania parafiny przez Grecję, przędzy wigonjowej przez Rumunję, żelaza i stali, mebli giętych i stożków do kapeluszy przez Włochy, deszczulek skrzynkowych przez Niemcy i t. p.

Jedną z najnowszych form, zbliżonych do protekcjonizmu pośredniego, aczkolwiek nierównie skuteczniejszą od bezpośredniej ochrony, opartej o wysokie cła względnie ograniczenia przywozu, są monopole handlowe. Wiąże się to częściowo z problemami racjonalizacji handlu, głównym wszakże — jak dotąd — celem praktycznych zastosowań tego systemu była chęć obejścia klauzuli największego uprzywilejowania względnie dyskryminacji pewnych państw. Przykładem będzie tu monopol kukurydzy w Niemczech, wprowadzony ustawą z dnia 26 marca 1930 r.; państwowy monopol zakupu żyta zagranicznego w Estonii, wprowadzony ustawą z dnia 12 lipca 1930 r., monopol zakupu zboża zagranicznego (żyta, pszenicy, jęczmienia, owsa) w Norwegii wprowadzony ustawą z 22 czerwca 1928 r.

Niezależnie od monopolów zorganizowanych formalnie jako takie — tworzą się równocześnie i monopole faktyczne, wynikające z porozumienia kupców prywatnych.

Monopole aktualnie działające nie przedstawiają narazie niebezpieczeństwa dla interesów wywozowych polskich tem nie mniej przy rozwoju podobnej tendencji w całej Europie, mogą stać się źródłem bardzo poważnych powikłań w dziedzinie zbytu. Zwłaszcza projekty austriackie dotyczące ustanowienia monopolu handlu mąką i trzodą chlewną wywołać muszą istotne zastrzeżenia. St. G.

KRONIKA GOSPODARCZA PRZED TARGAMI POZNAŃSKIMI

(A) Pawilon „Jak zdobyć klienta” na Targach Poznańskich. Walka z kryzysem gospodarczym, podjęta przez samego przemysłowca lub kupca, staje się dziś, bardziej niż kiedykolwiek, walką o zdobycie tej twierdzy, którą jest — klient. To też umiejętnie i nowoczesne stosowanie wypróbowanych środków sprzedaży winno być punktem wyjścia dla każdej zdrowej placówki gospodarczej. Z powyższych przyczyn spotka się niezawodnie z ogólnym zaciekawieniem inicjatywa Stowa-

rzyszeń Kupców, urządzana na tegorocznych jubileuszowych Targach Poznańskich pawilonu, poświęconego zagadnieniu, ja zdobyć klienta według nowoczesnych zasad psychotechniki reklamowej, zastosowanych do potrzeb i możliwości, które daje towar polski i psychologia polskiego klienta. Ów pokaz nowoczesnych zasad propagandy i reklamy będzie oparty na czterech filarach współczesnej reklamy, mianowicie na zasadach racjonalizacji obsługi klienta, ze specjalnem uwzględnieniem psychiki sprzedawcy, racjonalizacji okna wystawowego, z uwzględnieniem oświetlenia, dalej, racjonalizacji ogłoszenia oraz plakatu i wreszcie racjonalizacji korespondencji kupieckiej. Wykonanie całego pokazu spoczywa w rękach poznańskiej Szkoły Zdobniczej.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Cło wywozowe od trzody chlewniej i mięsa wieprzowego.** Izba przem.-handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości zainteresowanych, że z dniem 26. b. m. podwyższone zostało cło wywozowe od trzody chlewniej żywej i bitej z 30 zł na 60 zł od 100 kg., trzody chlewniej bitej od połówki z 15 zł na 30 zł od 100 kg., mięsa wieprzowego świeżego, solonego, mrożonego w stanie nieprzerobionym z wyjątkiem oddzielnych głów oraz oddzielnych wnętrzności z 50 zł na 100 zł od 100 kg. Towary te mogą być na dotychczasowych warunkach wywożone za zaświadczeniem min. przemysłu i handlu bez cła.

Z KRAJU

(k) **Rozdział kontyngentów przywozowych.** Izba przem. - handlowa w Poznaniu komunikuje, że termin posiedzenia Centralnej komisji przywozowej dla rozdziału kontyngentów został ustalony na dzień 18 kwietnia rb. Wobec tego Izba odrocza termin do składania wniosków na dzień 10 kwietnia rb. do którego terminu wszystkie wnioski muszą wpłynąć. Wnioski, które wpłyną później, nie będą mogły być uwzględnione przy podziale kontyngentów. Przychylnie ich załatwienie nastąpić będzie mogło jedynie w miarę powstania rezerw kontyngentowych. (T. I.)

(k) **Oświadczenie Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu.** W celu usunięcia wszelkich nieporozumień, oświadczamy niniejszem, że „Rudolfa Kasa Oszczędności i Pożyczek” spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością w Mysłowicach, jak również powstała niedawno w Poznaniu spółdzielnia hipoteczna - kredytowa „Własna Zagroda”, której statut przewiduje udzielanie pożyczek członkom na budowę domów nie były nigdy i nie są członkami Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu”.

(k) **Syndykat konserw rybnych.** W dniu 27 b. m. odbyło się posiedzenie komisji do opracowania podstaw syndykatu przemysłu przetworów rybnych. W wyniku posiedzenia wyłoniono trzy podkomisje regionalne dla pracy na terenie Warszawy, Gdańska i Katowic. Jako podstawę przyszłego syndykatu znano konieczność oarrniczenia produkcji w drodze określenia kontyngentu dla poszczególnych członków syndykatu oraz zorganizowanie wspólnej sprzedaży konserw. Członkowie podkomisji w najbliższym czasie przystąpią do prac na swoim terenie.

Z ZAGRANICY

(z) **Angielsko - niemiecka konferencja węglowa.** Angielski minister górnictwa Shinwell wyjechał 28 marca rb do Berlina w celu odbycia konferencji z niemieckim ministrem pracy Stegerwaldem w sprawie uzgodnienia czasu i warunków pracy w kopalniach węgla. Sfery miarodajne przypuszczają, że angielski minister będzie również konferował z przedstawicielami niemieckiego przemysłu węglowego w sprawie ewentualnej współpracy na międzynarodowych rynkach zbytu.

Aukcja skór surowych w Toruniu

Toruń, 31. 3. 1931 r.

W dniu 31 marca b. r. odbyła się w Toruniu aukcja skór surowych, przeprowadzona przez Polski Syndykat skór i odpadków poubojowych. Ogółem wystawiono 3 tys. skór bydłych, 4900 skór cielęcych, 4500 skór skopowych. Wszystkie skóry sprzedano. Osiągnięto następujące ceny:

Skóry bydłecze:		
solone bukaty za funt	1.00	— 1.01
solone średnie za funt	0.85	— 0.87
solone oryginalne za funt	0.75	— 0.80
solone lekkie przeciętna waga 5,3 funta, za sztukę		8.00
Skóry cielęcze:		
cięższe, przeciętna waga 8,3 f. za sztukę	10.80	— 11.00
suche za sztukę		7.00
Skóry skopowe:		
solone krótkowelniste	0.70	— 0.74
suche za funt		1.20
Skóry końskie:		
za sztukę		23.50
Skóry kozie:		
za sztukę		8.20
Tendencja ożywiona		(A. W.)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ważna placówka

Z Tow. Pomocy Naukowej dla młodzieży męskiej.

Zebranie komitetu na miasto Poznań dla spraw Towarzystwa Pomocy Naukowej im. dr. Karola Marcinkowskiego odbyło się w sali Koła Towarzystwa. Przewodniczył prezes komitetu p. prof. dr. Gantkowski. Sprawozdanie z czynności Komitetu wygłosił skarbnik Komitetu p. prezes S. Sanfalski.

Ogólne wpływy Komitetu wynosiły w roku 1930 razem 17.035,86 zł, z tego wypada na składki członkowskie 6.819,50 zł, a na zwroty stypendjów od byłych stypendystów 9.225,50 zł. Skarbnik nadmieniał, że składki członkowskie wynosiły w roku 1929 zł 10.419,—, a więc spadły w roku 1930 o 3.600,— zł. Płacących członków było w roku 1929 — 385, natomiast w roku 1930 tylko 305. Spadła równocześnie ilość członków Towarzystwa, którzy większymi składkami, ponad 50.— rocznie, zasilały fundusze stypendjalne Komitetu. Na stypendystów z miasta Poznania, poleconych przez Komitet, wydano w roku 1930 zł 16.637,50, wobec cyfry 15.920 zł w roku 1929. Liczba tych stypendystów zmniejszyła się z 46 w roku 1929 na 44 w 1930 roku.

Pan prezes prof. Gantkowski, dając pogląd na działalność Komitetu w roku 1930, ubolewa bardzo nad zmniejszeniem się liczby członków Towarzystwa w Poznaniu, upatrując przyczynę tego spadku w złych warunkach gospodarczych panujących w 1930 r. Te przykre stosunki gospodarcze odbijają się również na położeniu materialnym wielu studentów, których rodzice nie są już w możności utrzymania synów w szkołach. Pomoc społeczeństwa jest dzisiaj podwójnie potrzebna i ci, którzy mogą jeszcze coś oddać na potrzeby tego kwiatu dorastającego pokolenia, winni ze zdwojoną energią przyczynić się do zbierania funduszy stypendjalnych przez Towarzystwo Pomocy Naukowej. Apełuję więc do mieszkańców Poznania, aby przy różnych okolicznościach pamiętali o tej wielkiej placówce oświatowej, założonej przed 90 laty przez wielkiego obywatela i społecznika dr. Karola Marcinkowskiego.

Wizytacja kanoniczna

J. Em. Ks. Prymas w Kat. Zw. Kobiet Pracujących

J. Em. ks. Kardynał - Prymas odbył w tych dniach wizytację w Domu Związku Kobiet Pracujących. Wizytator przybył w towarzystwie ks. inf. Kłosa i ks. kan. Rutkowskiego. Powitany u wejścia przez sekr. gen. Związeku, ks. Marlewskiego i ks. red. Foreckiego, przeszedł wśród szpaleru pocztów sztandarowych miejscowych stowarzyszeń. Po fotografii pamiątkowej J. Eminencja wszedł do ubikacji sekretarjatu Związku, gdzie przedstawił mu się zarząd główny. Po powitaniu przez prezeskę Związku p. Starkową, ks. Prymas odpowiedział w serdecznych słowach, zachęcając do pożytecznej pracy w Związku, tej pracy błogosławi i przyobiecując swój udział w tegorocznych uroczystościach jubileuszowych Związku. Po udzieleniu arcybiskupiej błogosławieństwa ks. Prymas obszedł ubikację biurową, zbadał bibliotekę, składnicę wydawnictw, registraturę, akta, księgi kasowe, redakcję „Gazety dla Kobiet”, kartoteki i statystyki z pracy stowarzyszeń. Z uznaniem przyjął do wiadomości, że na 600 wykładów w stowarzyszeniach przeszło 200 wygłosili członkowie. W szczególności pracy biura i związku objaśnieniami służył ks. sekretarz gen i pracowniczki poszczególnych działów.

Następnie ks. Prymas odwiedził kurs robót ręcznych, jaki odbywa się dla bezrobotnych i zwiedził lokale miejskiej stacji nad matką i dzieckiem, umieszczonej staraniem Związku w jego ubikacjach. Wstąpił również do ks. Niedbała, b. sekr. gen. Związku, cenionego w świecie nauki autora dzieł literackich i naukowych, który od dłuższego czasu z powodu cierpienia reumatycznych nie opuszcza mieszkania. Z wzruszeniem ks. Niedbał dziękował Najdostojniejszemu Gościowi za pamięć.

Wieczorem o godz. 20 odbyła się w kościele OO. Jezuitów adoracja Najśw. Sakramentu przez członków poznańskich stowarzyszeń. O. superior wprowadził ks. Prymas wśród śpiewu „Ecce

Sacerdos“ do pięknej świątyni. Nabożeństwo odprawił ks. Marlewski, adorację prowadził z ambony O. Ildefons Nowakowski. Przy odjeździe licznie zgromadzone rzesze stowarzyszonych zęgnali owacyjnie swojego Arcypasterza.

KALENDARZYK

Środa, 1 kwietnia 1931.

Słońce: wschód 5,29 — zachód 18,25 — długość dnia 12 godzin 56 min.
Księżyc: wschód 16,39 — zachód 5,12 — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska — 3 st. Cels. Pogodnie. Wiatr północno - zachodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 760 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 2 st. Cels., najniższa minus 4 st. Cels.

Przepowiednia pogody na czwartek: Pogodnie i ciepłe.

Kal. rzek: Hugon B. — jutro Wielki Czwartek.

Kal. słow.: Zbigniew — jutro Sudomir.

Biblioteka im. I. J. Kraszewskiego (ul. Wrocławska 17) otwarta codziennie od godz. 12—13 i od godz. 16—19; w soboty od godz. 12—15. Kaucja 3 zł, abonament 1,50 zł. wpis 50 gr.

Biblioteka im. Konopnickiej mieści się obecnie przy Rybakach 18 a pokój 45 i jest otwarta codziennie między godziną 17 a 19.

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9 (II piętro), otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19, zaopatrzona we wszelkie nowości. Kaucja 3 zł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcina, ulica Fr. Ratajczaka 12. — Apteka św. Piotra, ul. Półwiejska 1. — Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 41.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.

Łazarz: Apteka p. Plucińskiego, ulica Marsz. Focha nar. Niegolewskich.

Wilda: Apteka „Fortuna“, ul. Górna Wilda 96.

Apteka przy Bramie Wildeckiej, ul. G. Wilda 3.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * Sodalicia Młodzieży i Uczniów Kupieckich uprasza członków o godzinną adorację do Najświętszego Sakramentu w kościele Farnym od 21 do 22-giej.

— * Z Sodalicii Pań Konfeksyjnych. Nabożeństwo miesięczne odbędzie się w drugie święto wielkanocne o godzinie 8 w kaplicy sodalicyjnej. Zebranie plenarne w środę, dnia 8 bm. o godzinie 19 na sali Ojców Jezuitów, ul. Dominikańska 8 I ptr. Adoracja we Wielki Czwartek przy Grobie Pańskim a od godz. 22—23 w Ogrójcu.

— * Z Sodalicii Marjańskiej Urzędników. W czwartek 2 bm. od godziny 9—10 wieczorem odbędzie się wspólna adoracja Najśw. Sakramentu w ciemnej kaplicy — kościół OO. Jezuitów — ulica Dominikańska 8.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Ze Zw. Oficerów Rezerwy Rz. P. W niedzielę dnia 26 bm. o godz. 12 odbędzie się w małej sali Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka nr. 21 walny zjazd delegatów Kół Okręgu Poznańskiego. Na porządku obrad m. in. wybór zarządu, komisji rewizyjnej, sądu koleżeńckiego i delegatów na walny zjazd Związku, wolne wnioski i zamknięcie. — Zarząd Kota Z. O. R. Rz. P. Poznań Miasto i Powiat zwołuje na dzień 16 bm. o godz. 19 min. 30 do małej sali Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka 21 walne zgromadzenie Kota. W razie niestawienia się wymaganej statutem liczby członków odbywa się w pół godziny po wyznaczonym terminie drugie walne zgromadzenie Kota, które będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych członków.

— * Sodalicia Marjańska Panów S. E. Zebranie miesięczne jutro w czwartek o godzinie 20, poczem godzina święta o godzinie 21.

— * Miesięczne zebranie Towarzystwa Entomologicznego odbędzie się w czwartek, dnia 2 bm. o godz. 19 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8. Goście mile widziani.

— * Z Stow. Inżynierów i Architektów. Ogólne zebranie członków odbędzie się w piątek 3 bm. o godz. 20 w sali klubowej Kota Towarzystwa przy ul. Nowej 7-8. Na porządku obrad odczyt p. inż. Andrzejewskiego na temat: „Ujemne strony współczesnej akcji budowlanej“.

— * Z Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincenciego a Paulo parafii archikatedralnej. Roczne walne zebranie, poprzedzone mszą św. i wspólną Komunią św. pań, odbędzie się we wtorek 7 bm. o godzinie 8 min. 30 w Domu Sierót na Śródcie.

ZYCIE SOKOLE

— * Tow. gimn. „Sokół“ Poznań XI. Rataje, gniazdo żeńskie. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 1 bm. o godzinie 19,30 w Sokolni.

— * Żeńskie Gniazdo XVI. Jeżyce. Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się dn. 9 bm. o godz. 20 w małej salce Domu P. K. E., ul. Słowackiego 19.

— * Z Oddziału Kołowników Sokola Poznańskiego. Plenarne zebranie odbędzie się w dniu 2 bm. o godzinie 20 na boisku Sokola w gospodzie. — Otwarcie sezonu kolarskiego Oddziału Kołowników Sokola Poznańskiego odbędzie się w dniu 6 bm. O godz. 8,30 zbiórka wszystkich członków przy ul. Masztalarskiej 8 w lokalu p. Jarockiej. O godz. 8,45 wymarsz do kościoła na mszę św.; po mszy świętej uroczyste otwarcie zebrania, po zebraniu defilada przez ulice miasta na rowerach. O godz. 16 odbędzie się wyścig otwarcia sezonu na trójkacie szos 10 okrążeń 34 klm. organizowany przez Poznański Okręgowy Związek Kolarski w Poznaniu.

WIECZORY, KONCERTY

— * 20 Pozn. Druż. Harc. im. gen. J. L. Sowińskiego urządza w drugie święto Wielkanocy przedstawienie amatorskie sztuki „Grube ryby“ Bałuckiego. Przedstawienie odbędzie się w Auli I. Szkoły Wydziałowej im. Działyńskich o godz. 19.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * W Wielki Piątek, jak nam donosi M. Urząd Bezp. i Porz. Publ., nie mogą się odbywać żadne imprezy rozrywkowe. Z tej przyczyny zamknięte będą wszelkie teatry, kina itp., jak również koncerty w salach restauracyjnych. Jedynie dopuszczalne są koncerty o charakterze poważnym.

— * Kasa Dyrekcyjna Kolei otwarta jest dla publiczności w zwykłe dni tygodnia od godziny 8,30—12,30, a w soboty od godz. 8,30—11,30.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Z Stow. Samopomocy Doraźnej. W sali Domu Królowej Jadwigi odbyło się dnia 30 marca roczne walne zebranie przy licznych udziałach członków. Z sprawozdań zarządu wynika, że Stowarzyszenie liczy obecnie w oddziale A — 2101 zarejestrowanych członków, zaś w oddz. B. — 898. Wypadków śmierci było w roku 1930 w oddz. A. — 35, a wypłacono zapomóg pośmiertnych 20 655 zł, w oddz. B. (starszych) było wypadków 26, a wypłacono 10 520 zł. Ogółem Stowarzyszenie Samopomocy Doraźnej wypłaciło do dnia dzisiejszego 104 484 zł. W oddz. A. wypłaca się zapomogi pośmiertnej 900 zł, w oddziale B. — 500 zł. Biuro przy ul. Długiej 3 parter jest otwarte od 9—13 i od 15—18, w soboty do godz. 14.

— * Z Kota Przyj. Harcerzy przy 18. gimn. drużynie harcerskiej im. K. Marcinkowskiego. W dniu 29 marca podczas wieczorku artystycznego w sali „Amarantowej“ można było obserwować ofiarne wysiłki przyjaciół 18 drużyny harcerskiej. Słuchaczom przygotowano wysoko postawiony program artystyczny w wykonaniu pp. sędziny Sommerowej (akomp.), prof. Zabskiej (wiolonczela), W. Wojciechowskiej (śpiew), prof. Świerzyńskiego (akompanjament), dr. Korczyńskiego (skrzypce) oraz harcerzy. Wieczorek poprzedziło przemówienie p. pułk. Zabskiego, prezesa Kota. Cały program wykonano nadzwyczaj starannie. Zadowolenie swe wyrażali obecni silnymi brawami. Piękne było wykonanie sentymentalnego intermezza kompozycji p. prof. Świerzyńskiego w wykonaniu p. prof. Zabskiej (czelo) przy akompanjamentie kompozytora. — Ruchliwe to Koło, urządzając wieczorek taki po raz trzeci, przysporzyło drużynie nie tylko funduszy na zakup ekwipunku harcerskiego, lecz dało również harcerzom przykład pracy organizacyjnej.

— * Występ chóru dziecięcego w „Radjo Poznańskim“. Miłą i bardzo oryginalną niespodzianką dla radioluchaczy zgotowała dyrekcja „Radja Poznańskiego“, dając specjalną audycję chóru dziecięcego, złożonego z około 100 młodych śpiewaków, uczniów XXV szkoły powszechnej. Pod umiejętą dyrekcją p. Marjana Weigta, wykonano szereg melodyjnych pieśni ludowych znanych ogółowi kompozytorów. Kulturywanie pieśni narodowej i ludowej, szerzenie jej przez przedstawicieli najmłodszego pokolenia, jest jednym z dowodów, że młodzież nasza wraza w zdrowej atmosferze miłości ku Ojczyźnie. Audycja sama wypadła nadspodziewanie dobrze. Widać, że przy umiejętym prowadzeniu nauki śpiewu i w szkole powszechnej można osiągnąć bardzo piękne i poważne rezultaty. Kierownictwo XXV szkoły powsz. w osobie rektora p. Ogródowskiego, może się poszczycić tym sukcesem. (z)

— * Z targu. Dnia 1. b. m. na placu Sapiieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,80—5,20 zł; masła mleczarskiego 5,20—5,60 zł; twarogu 1,00—1,20 zł; mendlaj 1,70—1,80 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 28—30 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2,00 do 2,20 zł; słoniny wędzonej 2,40—2,80 zł; wieprzowiny 1,80—2,00 zł; wółowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,60—2,80 zł; sko-

Przy licznych dolegliwościach kobiecych naturalna woda gorzka „Franciszka Józefa“ sprawia znakomitą ulgę. Ządać w aptekach i drogerjach. nw 8983

25 lecie „Kastora“

Firma „Kastor“ przy ul. św. Marcina 55 obchodzi w dniu 1 kwietnia b. r. 25-lecie swego założenia. Właściciel jej, p. inż. Hieronim Grzeszkowiak, założył tę placówkę w roku 1906 po powrocie z zagranicy, gdzie odbywał specjalne studia techniczne. Pomimo niekorzystnych warunków, albowiem spotkał się z bardzo silną konkurencją niemiecką, umiał postawić polską placówkę na odpowiednim poziomie, utrzymując kontakt wyłącznie z klientelą polską. — W roku 1914 powołany został do wojska, a po powrocie rozpoczął intensywną pracę w kierunku kształcenia mechaników. Uczniowie jego zajmują dzisiaj bardzo poważne stanowiska w zakładach miejskich i innych instytucjach — W roku 1918 jako ochotnik w wojsku polskim wziął czynny udział w powstaniu wielkopolskim. Placówka przeszła ciężkie te chwile z wiarą w lepszą przyszłość. P. inż. Grzeszkowiak znany jest z pracy społecznej, założył Hurtownię Mechaników i był prezesem Towarzystwa „Stary Przemysł“. W roku 1908 otrzymał na wystawie złoty medal. — Z racji jubileuszu składa redakcja nasza serdeczne życzenia jaknajlepszemu dalszemu rozwojowi jego przedsiębiorstwa. zw 28 622

powiny 2,00—2,60 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalcu 2,00—2,60 zł; za drób: kura 3,50 do 6,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczką 4,00 do 6,00 zł; gęś 8,00—11,00 zł; para gołębi 1,80—2,00 zł; królik 3—4 zł; indyk 8,00 do 10 zł; za ryby: 1 kg. karpia 3,60—4,40 zł; lina 4,40—4,60 zł; okonia 2,40—3,00 zł; karasia 2,30—3 zł; białych ryb 1,00—2,00 zł; 1 kg. węgorza 6,00 zł; sandacza mrożonego 6,00 zł; 1 kilogram suma 4,00 zł. 1 kilogram szczupaka 3,60—4,40 złotych. Za ryby śnięte płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg. kapusty białej i włoskiej 50—60 gr; modrej 60—80 gr; 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; 50 kg. 2,50 do 3,00 zł; 1 kg. marchwi 40 gr; buraków 20—30 gr; cebuli 60—70 gr; szpinaku 1,60 do 1,80 zł; jarmużu 1,20—1,40 zł; pietruszki 1,00—1,40 zł; 1 kg. bobu 1,20 zł; 1 kilogram brukselki 2,60—3,00 zł; pecek rzodkiewek 30 do 40 groszy; główka zielonej sałaty 20—30 gr. Za owoce: 1 kg. jabłek 1,60—3,00 zł; 1 kg. świeżych śliwek 0,90—1,20 zł; wiązka rabarberu 60 gr. — Targ bardzo ożywiony. Dowiedziono dużo ryb i sprzedawano po cenach niższych. Masło wiejskie nieco droższe, poza tem ceny bez zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * Zbrodniczy pijak. W Bydgoszczy na ul. Św. Trójcy p. Joanna Konkowska stała z swą znajomą na chodniku. Zjawił się tam jakiś dotychczas niestwierdzony pijany osobnik, który zaczepiłszy kobiety, pchnął p. Konkowską na środek jezdni w chwili, gdy zbliżała się dorożka samochodowa P Z 4412. Kierowca nie zdołał już zatrzymać samochodu i wjechał na ofiarę pijanego zbrodniarza. Z powodu ciężkich obrażeń p. K. przewieziono do szpitala. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— * Starożeka. (Złoty jubileusz.) Rządzą uroczystości złotego jubileuszu pożycia małżeńskiego obchodzili ostatnio pp. Stanisław Sowiński i żona jego Marja z domu Paulińska. Na intencję jubilatów odprawił ks. prob. dr. Gładysz mszę św. Ks. Kardynał Prymas przesłał jubilatowi arcybiskupie błogosławieństwo. Jubilat, em. nauczyciel, liczy lat 73, żona jego 68. Oboje cieszą się dobrem i czerstwem zdrowiem.

— * Lasek. (Zabawa „Sokola“.) Tow. gimn. „Sokół“ w Lasku urządza w drugie święto Wielkiejnocy o godz. 18,30 w sali „Silva“ w Puszczykowie wielką zabawę z udziałem pierwszorzędnej orkiestry z Poznania. Dochód przeznaczony na zakupienie boiska.

— * Gniezno. (Z Zw. Pracodawców.) Ostatnio odbyło się roczne walne zebranie Związku Pracodawców na miasto Gniezno i okolice. Na wstępie p. dyr. Margowski zobrazował działalność Związku. Wedle wywodów sprawozdawcy okres sprawozdawczy minął spokojnie, gdyż taryfy zostały niezmiennione, z wyjątkiem przemysłu budowlanego. Wszystkie taryfy, obowiązujące na tutejszym terenie, zostały z dniem 31 marca wypowiedziane. Celem uzgodnienia ogólnej taryfy plac dla handlu i przemysłu odbyło się w ostatnich dniach wspólne zebranie pracodawców i pracobiorców, lecz do zgody nie doszło. Związek liczy obecnie 53 członków. Do zarządu wybrano pp. dyr. Scholtza, inżyniera Smieleckiego, dyr. Margowskiego, Bogajewskiego, St. Różakowskiego, Bolesława Gustę i dyr. Jajdzewskiego. Do komisji rewizyjnej wybrano ponownie pp. Biłskiego i Tomczaka.

— (Z Banku Kredytowego.) Roczne walne zgromadzenie Banku Kredytowego w Gnieźnie odbyło się dnia 26 marca, Po

uczczono pamięć zmarłego członka Rady Nadzorczej śp. Stefana Gantkowskiego przystąpiono do porządku obrad. Sprawę rewizji patronackiej referował p. Likowski. Sprawozdanie z czynności Rady Nadzorczej za rok 1930 zdał p. Stanisław Piskorski a szczegółowe sprawozdanie rachunków członek dyrekcji p. Michałczak. Liczba członków wzrosła do 2069. Podział zysków uchwalono jak następuje: 10 proc. dywidendy t. j. 28 295 zł, dla Rady Nadzorczej 3600 zł, zaś na rezerwę specjalną 12 662,67 zł, ogółem 44 557,67 zł. Sprawę wyboru 4 członków Rady Nadzorczej referował p. Zygmunt Migdalek. W myśl propozycji referenta wybrano ponownie na 3 lata pp. Piskorskiego, Śmiśniewicza i Woźniaka i w miejsce śp. Gantkowskiego p. Bronisława Bogajewskiego. (br)

Nowomiasto n. W. (Z rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej uchwalono budżet administracyjny zwyczajny na r. 1931-32 w wysokości 28 614,18 zł, a nadzwyczajny w wysokości 43 12,62 zł. Budżet zwyczajny jest o 2000 zł wyższy, niż zeszłoroczny. — Wszystkie wnioski oszczędnościowe zostały przez większość sanacyjną odrzucone. Wyrażono opinie, żeby odnośnie władze obniżyły obecną taryfę kominiarską, która jest na obecne czasy za wysoka. (i)

Rakoniewice. (Z Tow. Pań św. Wincentego a Paulo.) Zarząd Pań Tow. św. Wincentego a Paulo kwituje z odbioru 35 zł od rodziny Skapskich w miejsce wieńca na trumnę śp. Stefani z Strzyńskich Skapskiej na biednych miasta i składa na tem miejscu podziękowanie.

Leszno. (Jubileusz przedsiębiorstwa.) P. Stanisław Pujanek, mistrz kow.-ślusarski, obchodził dnia 1 bm. 25-lecie pracy zawodowej jako samodzielny mistrz kowalstwo - ślusarski. Dnia 7-go bowiem minęło 25 lat od chwili, kiedy w Jarocinie otworzył warsztat kowalstwo-ślusarski pod swoją firmą. Obecnie od r. 1928 prowadzi nadal samodzielny warsztat kowalstwo - ślusarski w Lesznie przy ul. Osieckiej 71.

Szamocin. (Nieszczęśliwy wypadek.) W piątek 28 marca mistrz ślusarski p. A. Klitsche, jadąc motocyklem ulicą w ta, zawadził o kamień na drodze, stracił równowagę i uderzył o przydrożne drzewo. Na skutek uderzenia złamała się kierownica, zaś p. Klitsche wpadł na następne drzewo, przyczem motocykl uległ zdruzgotaniu a kierowca odniósł poważne obrażenia cieleśne. (fin.)

Czarnków. (Ruch graniczny.) Od 1 kwietnia rb. na granicy polsko - niemieckiej wprowadzone zostały znaczne udogodnienia w ruchu granicznym przez przedłużenie czasu otwarcia granicy do godz. 24. Stanowi to wielkie udogodnienie dla tranzytu samochodów oraz dla ruchu sąsiedzkiego i ruchu międzynarodowego, gdyż w praktyce umożliwia odbywanie podróży we dnie i w nocy.

(Zabawa czeladników piekarskich.) Pierwszą zabawę w tegorocznym sezonie wiosennym urządził w drugie święto Wielkanocne w sali „Ogrodu Browarowego” czeladź piekarska. (cn)

Inowrocław. (Kurs instruktorski straży pożarnej.) Dnia 28 marca odbyły się popisy straży pożarnej, zakończonym egzaminem 23 kursistów, którzy po otrzymaniu świadectwa mają prawo prowadzić pracę instruktorską w swoich okręgach. Kurs zorganizowano staraniem Związku Straży Pożarnych województwa poznańskiego. Egzamin kursistów odbył się na terenie magistrackim przy ulicy Szkolnej, a dzielnym popisom przyszłych instruktorów przyglądał się wiceprezydent miasta p. Juengst, inspektor p. Buzza, p. pułkownik Piechucki, naczelnik straży pożarnej p. Lipiński i inni.

(Sezon kuracyjny.) Sezon zaczyna się dnia 1 kwietnia. W związku z tem uchwalono już ceny na sezon kąpielowy 1931 roku na posiedzeniu komisji zdrojowej z dn. 5 marca r. b. Naogół ceny mało odbiegają od zeszłorocznych. Zabiegi w pawilonie przyrodoleczniczym będą jednak tańsze. Opłata taksy kuracyjnej za 3-tygodniowy pobyt wynosić będzie 20 złotych, czterotygodniowy lub dłuższy pobyt kosztuje 25 złotych. Zniżki na kąpiele solankowe zostały obniżone jedynie w I i III sezonie t. j. do 30 maja i po 15 września. Miejscowi mają zniżkę 25-proc jedynie na kąpiele solankowe, a po 1 maja, to znaczy po uporządkowaniu parku solankowego i puszczaniu na stawek łabędzi obowiązująć będzie opłata wejściowa jednoraz. lub na cały okres. Ze zniżki większej, bo 50-proc, za kartę kuracyjną, korzystają urzędnicy państwowi i samorządowi, wojskowi w służbie czynnej lub emerytowani. Na zabiegi lecznicze 50-proc. zniżkę otrzymują jedynie lekarze i dziennikarze, inni wymienieni powyżej korzystają ze zniżki 25-proc.

(Z Tow. Kobiet Pracujących.) Na zebraniu przedstawicieli poszczególnych zarządów Tow. Kobiet Pracujących z Inowrocławia, Góry, Ludzisk, Mątew, Szymborza, Strzelna i Turzan, które odbyło się w Strzelnie pod przewodnictwem ks. prałata Czechowskiego, powstał zarząd okręgowy, tej pozytywnej organizacji, który przedstawia się następująco: ks. prałat Czechowski — protektor okręgowy, ks. Małecki — patron okręgowy, p. Znaniecka z Jaront — prezydentka okręgowa, p. Durska z Inowrocławia — zastępczyni prez. okręgowej, p. Góra-

lewska z Mątew — sekretarka, p. Lipczyńska z Inowrocławia — skarbniczka. (em)

SPORT

Ciężka atletyka

Zakończenie zapaśniczych mistrzostw Europy. W walkach ćwierćfinałowych odpadli ostatni nasi reprezentanci, a mianowicie: Dworok wyeliminowany został przez Węgra Zombory po 8 min. walki, a Gęstwiński przegrał do Finlandczyka Pellinena po 7 min. Tytuły mistrzów Europy zdobyli: w koguciej — Szwed Tuveesson, w piórkowej — Finlandczyk Pihlajameki, w lekkiej — Niemiec Sperling, w półśredniej — Finlandczyk Nordling, w średniej — Szwed Ivor Johanson, w półciężkiej — Finlandczyk Pellinen, w ciężkiej — Szwed Westergreen.

Gry sportowe

Nowowwybrany zarząd Polsk. Zw. Gier Sport. ukonstytuował się jak następuje: prezes — mjr. Ziętkiewicz, wiceprezesi — dr. Chrapowicki i p. Miedzińska, skarbnik — J. Olesiński, sekretarz — Z. Śliwiński. Kierownikiem wydziału gier i dyscypliny został por. Baran. Kierownikiem wydziału sędziów — por. Woskowicz. Referat kobiecy objęła p. W. Prażmowska. Referentami poszczególnych gier zostali: w koszykówce — p. Woskowicz, siatkówki — Kwast, hazeny — Chrupczalowska, palanta — Skład. (PAT)

Piłka nożna

Sędziowie na świąteczne mecze ligowe: „Pogoń” i „Garbarnia” we Lwowie — p. Słomczyński, „Ruch” i „Lechia” w Katowicach — p. Seidner

Odbędzie się dziś o godz. 18 na boisku „Warty” pokaz, jak nie trafiać do pustej bramki. W pokazie biorą udział wszyscy czołowi piłkarze Poznania.

Zawody „Warta” — „Zidenice” odbędą się w I i II Święto Wielkanocne o godz. 16 na boisku „Warty”. Przeprowadzą bilety w sekretarjacie klubu od godz. 10 do 14 i od godz. 16 do 19.

Pięściarstwo

Finały mistrzostw Wielkopolski odbędą się w poniedziałek o godz. 12 w sali kina „Metropolia”. Startują następujące pary (według kolejności wag): Misiorny (HCP) i Wolniakowski (W), Forlański (W) i Golak (S), Czerniak (HCP) i Czyż (BI), Anioła (W) i Pierard (S), Arski (W) i Misiurewicz (S), Holasz (S) i Majchrzycki (W), Wiśniewski (W) i Zieliński (Gop) oraz Maćkowiak (W) i Tomaszewski (W).

Duże zaciekanie wywołał dzisiejszy pokazowy mecz, w którym skrzyżują swe pięści czołowi reprezentanci naszych władz pięściarskich. Pary jeszcze nie są ustalone, wiadomo jednak narazie, że zmierzą się: skarbnik „Warty” i sekretarz wydziału sportowego POZB. Sędziować będą z gruntną znajomością sprawy, właściwą wielu arbitrom, na zmianę różni widzowie.

RADJO

Czwartek, dnia 2 kwietnia 1931 r.
Poznań (335 m), godz. 7.00 — Gimnastyka poranna; godz. 7.15 — Gazeta poranna; godz. 13.05 — Koncert gramofonowy; godz. 14.00 — Komunikaty; godz. 17.30 — Zagadnienia społeczno-wychowawcze; godzina 17.45 — Haendel: Oratorium „Samson” (Transmisja z Krakowa); godzina 18.45 — Audycja p. Zygm. Noskowskiego; godzina 19.00 — Kurs elem. języka angielskiego; godz. 19.15 — Feljton roln. p. t. „Kryzys gospodarczy, a kontrola mleczności”; godz. 19.30 — Roln. skrzynka radiowa; godzina 19.45 — Odczyt p. t. „Ateny i Saloniki”; godz. 20.15 — Transmisja koncertu z Filharmonii warszawskiej; godz. 22.30 — Audycja religijna, wygłosi p. Bolesław Busiakiewicz; godz. 22.45 — Sygnał czasu.

Warszawa (1412 m), godz. 12.10 — Muzyka gramofonowa; godzina 14.00 — „O technice prasowania”; godzina 14.40 — „Piotr Skarga” — prof. Konrad Górski (Dla maturzystów); godzina 15.00 — Dla maturzystów: „Wielka Rewolucja Francuska” — prof. J. Iwaszkiewicz; godz. 15.50 — „S. O. S. — P. O. S.” (odczyt sportowy); godz. 16.10 — Komunikat dla żegluga i rybaków; godz. 16.15 — Muzyka gramofonowa; godz. 17.15 — „Wielki Tydzień w obrzędach i obyczajach”; godzina 17.45 — Transmisja z Krakowa: Haendel: Oratorium „Samson”; godz. 19.10 — Giełda rolnicza; godz. 19.30 — Komunikat Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego; godz. 19.40 — Prasowy Dziennik Radiowy; godz. 20.00 — Feljton p. t. „Kain i Abel”; godz. 20.15 — Muzyka religijna, transmitowana z Filharmonii Warszawskiej.

O „upaństwowienie” Związku Strzeleckiego

W Grodnie odbył się zjazd przedstawicieli B. B., na którym uchwalono następującą rezolucję:

„Rozbijanie (?) pracy nad przygotowaniem narodu do obrony granic państwa na liczne związki i organizacje uznac należy za niecelowe. Skoordynowanie wszystkich wysiłków powinno nastąpić w Związku Strzeleckim (!). Upaństwowienie Związku Strzeleckiego będzie najwłaściwszym ujęciem racjonalnej koordynacji stosunku społeczeństwa do prac w przysposobieniu wojskowym i wychowaniu obywatelskim.” (w)

Od redakcji: Cel tych dążeń jest aż nadto jasny.

O zagadnieniach moralności publicznej

Katolicka Agencja Prasowa podaje, co następuje:

W senacie rzymskim w czasie niedawnej dyskusji nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych wygłosił przemówienie senator Cavazzoni. Przemówienie to jest ciekawe ze względu na poruszony w niem temat moralności publicznej.

Obrona rodziny i macierzyństwa jest obroną narodową, więcej nawet: jest obroną całej ludzkości i cywilizacji. Nie przez rozwoju i ograniczenia liczby narodzin, lecz, przeciwnie, przez propagandę nienaruszalności małżeństwa, przez popieranie przyrostu naturalnego stwarza się naród fizycznie i moralnie zdrowy i silny. Pius XI we wspaniałej swej encyklice „Casti Connubii” okazał się naprawdę Dobrym Pasterzem. Należy kroczyć wskazaną przez Niego drogą, gdyż jest to droga dobra. Fizyczna bowiem ochrona rasy nie może być oddzielona od moralnej ochrony. Włochy Mussolini’ego już wiele uczyniły na polu odrodzenia narodowego; rozwinęły się sporty, ćwiczenia fizyczne. Niestety jednak, liczna jeszcze młodzież paczy się moralnie przez zły kinematograf, zły teatr, niemoralną prasę i literaturę, jednym słowem przez to wszystko, co raczej winno służyć ku zbudowaniu młodych dusz. Włochy pragną posiadać młodzież zdrową, pogodną, wesołą, silną; dla degeneratów nie powinno być w niej miejsca. Dlatego też walczą jeszcze należy z rozpowszechnianiem wszelkiego rodzaju narkotyków i środków podniecających. Idee te Włochy powinny nietylko zachować na swój użytek, ale głosić je również na forum międzynarodowym.

Należy przyznać, że pod względem moralnym w Polsce jest daleko gorzej, aniżeli we Włoszech. Występna, zbrodnicza sztuka „Cjankali” dr. Wolffa, aresztowanego w Niemczech, w dalszym ciągu figuruje na afiszach teatralnych. Mało tego, specjalne trupy aktorskie grają ją na prowincji. Komu należy na deprawowaniu naszych mas ludowych?

Ze smutkiem trzeba stwierdzić, że sprawie obrony moralności publicznej w naszym Sejmie i Senacie na tegorocznej sesji poświęcono b. mało uwagi. Trochę o tem było mowy podczas dyskusji nad ustawą alkoholową. Dowiedzieliśmy się tylko, że przestępczość w Polsce w ciągu kilku ostatnich lat wzrosła o 100 procent. Nie postarano się, niestety, zaanalizować tego wzrostu występów i zbrodni w Polsce. Powszechnie jednak wiadomo ze statystyk zagranicznych, że przestępców dostarczają: zły teatr, zły kino, zła prasa i literatura, alkohol, narkotyki, ciężkie stosunki polityczne i społeczno-gospodarcze.

Wiemy, że w r. b. dyskusja budżetowa w naszych ciałach ustawodawczych została b. ograniczona. Mimo to jednak, należało poruszyć zasadnicze bolączki z dziedziny moralności publicznej i żądać od władz zwrócenia uwagi na przyczyny, które zapełniają więzienia w Polsce.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Tow. Młodzieży Polskiej im. Ign. Paderewskiego. Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się dnia 2 bm. o godzinie 19,30 w salach Ks. Ks. Zmartwychwstańców na Wildzie.
 — Poznańskie Tow. Oratoryjne (Kolo Śpiewackie Polskie). Generalna próba chóru z orkiestrą i solistami odbędzie się nie w środę, lecz w czwartek o godzinie 12 w południe w Auli U. P. Komplet całej drużyny konieczny.
 — Stow. Porządku Publ. dzielnicy VI Jeżyce - Łazarz. Zebranie w kwietniu r. b. nie odbędzie się.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Leśniewiczówna 1,50 zł; — Marje Wojtowska z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą 5 zł; — L. Cz. z podziękowaniem za zdrowie z prośbą o dalsze błogostawieństwo 5 zł; — O. B. za otrzymane łaski 5 zł; — Katarzyna Misiewicz 2 zł; — Władysław Zwierzchowski, Dębiec 10 zł; — M. K. 2 zł; — M. G. z B. w pewnej intencji 5 zł; — J. G. 5 zł; — W. K. 15 zł; — K. z podziękowaniem za otrzymaną łaskę z prośbą o zdrowie 10 zł; — M. Kolaczykówna 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 2 172,35 zł.

Na Tow. „Caritas”: Rodzina Wierchowskich zamiast kwiatów dla śp ks. prob. Dukata 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 760,50 zł.

Na ołtarz św. Antoniego w kaplicy polskiej w Bazylice N. M. P. w Nazarecie: N. N. 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 19 zł.

Na kaplice S. S. Karmelitanek: M. K. 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 143 zł.

Jutro, w Wielki Czwartek REQUIEM MOZARTA

Przypominamy, że jutro, w Wielki Czwartek, dnia 2 kwietnia, wieczorem o godzinie 8-mej, w auli uniwersyteckiej wykonane zostanie „Requiem Mozarta”. — Udział biorą: Chór Poznańskiego Towarzystwa Oratoryjnego, orkiestra Filharmonii Poznańskiej oraz soliści pp.: Linda Kamińska — sopran, Marja Trampczyńska — alt, Stanisław Roy — tenor i Roman Heising — bas. Dyryguje prof. Władysław Raczkowski z Warszawy.

Sprzedaz biletów w cenie od 2 do 5 zł. w składzie cygar A. Szejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38, w dzień koncertu od godz. 18-tej przy kasie. zw 28 413

Po raz ostatni

w środę, dnia 1 kwietnia, idzie w teatrze rewji „Dobry Wieczór” przy ul. Fr. Ratajczaka 21-g wielki program marcowy p. t. „Marzec... koty i zaloty” w wykonaniu całego zespołu z niezrównaną MELA GRABOWSKA, ulubienicą Poznania, na czele. Jest to ostatnia sposobność do usłyszenia świetnych przebojów, jak: „Pod parasolką”, „Bim-bam-bula”, „W dzungli”, „Moja maleńka”, „Mokry gość”, „Kominiarz i koty” itp. Większość tych numerów specjalnie skomponowano i napisano dla „Dobrego Wieczoru”.

Codziennie dwa przedstawienia o godz. 7.15 i 9.15 wieczorem. Orkiestra pod batutą kapelmistrza Brunona Kubika. — Przeprowadzą bilety w kolekturze Loterii Państwowej J. Langera przy ulicy Fredry nar. ul. Sew. Mielżyńskiego. zw 28 634

Teatr Wielki

DZIŚ — „Opowieści Hoffmana”.
 Czwartek, 2. 4. — Teatr zamknięty.
 Piątek, 3. 4. — Teatr zamknięty.
 Sobota, 4. 4. — Teatr zamknięty.
 Niedziela, 5. 4. „Lady Chic”.
 Poniedziałek, 6. 4. po południu „Piękna Helena”.
 Poniedziałek, 6. 4. wieczorem „Opowieści Hoffmana”.
 Wtorek, 7. 4. „Carmen”.
 Środa, 8. 4. „Lady Chic”.
 Początek o godzinie 8 wieczorem.
 Przeprowadzą bilety w biurze ogłoszeń „Par” ul. 27 Grudnia 18. od godz. 10 do 17. W niedziele i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13.45.

Teatr Polski

DZIŚ — „Ulica”.
 Czwartek, 2. 4. — Teatr zamknięty.
 Piątek, 3. 4. — Teatr zamknięty.
 Sobota, 4. 4. — Teatr zamknięty.
 Niedziela, 5. 4. „O żonach złych i do- brych”.
 Poniedziałek, 6. 4. po południu „Pani ministrowa” (ceny zniżone).
 Poniedziałek, 6. 4. wiecz. „Ulica”.
 Początek o godzinie 8 wieczorem.
 Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Wieczne pióro”.
 Czwartek, 2. 4. — Teatr zamknięty.
 Piątek, 3. 4. — Teatr zamknięty.
 Sobota, 4. 4. — Teatr zamknięty.
 Początek o godzinie 8 wieczorem.
 Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarińskiego, narożnik ul. Gwarnej.

Obóz Wielkiej Polski

Placówka Stare Miasto

Zebranie placówki odbędzie się w dziś, w środę, 1-go kwietnia o godzinie 20-tej w lokalu p. Pohla (przy moście Bol. Chrobrego). Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Placówka Wilda

Zebranie Młodych odbędzie się w czwartek, dn. 2 kwietnia, o godz. 20-tej w lokalu p. Kasprzaka przy ul. Kilińskiego 15. Obecność wszystkich obowiązkowa!

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W NAUKOWYM POZNANIU

NASZ KOŚCIÓŁ W KROTOSZYNIE

Na ostatnim posiedzeniu Komisji Historji Sztuki w poznańskim Tow. Przyjaciół Nauk przedstawił dr. Witold Dalbor pracę p. t. „Kościół potrynitarski w Krotoszynie”. W rozprawie tej zwraca autor uwagę na grupę kościołów wielkopolskich, wyróżniających się wyraźnie centralizującymi tendencjami i prostą elewacją zewnętrzną przy swobodnym i nader oryginalnym założeniu wnętrza. Kościół krotoszyński, zarówno dojrzałością i logiczną konsekwencją form architektonicznych, jak i malarskością i fantastycznością założenia, stanowi punkt kulminacyjny w rozwoju tego typu kościołów wielkopolskich. Ogniem początkowym jest kościół w Rydzynie (1742) — etapem zaś końcowym już w końcu 18 w. kościół w Zbąszyniu.

Na podstawie dokładnej analizy stylistycznej kościoła krotoszyńskiego wzniesionego staraniem i kosztem Ludwika z Mniszchów Potockiej w roku 1774, stwierdza dr. Dalbor wyraźne filiacje tej grupy kościołów wielkopolskich z barokowymi kościołami Austrii i Czech, zwłaszcza zaś z kościołami czeskiej rodziny architektów Dientzenhoferów. Traktując temat na tle bogatego materiału porównawczego, określa typ tych kościołów jako oryginalny wynik kompromisu między centralizującymi kościołami czystego włoskiego baroku, krępowanego jednak w swych dążeniach do swobody i malarskości tradycją renesansowej logiki i jasności form, a kościołami dwudzielnymi krajów zaalpejskich, których tradycja sięga gotyku, i która skłaniała artystów późniejszych do większej malarskości i rozluźnienia form.

Małe te kościoły prowincjonalne na wyższy poziom artystyczny wynosi z początkiem 18 w. Johann Lucas Hildebrandt i Dientzenhoferowie. Na terenie Czech wyraźne pokrewieństwo z grupą wielkopolską uderza zwłaszcza w kościele w Vodolce (1737) i w kościele w Skapcach; ostatni posiada np. identyczny z kościołem w Krotoszynie system sklepienia. Nazwisko twórcy kościoła krotoszyńskiego nie jest dotąd znane. Autor zwraca tylko uwagę na niemożliwość brania w rachubę Marcina Frantza, pracującego przy zamku w Rydzynie w latach 1742—43, a to ze względu na całkiem odmienny charakter jego sztuki. Nieznany narazie z imienia twórca kościoła krotoszyńskiego pozostawał niewątpliwie w bliskim związku z twórczością Dientzenhoferów, nie był jednakże tylko ich naśladowcą, lecz artystą samodzielnym. W formach kościoła krotoszyńskiego dał on w sposób swoisty i oryginalny wyraz ideom twórczym, które w późnym okresie baroku przejawiają się i we Włoszech i na północy.

W ożywionej dyskusji zabierali głos: konserwator okręgowy Dr. Pajzdowski i ks. prof. Dettloff.

Następnie Dr. Pajzdowski przedstawił komunikat o tryptyku z Kościana, który łączy pod względem stylistycznym z ołtarzem kaliskim. Rezultaty badań tych, które obecnie przeprowadza, zamierza przedstawić Dr. Pajzdowski w obszerniejszej pracy.

(Dr. J. E.)

Pisma nadesłane

„Tęcza”. Zesz. 13. Treść: J. Gutsche: „Dusza nowoczesnego człowieka”. — Inż. L. Rościszewski: „O zesłanie Duch św. — Jak Dębicki poznał się z Dmowskim” — (d): „Nowocześni graficy francuscy”. — J. S.: „Międzynarodówka rozwiedzionych geniuszów”. — at: „Nowoczesna architektura”. — S. Jeleński: „Świat i zaświat”. — W. Bak: „Modlitwa”. — St. St.: „Odwieczna walka”. — „Łowy na grubego zwierzca w Annamie”. — Notatki. — W. Noskowski: „Życie teatralne”. — Światłocienie. — Powieść i nowela. — Rozrywki umysłowe.

„Ziemia”. Nr. 6. Treść: J. Kotodziejczyk: „Tuhanowice”. — A. Salmonowicz: „Białorusini w województwie Nowogródzkim”. — T. Hryniewska: „O sztuce ludowej w Nowogródzynie”. — A. Kozicki: „Lida”. — Z. Mysłakowska: „W Nowogródzkiej stronie”. — Kronika. — Z piśmiennictwa.

„Przegląd Pedagogiczny”. Nr. 11. Treść: „XI Doroczne Walne Zgromadzenie T. N. S. W.” — M. Stecka: „Faszystowska reforma szkolna”. — R. Wex: „Szkoła i dom w Ameryce”. — R.: „Budżet oświatowy na plenarnym posiedzeniu Senatu w dniu 5 3. 31 r.” — J. Kornecki: „Zmiana Ustawy Emerytalnej”. — Komunikaty. — Z życia T. N. S. W. Klin: „Światła i cienie”. — Kronika.

ŻYCIE KULTURALNE

„REQUIEM” MOZARTA W POZNANIU.

Jutro w Auli Uniwersytetu o 8 wieczorem odbędzie się wielki koncert religijny. Urządza go Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne, zaprosiwszy na dyrygenta prof. Władysława Rączkowskiego, który obecnie jak wiadomo, pracuje od dłuższego czasu w Warszawie jako profesor Konserwatorium i właśnie niedawno wykonał tam, jak donosiliśmy, „Requiem”, śpiewane przez chór Konserwatorium.

Kwartet solowy, który ma tak ważne zadanie w arcydziele Mozarta, reprezentują pp. Linda Kamińska, Marija Trampczyńska, Stanisław Roy oraz Roman Heising. Chór poznańskiego Tow. Oratoryjnego.

„Requiem” jest jak wiadomo ostatnim przedśmiertnym dziełem Mozarta. Przystąpił do niego na krótko przed śmiercią, która też wytrąciła mu pióro z ręki w chwili, gdy miał gotowe Requiem wraz z Kyrie i Offertorium, a Dies irae doprowadzone do wiersza „iudicandus homo reus”. Na podstawie pozostałych notatek i szkiców uzupełnił szczegóły (głównie w instrumentacji), następnie skomponował dalsze części tj. Sanctus, Benedictus i Agnus Dei, ucieł i przyjaciel zmarłego mistrza, Franc. Ksaw. Süssmayr.

Introitus zaczyna się krótkim wstępem orkiestralnym. Po czterech akordach pużonów intonuje bas „Requiem aeternam” powtórzone kolejno przez wszystkie głosy. Następuje psalm „Te decet hymnus”, po czym powtarza się „Requiem”, lecz tym razem w towarzystwie drugiego motywu zapowiedzianego już poprzednio w orkiestrze. Wspaniała fuga o dwóch silnie kontrastujących tematach rozwijająca się na słowach „Kyrie eleison, Christe eleison” kończy tę część.

Część druga stanowi sekwencja „Dies irae”. Wiersze początkowe śpiewa chór. Po nim odzywa się pużon i przygotowuje wejście basu („Tuba mirum”). Głosy solowe przejmują szereg dalszych wierszy, by znów ustąpić miejsca potężnym akordom chóru („Dex tremendae”), po których następuje modlitwa „Recordare” śpiewana przez kwartet solowy. W „Confutatis” krótkim frazom głosów męskich malującym cierpienia potępionych przeciwstawiają głosy żeńskie rzewną prośbę o zmiłowanie. Ostatniego wstępu („Lacrimosa”) nie doprowadził sam Mozart do końca.

Offertorium składa się z 2 części. W pierwszej („Domine Jesu Christe”) charakterystyczne jest fugato z tematem w skokach septymowych („Ne absorbeat”) i kończąca fuga („Quam olim”). Druga („Hostias et preces”) odznacza się charakterem znacznie prostszym i spokojniejszym.

Krótkie Sanctus, majestatyczne szczególnie przy słowach „Pleni sunt caeli” ma żywą i zwartą fugę („Osanna in excelsis”) powtórzoną następnie po „Benedictus”, którego liczne, cechy zdają się wskazywać na to, że jest ono kompozycją Süssmayra. Natomiast „Agnus Dei” tchnie znów tą samą szczerością uczucia i szlachetnością irwencji, którą podziwiamy w początkowych częściach Requiem i w pewnością pochodzi — przynajmniej w głównych zarysach — od Mozarta. Prawdopodobnie też na jego życzenie zakończył Süssmayr dzieło powtórzeniem części pierwszej („Requiem aeternam” i fugi na słowach „cum sanctis Tuis”).

Arcydzieło to odpowiada w najwyższym stopniu nastrojom Wielkiego Tygodnia to też spodziewać się należy, iż udział publiczności będzie liczny.

Co śpiewają we Lwowie? Piszą nam ze Lwowa: Operetka nasza wystawiła „Wiktoria i jej huzara”, rzecz w 3 aktach, z muzyką Abrahama i librettem Foldesego. Obaj są Węgrami — bo też Węgry objęły ostatnimi czasy główną dostawę operetek na wszystkie sceny. Jest to ich spadek po Austrii Jana Straussa i Karola Milloeckera — bodaj że jedyny spadek, który warto było objąć bez dobrodziejstwa inwentarza. Libretto jest w istocie zajmujące, lepsze od niemieckich podobnych fabrykatów ocale niebo, muzyka pełna melodyj i żywa. Było to zarazem trzydziestolecie pracy scenicznej p. Filipa Kuligowskiego, przez długie lata ulubienca naszej publiczności, więc premiera była huczna i gwarna. Wspaniałe dekoracje dał p. Jarocki, reżyserował ze znaną wprawą i gustem sam jubilat, obok niego popisywały się pp. Fontanówna, Nohowicz, Ruszkowski, Folański i sympatyczny nowicjusz, p. Edmund Zayenda. (ml)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Z wystaw warszawskich. Piszą nam z Warszawy: W Zachęcie całą salę zajął p. Skotnicki, były dyrektor departamentu sztuki swemi obrazami. Wrażenie jest mało dodatnie, zarówno co do opanowania techniki, jak co do poziomu w ogóle. W Towarzystwie Artystycznym przy ul. Marszałkowskiej 69, urządzono dwie zbiorowe wystawy p. Cecylii Marylskiej i p. Jana Marylskiego. Jest to pokaz zajmujący w pełnym znaczeniu. P. Marylska wystawiła dużą ilość akwarel, które można nazwać obrazkami rodzajowymi, a których nastrój jest poetycki, baśniowy, ilustratorski w każdym razie. P. Marylski pokazał obrazy olejne, wśród nich pełne wyrazu portrety. (pw)

OCHRONA PRZYRODY

Boby będą miały osiedle. Z Wilna donoszą nam: Dyrekcja lasów państwowych w Wilnie, powzięła dobrą myśl. W nadleśnictwie Rybaki, będzie utworzony rezerwat dla bobrów. Zwierzęta te będą w nim żyły pod opieką i nadzorem, tak aby mogły się mn żyć bezpiecznie i uprawiać swoją inżynierską pracę. (wo)

TEATR

Dramat o Arciszewskim. Z Warszawy piszą nam: Znakomity nasz ongi artylerzysta, Krzysztof Arciszewski, będzie postacią dramatu. P. St. Szpotński, autor „Batorego” napisał na tle życia Arciszewskiego sztukę w ośmiu obrazach. Nietylko był artylerzystą znakomitym pan Krzysztof, ale i żeglarzem niezwykłej miary, tak, że nazwano go „zdobywcą Brazyliji”. To też jeden z obrazów będzie rozgrywał się na drugiej półkuli, inne zaś w Amsterdamie i w Polsce. (tw)

OCHRONA ZABYTEKÓW

Odzyskane meble Stanisława Augusta. Z Wilna piszą nam: Pięknie za czasów przedrozbiorowych umeblowane zamki grodzkie zostały oczywiście przez Rosjan spłądowane. Część mebli wywieziono do Wilna, a stamtąd po represjach roku 1863 przetransportowano do Moskwy, gdzie zostały wcielone do zbiorów, przynajmniej w tej części, której czynownictwo nie rozkradło. Już w r. 1910 p. Jodkowski obecny kustosz Muzeum Państwowego w Grodnie, odnalazł w składach muzeum Rumiancowskiego w Moskwie przepiękne biurko Stanisława Augusta oraz dwa rzeźbione krzesła. P. Jodkowski sfotografował zabytki a na podstawie dokumentów, znajdujących się w archiwum muzeum Rumiancowskiego, stwierdził ich pochodzenie. Meble te zostały odzyskane z Rosji i teraz wrócić do Grodna. Dyrekcja Muzeum otrzymała już zawiadomienie o tem z dyrekcji Państwowych Zbiorów Sztuki w Warszawie. (ow)

Muzeum sienkiewcowskie. Z Lublina donoszą nam: W Okrzei, powiatu lukowskiego, znajduje się mały domek, w którym przyszedł na świat Henryk Sienkiewicz. Zawiazał się komitet, który zamierza zamienić domek ten na muzeum pamiętek po znakomitym pisarzu. (ll)

KRAJOZNAWSTWO

Ze Lwowa do Wilna i na Łotwę. Piszą nam ze Lwowa: Istniejący przy Tow. Naucz. Szkół wyższych komitet opieki nad zdrowiem młodzieży szkół średnich urządził w tym roku wycieczkę uczniowską do Wilna i na Łotwę. Droga poprowadzi przez Sarny, Białowieżę, Białystok, Wilno, Turmon, Zembale, Dźwińsk, Rygę, Gdynię i Warszawę do Lwowa. (kl)

ZWIEDZANIE POLSKI AUTOBUSAMI

Z Warszawy donoszą nam: Myśl ciekawą i przy nadchodzącym lecie ważną rzuciła jedna z naszych miłośniczek krajoznawstwa. Wiadomo, że Polska posiada już wiele linii autobusowych i stan szos naszych pod tym względem z roku na rok się poprawia. Otóż dla ludzi przedsiębiorczych nadarza się okazja do zorganizowania wycieczek po Polsce autobusami — wycieczek zbiorowych, które obejmowałyby pewne zgóry oznaczone szlaki. Takie autobusy turystyczne mogłyby — tak jak to bywa zagranicą — periodycznie co parę tygodni objeżdżać pewne połacie kraju, do których koleją dostać się trudniej. Przedsiębiorstwo takie zapewniałoby uczestnikom wycieczki przejazd, noclegi, wyżywienie i zwiedzanie ciekawych okolic oraz zabytków, za pewną zgóry oznaczoną ryczałtową cenę.

W ten sposób można, zamiast kosztownych „wódn”, o ile kto nie potrzebuje kuracji, spędzić za przystępnym wydatkiem dziecięcy dzień lub dwa tygodnie w podróży po Polsce, którą tak mało w gruncie rzeczy znamy na ogół. Autobusy takie mogłyby krążyć np. po Puszczy Białowiejskiej, po Szwajcarii Kaszubskiej, docierać do wschodnich Karpat, do lasów kurpiewskich, do gór Świętokrzyskich, na Wołyn, do zagłębia naftowego itd. itd. „Materiału” do układania szlaków by nie brakło. Podróż trwałaby albo parę dni albo i parę tygodni, stosownie do zasobów czasu i pieniędzy. Myśl jest wyborną, autobusy wygodne, a nie trzeba wzmiankować, jakby na takich wycieczkach zyskała „zapadła prowincja”, podnosząc się w dobrobycie przez napływ turystów. Może kto o temby pomyślał z ludzi mających energię, inicjatywę i umiejących zgromadzić potrzebny kapitał? K. W.

VARIA

Z piśmiennictwa zawodowego. Od ścieżki już lat wychodzi miesięcznik „Technik Kolejowy”, przeznaczony przede wszystkim dla technicznego personelu kolejowego. Uwzględnia on działy: mechaniczny, drogowy, elektryczny, eksploatacyjny i załobowy. Zamieszcza też popularne wykłady z różnych dziedzin nauki. Miesięcznik jest organem Centralnej Sekcji Techników i Zawodowców odcinków technicznych przy Związku Zjednoczenia Kolejowców Polskich. (v)

NOWOCZESNY ZAMEK

Kraków, 29 marca.

O zamczku myśliwskim w Wiśle, który województwo śląskie ofiarowało Prezydentowi Rzplitej, wiadomo tylko z krótkich notatek o pobycie Prezydenta. A jednak zasługuje ta budowla na uwagę jako ciekawa próba architektoniczno-zdobnicza. Z określeniem „zamku” czy chociażby „zamczku” łączy się w umyśle naszym grube średniowieczne mury, baszty, blanki, strzelnice i wąskie otwory zamiast okien. Zamczek czy zamek w Wiśle jest zupełnie inny, a jaki — o tem można się teraz dowiedzieć dzięki opisowi, jaki poświęcił mu nasze „Sztuki Piękne” piórem p. S. Swierżalskiego.

Wybudowany według projektów i pod kierownictwem prof. Szyszko-Bohusza, w uroczym zakątku ziemi śląskiej, w Beskidzie, w dolinie rzek Czarnej i Białej Wiselki malowniczo wygląda ten zamczek na tle pejzażu górskiego. Jasne masy naturalnego piaskowca śląskiego stanowią materiał budowlany. Architektura polega na różnorodności proporcji i brył, rozwijających się z największym bogactwem w kierunku pionowym i poziomym. Do niskiego bloku pawilonu południowego przylega wysokie, wystające skrzydło, pięcioboczną ścianą okien od frontu zamknięte. Dominuje nad budynkiem wieża czworoboczna z masztem na chorągiew. Korpus środkowy jest lekko wygięty i zakończony wyższym znowu skrzydłem pokoi gościnnych z wieżą u boku. Te dwie wieże, mieszczące klatki schodowe, tworzą dwa boczne akcenty zamczku.

Fasady wykonane są wszystkie z surowo obrobionego kamienia, połączonego szarozieloną nitkami cementowych fug. Fasadę zachodnią — od strony wjazdu — przerywa granitowy szeroki portal, prostokątny, o energicznych linjach, u góry przepasany granitowym kluczem z rzeźbionym orłem pod koroną — herbem województwa śląskiego. Portal zamyka się kutą w żelazie kratą. Po bokach mieszczą się granitowe ławy, zakryte od góry balkonem pierwszego piętra. Stanowi to rodzaj zacisznego ganku.

Dekoracja ścian zwraca uwagę swą współczesnością. Półkoliste i proste wycinki tonów, krzyżujących się niespodzianie i dużo czerwieni, żółci, tonów szarych i czerni, rozmieszczone z największą swobodą. Malowania te powstały z wspólnych projektów prof. Szyszko-Bohusza i Andrzeja Pronaszki, równie jak umeblowanie wnętrza, podobnie nowoczesne. Meble są stalowe, błyszczące, polerowane ramy łączą się z szarozieloną drzewem jaworu i popielatą skórą zamsszu.

Pełen światła hall, oddzielony od równoległej biegnącej werandy przejrzystą taflą okien i drzwi, ze stropem wspartym na czworobocznych słupach, ozdobiony jest trofeami myśliwskimi. Widać wśród nich pewne okazy, których „twórcy” nie myśleli pewnie, że takie będzie ich przeznaczenie. Są to mianowicie rogi jelenia, noszące na sobie cyfry... Mikołaja II i Wilhelma II. Z werandy przez kamienny taras, po schodach przechodzimy do pięknego parku, wśród którego stoi kaplica.

Główny korpus zamczku, mieszczący hall, werandę, adjutanturę i palarnię, łączy się z dwoma skrzydłami: północnym — gdzie są pokoje gościnne i z południowym, przeznaczonym dla Prezydenta i jego rodziny. Oddzielny pawilon mieści kuchnię, specjalny też budynek przeznaczony jest na mieszkanie oddziału wartowniczego i na garaże. Dachy zamczku są płaskie; urządzone są w nich tarasy. W całym zamczku panuje zdobnictwo współczesne, zarówno w architekturze, jak w umeblowaniu i dekoracji wnętrza. Na ścianach, ozwieszona są dzieła grafików polskich: Skoczylasa, Bartłomiejczyka, Konarskiej, na podłogach kilimy Grota, u stropów świeczniki projektowane przez Bartłomiejczyka, wykonane przez Marciniaka.

Zamczek w Wiśle jest nietylko budynkiem reprezentacyjnym ze względu na przeznaczenie, ale reprezentuje także zdobnictwo polskie i jego wysoki dzisiaj poziom. K. Z.

Książki nadesłane

K. du Hemme i Hubert-Juques: „Niemcy gotowe do wojny!” (Français... garde a vous!) Przekł. J. Herniczka. Poznań, 1931. Wielkopolska Księgarnia Nakładowa K. Rzepeckiego.

Nowy rocznik papieski

(KAP) W tych dniach Ojciec św. otrzymał „Annuario Pontificio” na 1931 rok. Piękny ten tom, który corocznie ukazuje się w drukarni watykańskiej, zawiera 1047 stron i zamieszcza wszystkie dane, dotyczące Ojca św., hierarchii katolickiej, Świętego Kolegium, wszystkich diecezji, apostolskich wikariatów, prefektur i misyj, zakonów religijnych, rzymskiej kurji, apostolskich nuncjuszów i innych przedstawicieli Stolicy Apostolskiej, wszystkich akredytowanych przy Stolicy Apostolskiej dyplomatów, wszystkich dostojników dworu papieskiego, rzymskich wikariatów i katolickich zakonów ryckich. „Annuario Pontificio” (Typografia Vaticana, Citta del Vaticano) rozpoczyna się wykazem papieży, poczynając od św. Piotra aż do dziś panującego papieża, który jest 261 następcą św. Piotra. Podług rocznika Piusowi XI przysługują następujące tytuły: „Następca Królestwa Apostołów, Najwyższy Pasterz Katolickiego Kościoła Powszechnego, Patriarcha Zachodu, Prymas Włoch, Arcybiskup i Metropolita Rzymskiej Prowincji Kościelnej, Suwerenny Władca Państwa Watykańskiego”.

Po najważniejszych danych z życia Piusa XI i datach wielkich wydarzeń od czasu wstąpienia na tron, następuje lista 59 kardynałów - diakonów. Jedynym żyjącym z pośród purpuratów, mianowanych przez Leona XIII, jest kardynał Skrbensky; z pośród powołanych przez Piusa X żyje jeszcze dwóch, przez Benedykta XV — 15, a obecnego papieża 32 kardynałów. Ponieważ kolegium kardynalskie wogóle składa się z 70 członków, jedenastki miejsc (po zgonie kardynała Maffi — 12) wakujących. Hierarchja katolicka obejmuje w patriarchatach, archidiecezjach, diecezjach, prałaturach, opactwach, apostolskich wikariatach i prefekturach ogółem 1604 rezydencje. Po wyliczeniu wszystkich zakonów i kongregacji religijnych podaje rocznik wykaz członków kongregacji kurji rzymskiej, członków sądów i biur kurji. W Kongregacji Sakramentów po raz pierwszy wymieniono specjalną komisję, zajmującą się sprawą święceń.

Przy Stolicy Apostolskiej 36 państw posiada swoich akredytowanych przedstawicieli dyplomatycznych; ponadto działa tu 21 delegacji bez specjalnego charakteru dyplomatycznego. Do komisji stałych zaliczono komisję Papieskiego Dzieła Szerzenia Wiary i Zakładania nowych parafii w Rzymie i dokola Rzymu. Następują urzędnicy państwowi Miasta Watykańskiego ze wszystkimi biurami administracji i gubernatora. Następnie zarejestrowani są członkowie watykańskiej radiowej stacji nadawczej, jak również kolej żelaznej państwa papieskiego. Po liście, dotyczącej urzędów rzymskiego wikariatu, następują instytucje wyższych studiów i to po raz pierwszy. Lista ich rozpoczyna się uniwersytetem gregoriańskim, dalej następują Instytut Biblijny, Instytut Badań Orientalistycznych, Seminarjum Rzymskie, Kolegium Propagandy Wiary, Międzynarodowe Collegium Angelicum, kolegium św. Anzelma, papieska „academia dei nobili ecclesiastici”, papieska wyższa szkoła muzyki kościelnej i papieski Instytut chrześcijańskiej archeologii.

500 metrów pod powierzchnią morza

Dwie ekspedycje naukowe w głąb morza zwracają powszechną na siebie uwagę. Chodzi tu o ekspedycję prof. Williamsa i prof. Williama Bebe. Zwłaszcza ekspedycja prof. Bebe zawiera niezwykle interesujące szczegóły, o których donosi angielskie czasopismo „Review of Reviews”. Już rezultaty ekspedycji prof. Williamsa, który w roku 1929 wraz z żoną i dzieckiem spuścił się w kuli stalowej na dno morza, osiągając głębokość stu metrów, są bardzo interesujące. Prof. Bebe osiągnął głębokość 500

metrów, pod powierzchnią morza. I on też użył do tej swojej ekspedycji kuli stalowej, którą można było hermetycznie zamknąć. Wewnątrz kuli mieściło się całe laboratorium oraz instalacja światła elektrycznego, rezerwoary tlenu, aparat radiowy i inne instrumenty. Dzięki temu udało się profesorowi podpatrzeć życie w głębinach oceanu, tam, gdzie nie dochodzi ani jeden promień światła. Prof. Bebe stwierdził, że zwierzęta, żyjące tam, posiadają nieraz wprost fantastyczne kształty. Jest rzeczą zrozumiałą, że zwierzęta żyjące w takich głębinach, muszą mieć organizm odbiegający zupełnie od organizmu wszystkich innych zwierząt, znanych człowiekowi. Przyjął więc należyte, że w takich głębinach morskich żyją zwierzęta, o których nauka nie ma jeszcze dotychczas pojęcia. Prof. Bebe skonstatował, że zwierzęta te wyposażone są w rodzaj aparatów świetlnych. Czy aparaty te służą dla orientacji zwierząt, czy też dla ich obrony, albo też dla przynęty dla innych drobniejszych zwierząt, stanowiących ich pokarm, tego prof. Bebe stwierdzić nie mógł. W każdym razie należy oczekiwać książki, w której prof. Bebe zamknie rezultaty swej wycieczki w krainę, dokąd nie dochodzi ani jeden promień światła.

Wzruszający przykład miłości bliźniego

(KAP) W kwietniu r. ub. bandyci chińscy porwali dwóch misjonarzy, księży Zacarria Hidalgo i Avito Gutierrez, jezuitów, z wikariatu apostolskiego Anking w prowincji Anhwei. Wobec przedłużania się niewoli i wobec złego stanu zdrowia więźniów, których grasanci chińscy źle traktują, misjonarze z Anking powzięli wzruszającą myśl zaofiarowania za nich dwóch innych zakładników.

Z pośród tych, którzy zgłosili gotowość do tego czynu, bandyci zaakceptowali niezwłocznie brata Józefa Joaristi, ponieważ jest on pielęgniarzem, zna się na leczeniu chorych i ma dobre zdrowie. Natomiast nie wiadomo jeszcze, kto będzie drugim zakładnikiem, ponieważ zgłosiło się wielu zakonników z tego samego okręgu i z sąsiedniego wikariatu Wuhu, który od roku 1929 tworzył z okręgiem Anking jeden dystrykt kościelny.

Z różnych stron Polski

Przyjaciółka rozstrzelanego sierżanta skazana na 15 lat więzienia.

W sierpniu ub. r. wileńskie władze bezpieczeństwa zdemaskowały parę, która, jak stwierdzono, od lata 1929 r. uprawiała szpiegostwo na rzecz wywiadu sowieckiego. Duszą afery była 24-letnia urodziwa Leokadja Jurzycka, mieszkanka pogranicznej wioski Duszkowo gminy rakowskiej powiatu mołodeczańskiego, która rozkochała w sobie pełniącego tu służbę sierżanta Korpusu Ochrony Pogranicza Teodora Gołowacza i zdobywane za jego pośrednictwem wiadomości przekazywała wywiadowi rosyjskiemu.

Sierżanta Gołowacza, jako wojskowego, stawiono przed sądem wojskowym w trybie doraźnym i po zdegradowaniu i wydaleniu z wojska skazano go na karę śmierci przez rozstrzelanie. Wyrok wykonano.

Sprawa Jurzyckiej znalazła się teraz na wokandzie przy drzwiach zamkniętych. W wyniku przewodu sąd uznał oskarżoną Leokadję Jurzycką za winną inkryminowanej zbrodni i skazał ją na zamknięcie w ciężkim więzieniu przez 15 lat.

Urlopowany z więzienia po śmierci.

W lutym r. b. z więzienia w Czortkowie został wypuszczony na urlop niejaki Wasyl Horaczy z Szawjkowic celem poratowania zdrowia. W domu jednak żona i brat nie bardzo byli temu radzi, gdyż raczej przypuszczali, że już nigdy nie wróci z więzienia. Oboje tedy porozumie-

li się i pozbawili go życia, stwarzając pozory jakoby został zabity przez któregoś z sąsiadów podczas nocnej wyprawy do jego kurnika. Skradzioną rzekomo kurek nawet znaleziono w pobliżu zamordowanego. Policja jednak wpadła na ślad zbrodni, wobec czego aresztowano występną parę, żonę i brata.

11.245.000 zł grzywny.

Izba skarbowa w Łodzi ukarała grzywną w olbrzymiej sumie 11.245.000 zł właściciela składu aptecznego Jakóba Chalachowicza za nadużycie koncesji na prawo korzystania ze spirytusu dla celów przemysłowych.

Chalachowicz, który otrzymał spirytus skażony, przeznaczony na produkcję perfum i wody kolońskiej, spirytus ten odkażał i sprzedawał go do spożycia. Od decyzji Izby skarbowej Chalachowicz odwołał się do sądu okręgowego. Do rozprawy wezwano 68 świadków.

Sąd po przesłuchaniu świadków, przeważnie urzędników skarbowych, ogłosił wyrok, uwalniając Chalachowicza od winy i kary, uwalniając go temsamem od nałożonej na niego przez Izbę skarbową grzywny w wysokości 11.245.000 zł.

25-lecie pracy p. dyr. Górnickiego

W dniu dzisiejszym święci 25-lecie pracy zawodowej dyrektor oddziału I fabryki H. Cegielski na Główniej p. inż. Władysław Artur Górnicki. Jubileusz p. dyr. Górnickiego jest chwilą, w której należałoby wspomnieć o wiekich jego zasługach obywatelskich i społecznych, wreszcie zasługach dla fabryki H. Cegielski, z którą nazwisko jubilata od ćwierć wieku tak ściśle jest związane. Dzięki wielkim zaletom charakteru i ofiarnej pracy p. dyr. Górnicki jest przez mieszkańców Główniej, a przede wszystkim przez licznych pracowników fabryki H. Cegielski nie tylko poważany i ceniony, ale podwładni jego darzą go serdeczną miłością. Jest przecież p. inż. Górnicki duszą wielu stowarzyszeń na Główniej, dość wspomnieć, że jest prezesem miejscowej Ligi Katolickiej, był przez długi czas dyrygentem i organizatorem chóru kościelnego, Bractwo Kurkowe na Główniej mianowało go swym członkiem hono-

rowym, od wielu lat jest członkiem zarządu Polskiego Czerwonego Krzyża, należał do spółdzielni „Dom własny”, należy do Sokoła i w. innych. Jako radca ubogich służy nie tylko radą, ale i pomocą wszystkim potrzebującym opieki, a tych w dzielnicy robotniczej, jaką jest Główna jest bardzo dużo. Wypada wspomnieć, że wielką pomocą służy mu znana z gorliwej działalności obywatelskiej i społecznej żona jego małżonka p. Olena z Szymańskich, siostrzenica p. prezosa Samulskiej. Interesy Główniej, włączone niedawno w obręb wielkiego Poznania, przedmieścia o licznych brakach, mają w p. dyrektorze Górnickim wytrwałego obrońcę na terenie rady miejskiej, której członkiem z ramienia Narodowego Koła Gospodarczego jest jubilat od kilku lat. Trudno było wyliczyć wszechstronną działalność społeczną i narodową jubilata w ciągu długich lat jego pracy na odpowiedzialnym stanowisku dyrektora fabryki absorbującej całkowicie skądinąd nawet pełną inicjatywę i rzutkość jednostkę.

Z nazwiskiem p. Górnickiego związane są dzieje fabryki H. Cegielski i dziś w pełni męskich sił jubilat spoglądać może z dumą na bogaty plon swej pracy około rozwoju najpoważniejszej w Wielkopolsce placówki przemysłowej. Urodzony na obczyźnie w Wiesbaden, po studiach inżynierskich za radą ks. patrona Wawrzyniaka, rozpoczął p. dyr. Górnicki jako młody inżynier pracę w fabryce H. Cegielski w roku 1906. Był to okres ciężki dla fabryki. W roku 1910 pod kierownictwem p. Górnickiego i według jego projektu dokonano remontu fabryki, którą przeniesiono z ówczesnego miejsca t. j. przy ul. Strzeleckiej i Raczyńskich na Główną, gdzie jest obecnie Oddział I. Troskliwie czuwał p. inż. Górnicki nad fabryką podczas wojny, która przystosować się musiała do potrzeb armji zaborczej, budując ekwipunek taborowy jak wozy i kuchnie polowe.

W powstaniu wielkopolskim powierzono jubilatu odpowiedzialną niezwykle administracją bogato zaopatrzonych magazynów trenów. Jako kierownik tychże czuwał p. Górnicki nad powierzonym sobie materiałem godnie i sumiennie, a jego oględności i uwadze należy zawdzięczyć między innymi, że Niemcy nie tylko nie zdołali wywieźć nagromadzonego tam sprzętu, ale nie zdołali go nawet zniszczyć przez podpalenie, gdyż zbrodnicy zamach został zawczasu unicestwiony. W r. 1919 jako delegat polskich władz powstańczych wyjeżdża p. Górnicki do Niemiec i zakupuje tam maszynę do wyrobu amunicji wojskowej. W Berlinie zostaje aresztowany na lotnisku w Adlershof, na krótko przed odlotem samolotu i zasądzony na śmierć przez Niemców za zdradę stanu. Na szczęście jednak sprawa wzięta taki obrót, że po dwumiesięcznym więzieniu w Moabicie, po procesie nastąpiło uwolnienie z braku dowodów. Wrócił w początkach 1920 roku, a po rozszerzeniu fabryki H. Cegielski przez nabycie fabryk: Moegelina, braci Lesser i Paulusa, zostaje dyrektorem oddziału I na Główniej.

Z okazji jubileuszu w kościele parafjalnym na Główniej odbyło się na intencję p. in. Górnickiego nabożeństwo, które odprawił ks. proboszcz Chilmer.

Jeszcze o jutrzejszym całkowitem zaćmieniu księżyca

Komunikat Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Poznańskiego

Wobec wielkiego zainteresowania, jaką wiadomość nasza o czwartkowym zaćmieniu księżyca wywołała wśród czytelników, podajemy dziś komunikat Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Poznańskiego:

Przypadające na dzień 2 kwietnia br. całkowite zaćmienie księżyca widzialne będzie na ziemiach polskich w całym swym przebiegu, o ile dopisze pogoda. Pierwsze zetknięcie się księżyca z cieniem naszej ziemi nastąpi o godz. 19 min. 23 czasu urzędowego; dokładny początek zjawiska da się stwierdzić tylko przy pomocy lunety, lecz wkrótce potem już i okiem nieuzbrojonym można będzie zauważyć na

połudn.-wschodniej tarczy naszego satelity nasuwający się ciemny rąbek cienia; cień ten będzie ogarniał stopniowo coraz większą część tarczy księżycowej. Całkowite pograżenie się księżyca w cieniu — początek całkowitego zaćmienia — nastąpi o godz. 20 min. 22. Całkowite zaćmienie trwać będzie 1 godz. 31 min. Podczas tej fazy zaćmienia zabarwienie tarczy księżycowej będzie czerwone z odcieniem brudno-szarym; oświetlenie to przypisać należy światłu słonecznemu, przedostającemu się w obszar cienia ziemi wskutek załamania promieni w atmosferze ziemskiej. Koniec całkowitego zaćmienia przypada na godz. 21 min.

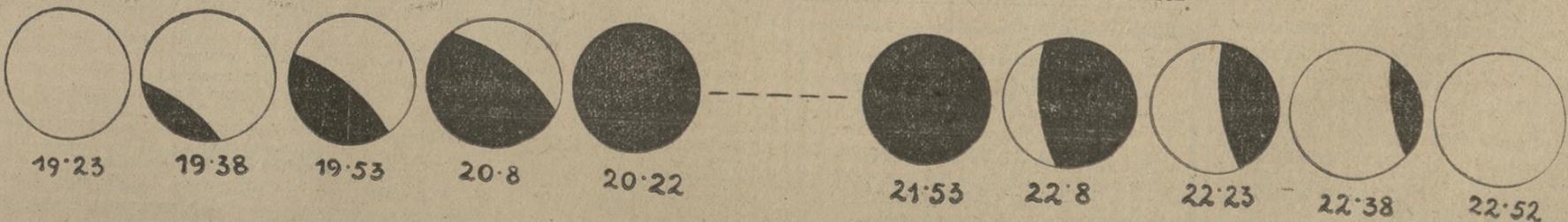
53, poczem cień zacznie powoli ustępować z tarczy księżyca; ostatnie zetknięcie się księżyca z cieniem ziemi nastąpi o godz. 22 min. 52 (przy północnej części tarczy księżycowej). Księżyc nie wróci jednak zaraz potem do blasku normalnego, gdyż będzie przebywał jeszcze jakiś czas w tzw. półcieniu, z którego wyjdzie dopiero o godz. 23 min. 48. Również i przed pierwszym zetknięciem się księżyca z cieniem ziemi (godz. 19 min. 23) da się zauważyć przyćmienie blasku księżycowego, spowodowane tymże półcieniem.

Zaćmienie powyższe będzie w razie pogody zjawiskiem bardzo efek-

townym dla nieuzbrojonego oka, a tembardziej dla posiadaczy lornetek teatralnych względnie małych lunet.

Przebieg całkowitego zaćmienia księżyca:

Wschód księżyca w Poznaniu o g. 18 min. 12; księżyc wchodzi w półcień o g. 18 min. 27; księżyc wchodzi w cień o g. 19 min. 23; początek całkowitego zaćmienia g. 20 min. 22; środek całkowitego zaćmienia g. 21 min. 17; koniec całkowitego zaćmienia g. 21 min. 53; księżyc opuszcza cień g. 22 min. 52; księżyc opuszcza półcień g. 23 min. 48.

22-ga Loteria Państwowa

(Bez gwarancji)

W 19 dniu ciągnięcia 5 klasy wygrane padły na numery następujące:

10.000 zł na nr. 41950.

Po 5.000 zł na nr. nr. 22683 165309.

Po 3.000 zł na nr. nr. 7966 46848 130257 142496.

Po 2.000 zł na nr. nr. 13331 32036 37427 50812 139678 141515 146122 150055 163513 165025 199284.

Po 1.000 zł na nr. nr. 2243 4282 9212 10519 24548 29911 35695 50104 72249 74873 75588 77587 89168 94987 96108 107236 109804 120136 125527 131393 140719 146860 151861 160357 166579 182340 183720 188946 191934 207295 208160.

Po 500 zł na nr. nr. 716 2305 5342 6177 9895 10514 10734 10926 11279 12941 13924 16884 16958 20791 21189 21471 22418 25136 26421 26621 32415 32711 33277 35735 36674 38087 38250 38488 39111 40760 41365 42362 42562 47936 50849 51466 51749 56814 56878 57303 57442 59563 59638 61230 63674 66479 67005 67405 68787 71013 72000 72255 74196 74296 74881 75064 75558 76453 77475 79144 80378 80939 81198 81205 81339 83652 85770 87928 89680 92170 966 95932 97845 100673 939 103409 815 105744 106687 107849 108679 109683 111129 112220 113241 114244 117426 117705 117925 120198 123844 124215 125395 127755 127906 127992 128546 129763 130840 131981 133504 134385 135051 135092 136418 136955 139325 139980 140298 141186 142162 143593 143987 144699 145451 146281 146504 149263 150307 153381 153420 153947 154319 154489 155158 157103 158144 159509 161373 161404 163187 165300 167192 169347 170517 171273 171945 173744 176292 176562 177316 179149 188302 189034 194227 198077 198112 198201.

Po 250 zł wygrali nr. nr. następujące:

9 79 90 240 343 471 691 721 834 1076 117 27 201 7 11 20 64 497 681 753 66 96 828 53 914 2082 150 74 404 39 526 607 753 54 94 859 993 3036 109 56 83 212 325 86 94 494 623 46 703 13 79 829 950 4094 99 134 46 231 71 411 504 82 829 92 908 13 89 98 8282 484 639 728 812 926 6052 127 238 373 425 500 59 857 994 7031 279 354 72 701 838 99 8059 154 327 46 97 441 523 44 624 710 829 38 59 90 9037 149 68 272 105 16 23 48 469 524 651 86 942 10045 83 88 91 139 89 94 218 462 848 11110 379 452 508 800 70 88 919 20 12020 58 142 56 270 336 47 437 49 52 507 746 77 840 55 13076 139 302 453 805 819 14190 304 53 89 95 444 71 509 32 868 96 949 98 15057 117 210 37 411 36 514 20 74 631 746 863 16079 87 136 37 260 61 86 385 428 88 574 668 798 975 17007 418 566 884 917 76 18090 168 242 45 60 320 55 407 16 54 513 91 606 14 47 74 828 99 19002 37 246 68 81 425 517 27 637 63 84 740 55 855 901 20001 2 13 108 597 98 812 21102 491 516 42 604 42 56 62 22095 154 228 94 314 82 89 484 702 802 3 61 928 23049 144 66 394 401 750 952 24054 67 142 231 62 85 440 663 80 713 23.

25152 61 352 99 408 29 77 81 87 565 628 796 838 63 28001 177 94 304 409 505 39 600 80 702 69 27074 96 168 331 507 28 637 39 83 850 64 83 971 28090 106 83 290 457 555 629 31 737 866 73 928 36 29167 258 77 324 512 949 30012 110 424 517 687 752 911 38 80 31030 90 357 468 90 514 44 638 810 32048 76 114 65 267 92 346 528 31 34 720 24 812 20 52 82 967 78 33017 99 158 259 91 358 404 58 533 642 772 846 921 34155 347 739 851 911 35227 56 73 93 305 19 32 498 596 59 802 15 36147 300 67 73 448 506 607 703 92 801 58 911 37187 208 36 317 24 37 45 77 99 410 65 621 52 778 38019 34 96 252 78 99 353 461 73 713 87 890 93 966 68 39039 57 290 313 447 57 566 624 700 85 832 38 57 75 941 61 40054 166 231 316 425 40 596 855 952 41193 215 24 409 19 538 60 785 857 960 42173 243 334 71 428 42 505 625 30 46 43000 60 196 272 310 53 70 567 611 19 739 64 918 30 42 44037 273 98 334 44 58 454 97 503 74 628 785 834 62 81 991 45264 89 366 78 531 39 627 900 46016 50 131 68 74 383 432 77 501 810 47035 207 347 88 433 592 678 707 826 27 61 74 946 74 48018 154 248 326 76 437 567 777 834 52 79 49100 4 9 39 217 81 353 56 76 435 57 91 536 699 704 907 12 23 74 76.

50048 100 99 252 315 62 85 463 554 900 7 61 51005 185 97 278 567 72 621 819 52223 310 81 435 38 616 27 726 43 54 72 85 511 39 913 53017 199 202 14 22 87 340 506 75 88 855 58 946 54018 35 47 135 90 202 346 570 702 43 60 987 55018 70 119 71 99 255 74 367 429 544 46 94 739 955 56004 132 57 99 209 18 300 60 97 455 506 683 793 816 50 913 57066 130 248 300 33 410 511 615 788 90 981 58156 57 201 47 98 411 66 80 692 735 907 62 59086 101 94 95 210 90 54 306 47 474 98 885 912 46 93 60012 260 300 6 7 27 513 39 71 651 72 732 825 980 61142 53 379 99 558 62141 46 96 251 53 469 537 617 714 914 63141 256 60 552 65 89 856 968 64039 49 85 123 39 78 315 6 461 519 622 29 32 65011 22 59 63 192 218 384 518 652 57 711 884 992 66043 100 246 72 342 49 420 756 810 56 95 67029 377 792 66083 91 162 269 387 417 32 531 604 47 717 35 69048 527 612 37 48 710 61 972 70043 218 23 501 47 620 78 718 89 806 24 46 989 71150 331 43 66 402 15 752 57 891 976 78 72126 219 23 534 80 795 73109 221 392 411 12 38 517 20 663 732 62 957 74204 47 374 77 590 91 890.

75039 169 364 400 22 54 559 636 98 773 85 96 859 71 987 76015 40 167 334 99 429 81 500 631 736 850 58 77155 70 264 99 315 482 540 93 634 49 93 809 78006 13 62 75 285 90 395 552 56 81 687 787 825 64 83 928 29 79025 59 105 20 75 91 274 76 97 365 468 602 46 49 800 80036/37 211 34 65 78 305 629 45 707 98 850 925 81155 79 211 319 449 598 905 23 48 59 82064 67 282 474 97 680 705 880 83031 44 55 75 221 393 640 96 708 73 822 66 85 84102 80 252 60 78 364 481 514 665 782 882 922 40 50 85306 698 86055 61 147 52 321 450 546 89 601 727 819 61 63 968 77 87281 400 22 67 582 726 32 962 88047 50 85 89 196 318 42 46 670 800 88236 500 43 50 654 748 98 937 67 73 90109 76 82 264 393 483 517 21 84 616 57 95 834 43 59

Losy do I. klasy 23-cie Polskiej Państw Lot. Klas. są już do nabycia w najszybszej kolekturze

Juljana Langer
Tel. 16-37. Tel. 31-41.
Centrala: Poznań, Wielka 5.
Filja: Poznań, Sew. Mielżyńskiego (Hotel Monopol) nr 8381
½ losu à zł 10,-

91065 115 97 261 85 331 415 501 57 617 29 715 92 800 8 92240 45 470 558 85 617 785 93015 57 85 101 622 61 71 795 814 925 94052 53 182 224 314 19 46 413 48 524 58 747 837 967 70 73 95041 197 362 422 510 97 665 86 509 809 47 940 53 96052 75 307 22 477 512 648 66 736 816 60 99 953 97251 565 77 89 680 945 98094 332 66 77 86 441 583 880 99155 213 75 352 62 66 96 543 624 86 773 929 78.

100093 137 42 64 262 91 455 61 97 503 90 620 57 721 31 41 45 824 101077 97 176 79 204 70 308 403 64 507 617 56 740 832 65 950 62 102051 85 91 103 4 33 221 60 361 441 577 685 824 70 954 103003 8 17 31 36 64 103 85 210 300 21 38 50 75 408 542 674 754 841 60 925 104033 64 110 215 20 59 359 81 421 50 73 74 733 50 59 825 51 77 105103 58 375 83 04 601 18 55 75 808 23 865 904 106090 247 61 330 450 566 601 705 11 875 107078 188 239 70 343 56 472 550 619 827 93 961 108060 112 319 24 94 538 58 617 755 896 109134 83 439 48 56 65 84 846 49 58 909 49 2 110036 157 231 335 520 32 50 511 43 645 58 905 76 85 111055 79 155 61 272 370 406 507 688 702 72 86 910 40 43 46 112012 48 135 454 88 678 712 79 869 75 990 113226 63 452 757 969 114011 139 58 93 221 337 96 444 72 505 22 49 71 79 739 810 34 58 95 115059 358 439 41 54 55 520 30 42 57 693 743 49 869 70 931 116076 176 232 36 302 450 607 808 36 43 117001 43 74 93 199 202 16 92 312 30 58 407 50 72 524 38 737 62 74 801 6 61 79 973 118044 84 85 109 54 252 309 402 88 639 830 44 924 119134 56 258 327 675 926 120097 106 47 202 29 51 317 447 500 99 688 97 121049 67 119 21 76 213 15 562 659 67 701 12 868 920 122190 361 403 69 504 65 630 759 816 85 915 123022 114 46 88 99 296 319 468 516 613 81 700 27 53 124142 75 360 64 461 507 97 947.

125029 148 51 57 423 58 677 78 79 958 126115 38 5 202 312 443 67 572 85 652 66 72 86 88 743 962 127029 192 279 379 431 63 85 500 84 802 13 719 813 72 128052 141 51 497 561 657 79 881 970 129010 83 246 58 315 405 70 510 37 89 620 91 869 916 27 130004 162 272 80 523 60 616 75 87 829 914 131067 118 66 470 88 509 601 43 711 15 882 951 94 132137 318 26 98 457 674 797 843 133330 66 75 411 31 530 608 65 96 828 57 134048 126 44 229 61 353 423 615 36 785 883 858 59 135149 67 405 38 543 53 60 703 136023 74 261 324 59 411 77 81 546 699 822 70 90 997 137010 46 179 277 492 545 706 34 957 138000 162 78 70 278 422 33 526 34 61 77 88 92 94 674 974 139096 216 43 60 93 348 92 402 44 570 635 735 875 903 73 140076 191 307 9 556 91 833 34 928 62 141118 379 83 99 446 537 63 67 600 31 324 46 920 142015 141 92 98 224 309 21 61 62 446 58 563 655 83 743 954 143145 389 468 74 673 99 614 704 52 84 809 73 962 145142 344 422 89 95 691 771 80 805 146033 78 145 234 50 316 19 429 710 47 49 885 86 915 38 72 147095 192 250 357 83 446 592 655 777 930 148022 27 68 270 415 517 631 791 901 79 92 149092 134 89 219 71 92 369 439 656 730 822 55 960.

150071 75 79 144 81 201 61 405 523 817 910 151009 153 201 61 384 419 20 547 646 784 869 923 89 152096 242 349 59 66 94 408 61 512 30 66 634 78 766 841 66 153000 35 42 115 203 51 84 397 445 49 59 618 737 871 86 97 154034 35 87 142 276 333 461 74 505 10 75 757 65 73 855 982 155013 81 117 348 411 99 705 808 68 78 900 156140 300 28 79 419 49 87 744 58 78 800 71 937 157037 65 96 206 14 36 394 429 508 45 676 813 50 77 911 57 97 158040 355 56 69 95 105 52 587 726 38 98 861 159071 94 110 316 456 590 617 37 67 703 979 160040 274 550 758 60 809 36 77 916 35 53 87 161216 38 808 20 976 162093 147 53 99 260 81 452 505 717 19 27 31 859 938 163103 397 400 7 35 707 994 164035 71 115 213 70 311 41 442 96 526 33 38 68 743 910 165018 56 244 313 26 92 458 535 660 82 815 916 18 46 69 166038 215 94 319 515 54 624 790 927 81 167031 123 222 88 312 402 46 576 82 90 627 45 30 85 805 8 67 168038 49 93 206 26 89 369 410 71 75 538 37 49 616 73 96 808 40 974 169128 62 80 81 229 69 85 333 55 417 570 809 61 83 948 78 97 170012 52 103 431 619 34 72 739 905 27 51 81 171051 92 138 275 370 484 579 620 760 61 172180 204 27 348 99 450 73 74 82 502 15 61 896 994 105 283 645 882 952 174058 64 191 255 87 325 540 627 55 93 723 912 61 89.

175116 460 546 53 66 835 79 89 904 15 31 77 176015 19 22 174 76 442 582 711 61 93 855 74 979 177124 296 323 98 403 508 52 86 690 754 909 31 59 178023 55 71 79 153 76 234 366 405 41 255 673 77 723 945 179010 159 253 387 460 793 180003 129 246 65 390 487 675 702 33 50 71 879 944 181215 30 98 99 374 471 76 533 609 40 43 709 182366 550 810 24 37 909 12 66 68 99 183071 113 339 503 44 646 92 759 892 184069 149 262 75 344 45 438 61 69 684 99 939 61 67 185060 112 28 72 73 335 67 498 660 722 819 33 45 77 905 62 186121 235 98 355 422 90 561 962 65 86 187062 84 107 8 219 362 98 425 561 74 601 38 76 816 92 954 74 188016 22 51 218 49 398 465 79 524 32 645 794 909 12 47 48 94 189011 169 283 342 464 504 860 99 190046 71 142 75 256 300 1 12 84 90 427 561 904 191016 73 135 63 219 53 88 335 39 64 429 505 75 641

W najszybszej kolekturze

A. KĘDZIORY
w Poznaniu - Sieroca 5/6

padają co dzień

WIĘKSZE WYGRANE.
Nie zwlekaj! Kup los jeszcze dziś!
ZDOBEDZIESZ GOTÓWKĘ!

778 79 87 192020 87 219 87 89 337 83 50 85 495 550 69 664 76 703 867 69 936 58 83 19327 41 43 414 534 72 654 95 783 895 194006 11 26 206 388 426 588 724 25 96 824 930 49 94 195309 35 47 693 825 77 983 196011 39 65 85 117 290 308 446 56 64 92 547 622 83 758 841 942 197142 382 701 15 800 35 86 976 198096 187 286 364 837 907 199042 49 129 207 47 304 50 95 510 69 618 818 953.

200030 54 157 79 229 62 391 449 73 586 89 99 664 810 66 86 915 52 201080 118 42 214 321 546 72 94 783 94 960 66 302022 78 169 84 206 68 346 88 403 5 8 508 22 736 41 63 74 887 977 90 203 062 84 93 95 143 62 96 99 306 57 67 77 463 81 91 576 78 96 99 694 742 829 34 204209 52 357 462 556 640 66 742 802 917 20 21 40 205008 79 95 171 80 90 98 275 367 89 467 597 758 90 912 88 206031 94 226 359 91 494 714 44 56 811 69 925 41 54 207083 115 71 92 220 49 56 65 328 90 426 549 79 90 639 750 900 66 208073 75 235 429 851 74 626 32 773 84 97 828 209003 73 126 88 94 220 31 82 416 501 631 76.

Ciągnięcie od 10 marca do 18 kwietnia 1931 roku.

Z życia Towarzystw

Z Tow. Ziemiaków Wlkp. Walne zebranie odbyło się 9. ub. m. w sali Wielkopolskiej Izby

Na sezon wiosenny i letni polecamy:
KAPELUSZE damskie i męskie
 w wielkim wyborze, najnowszych fasonach i kolorach oraz wszelkie dodatki.

Wszelkie reparacje wykonujemy akuratanie szybko i tanio.

TOMASEK i S-ka

zał 1910 POCZTOWA 9 telefon 51-40
 Jedyne specjalny magazyn kapeluszy damskich i męskich. nw 8961

— **Stary Czytelnik, Rusko.** Nie znamy się na tem i nie możemy poinformować. (K)

— **Podatek.** Wymiar podatku bezpodstawny. (K)

— **Stary abonent S. J.** Zapytania nie rozumiemy. Ustawa przewiduje tylko wypowiedzenie, zaś o specjalnych uprzedzeniach nie wspomina zupełnie. (K)

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **P. Hanczewski, Poznań.** Kto komu wpisał wymiar i na czym? Czy na Pańskim gruncie? W jaki sposób? Czy Pan został już zapisany jako właściciel? Czy może zapisy te zrobiono po kontrakcie z Panem, a przed zapisaniem w księdze wieczystej? Grunt może Pan kazać wymierzyć według katastru i od nieprawego posiadacza żądać odszkodowania. Niech Pan najlepiej całą sprawę przedłoży adwokatowi na miejscu, gdyż niemożliwością jest udzielenie informacji bez zbadania akt gruntowych i katastralnych. (aK.)
 — **L. J. G.** Nie znamy adresu. Może dowie się Pan w dyrekcji kina „Słońce”. (K)
 — **P. M. Marciniak.** Bezprawnie. (K)
 — **Interesant.** Nie wiemy, które to zapytania; zresztą zawsze odpowiadamy, choć czasem, ze względów od nas niezależnych, trzeba nieco poczekać na odpowiedź. (K)

— **Czytelniczka C. II.** O ile numery nie były dotąd ogłoszone, radzimy zapytać w Banku Polskim (Al. Marcinkowskiego) (K)

— **B. A.** W Philadelphia niema, zato w Pittsburgh, 249, N. Craigh st. (K)

— **W. Z.** Przedstawić w Banku Polskim do wymiany; niema sensu chować dolary i tracić odsetki. (K)

— **W. J.** Wystarczy klasa I. po 30 groszy. (K)

— **Wolna.** Winien wystawić poświadczenie, że pomocnik pracował od tego do tego czasu; oceny pracy poświadczenie nie musi zawierać, w każdym razie nie wolno wpisywać oceny ujemnej. (K)

— **05320.** Dante Alighieri: zgłoszenia u skarbniczki p. Zielińskiej, pl. Wolności 18 (w Stow. Przyj. Sztuk Pięknych. (K)

— **Z. K. Poznań.** Urząd będzie wskazany w przepisach wykonawczych do pol-niem układu waloryzacyjnego, które jednak jeszcze nie zostały ogłoszone. (K)

— **Zuzanna.** Nie znamy tego wydawnictwa; radzimy zapytać w większej księgarni. (K)

— **Jan K.** Tak jest, z obydwoch. (K)

— **T. O.** Dokładnego adresu nie znamy; listy dojdą bez szczegółowego adresu. (K)

KAPELUSZE damskie i męskie
 oraz
wszelkie inne artykuły
Svenda i Drnek, Poznań,
 St. Rynek 43. zw 8795

s. p.
Marian Adam Liberak

Inż. leśnictwa, prezes zakopiańskiego koła T. S. L. po krótkich a ciężkich cierpieniach zmarł w Panu dnia 30 marca b. r. przeżywszy lat 40.

Pogrzeb odbył się w Zakopanem dnia 1 kwietnia b. r. tj. w środę rano — o czym zawiadamiają w nieutulonym żałobnym pogrzebie

matka, żona, syn.

Osobnych zawiadomień wysyłać się nie będzie. nw 8940

Dnia 31 marca 1931 roku, o godz. 15.30, zmarł nagle na udar serca, namaszczonej Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz drogi, ukochany ojciec, szwagier, wuj, teść i dziadek, s. p.

Stefan Sławiński

przeżywszy lat 66. Pogrzeb odbędzie się w Wielki Piątek o godz. 16-tej z domu żałoby.

W ciężkim smutku pogrążeni

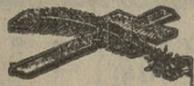
Poznań, św. Wojciech 2. **żona, dzieci i rodzina.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. zw 28 630

Najwyborniejsza
HERBATA
 MIESZANKA
CEYLONSKA
 KWIAT AROMATU - WIELKA WYDAJNOŚĆ

S. Malachowskiego

Paczka 10 g zł 2⁼⁼

We wtorek, dnia 31 marca, po południu o godz. 3-ciej, zasnęła w Bogu po długich i cierpliwie znoszonych cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa i troskliwa matucha, teściowa, synowa, siostra, ciotka i bratowa, s. p.

Stanisława z Wadzyńskich Grzybkowa

przeżywszy lat 52. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 5 kwietnia b. r., o godz. 4-tej, z domu żałoby ul. Główna 114.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż z dziećmi i rodzina.

Poznań, Września, Szamotuły, Inowrocław. zw 28 637

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.
 Zakład Pogrzebowy Poznań-Główna, Dorna.

Centralna Drogerja
J. CZEPCZYŃSKI
 Poznań, Stary Rynek 8 Telefon 33-24, 33-15, 32-38, 31-15

poleca na święta po znanych tanich cenach

prawdziwą oliwę nicejską
oliwę do majonezów i sałatek

1/1 ltr. zł 3,20 1/2 ltr. zł 1,75 1/4 ltr. zł 1,—

Wody kolońskie, perfumy, rozpylacze kieszonkowe,
farbki i papiery kolorowe do jaj.

Pw 10.175/8-13 58/9

Saletra Wapniowa 15,5% N.

Najskuteczniejszy, natychmiast działający nawóz sztuczny zawierający azot pochodzenia saletrzanego.

Rolnicy żądajcie u kupców i organizacji handlowych.

Pw 9 852-11,132

Załadowanie następuje natychmiast.

Dnia 30 marca 1931 r. zasnęła w Bogu po długich i ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najukochańsza żona, najdroższa córka, s. p.

z **Szafańskich**
Marja Karasiewiczowa

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 2 kwietnia 1931 r., o godz. 5 po południu, z domu żałoby przy ulicy św. Marcina 50 na cmentarz święto-Marciński przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż, matka i rodzina.

Poznań, dnia 1 kwietnia 1931 r. zw 28 640

Na raty
 miesięcznie
EXPRESS 20 zł

Kromczyński, Poznań,
 Aleje Marcinkowskiego 5.
 Agenci do sprzedaży
 maszyna doszycia potrzebni.

Pw 9543/4-11.39/40

Dnia 30 b. m. zmarł nasz długoletni członek s. p.

Michał Świtek

Pogrzeb odbędzie się w czwartek o godzinie 5 z domu żałoby ul. Kilińskiego 15.

O liczny udział członków uprasza
 Zarząd Wolnego Cechu Krawieckiego
 w Poznaniu.

Dnia 30. III. 1931 zmarł w Bogu opatrzony Sakramentami świętymi nasz najdroższy brat, szwagier i wujek s. p.

Onufry Sobociński

przeżywszy lat 58, o czym donosi rodzina.

Pogrzeb w czwartek 2 kwietnia 1931 r. z kaplicy cmentarnej w Górczynie o godzinie 15.30. zw 28 631

Przewielebnemu Duchowieństwu oraz Wszystkim, którzy złożyli tyle dowodów współczucia z powodu zgonu mego ukochanego męża, s. p.

Franciszka Szczepaniaka

składam tą drogą serdeczne

Bóg zapłać!

Poznań, w marcu 1931 r. **Zona.** zw 28 636

Radości nam potrzeba
 osiągniemy ją kupując
prezenty wielkanocne
 dla dzieci - pań i panów
 w najstarszej polskiej firmie w Poznaniu

WALERJA PATYK
 Aleje Marcinkowskiego 6 (przy poczcie)

Jajka czekoladowe, deserowe, marcepanowe - Zwierzątka z czekolady, baranki z cukru - Bomboniery wielkanocne.
Największy wybór - najlepszy towar.

Pw 9081-12,30

Skórki ze słoniny

niesolone, stale świeże, w większych ilościach po cenie najniższej, jako odpadki sprzedaje stale

„BACON - EXPORT“, Gniezno, Rafinerja smalcu
 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 56. zw 28 228

WĘGIEL

górnolaski, koks hutniczy, brykiety, drzewo opałowe w szczapach oraz rąbane w wiązkach poleca po bardzo niskich cenach hurtownie i detalicznie

„Unitas“ Spółka węglowa z ogr. odp. Katowice
oddział w Poznaniu, Przemysłowa 21
 Telefon 71-89

Zagwarantowana waga
 przez dostawę w dom w workach plombowanych.

Pw 9780-11,12

WIELKA SPRZEDAŻ ŚWIĄTECZNA

OBUWIA

po cenach specjalnie na ten okres znizonych

Lakierki męskie, sztyty . . . od 32, —
Czarne półbuty od 26,50
Bronz. półbuty od 26,50

Lakierki damskie od 25, —
Damskie kolor. na pasku . od 25, —
Czarne i bronz. na nisk. obcasie od 19,50

Dziecięce skórkowe od 4,95
Dziecięce na paseczku . . . od 8,50
Bronz. na pasku od 10,50

Towar pierwszorzędnej jakości z gwarancją za każdą parę, poleca

Pw 10281-18,109

J. PAŃCZAK,

właśc. Marja Pańczakowa

POZNAŃ, św. Marcin 64,
Tel. 1000. Górna Wilda 59.

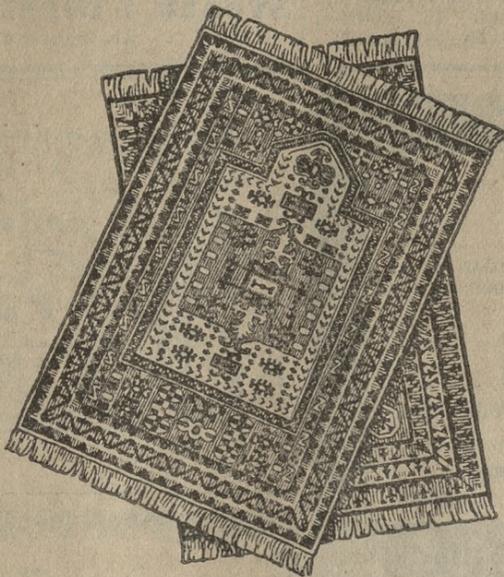
Bardzo tanio!

Bielizna damska:

- Czepki batystowe białe, przybrane . . . 1 50
- Koszulki dzienne, przybr. haf. „Toledo“ 2 95
- Koszulki nocne, przybrane 4 25
- Majteczki damskie przybr. koronką . . . 3 75
- Paski białe z 4 podwiązkami 1 95
- Paski kol., 4 podwiązki, guma jedwabna 3 00
- Biustonosze białe madapolamowe . . . 1 95
- Biustonosze białe nansukowe 2 65
- Biustonosze z trykotu bawełnianego . 3 50

Kałamajski

Pw 10 199/200-13 12/13

Smyrna-Orient

Dywan ten wyrobu krajowego jest dokładną kopia starych orientalnych dywanów. Praca ręczna, wykonanie artystyczne z najlepszej czesankowej wełny w przepięknych wzorach o barwach absolutnie pewnych. — Wspaniały produkt rodzimej sztuki wiązania dywanów, tworzy ozdobę mieszkania nieznikomej wartości.

Cena 100 — 140 zł za metr kwadratowy jest bezkonkurencyjna, gdyż Smyrna-Orient zawiera 40 — 60 tysięcy węzłów w metrze kwadratowym.

Pw 9657-12,37

Centrala Dywanów

Kazimierz Kużaj Poznań
ul. 27 Grudnia 9

Dywany — Kilimy — Chodniki — Narzuty — Kapy — Serwetki
Obicia mebli i ścian. — Nowości na dekoracje okien, drzwi i t.p.

POLSKO-BRYTYJSKIE TOWARZYSTWO OKRĘTOWE S. A. POLISH BRITISH STEAMSHIP COMPANY LTD.

Gdańsk Gdynia — Hull
Hull — Gdańsk Gdynia

Gdańsk Gdynia — London
London — Gdańsk Gdynia

Odjazd z Gdyni do Londynu i Hull w czwartek wieczór.
Odjazd z Londynu i Hull co czwartek.

Regularna komunikacja tygodniowa okrętami pasażersko-towarowymi, zaopatrzonemi we wszelkie wygody dla ruchu pasażerskiego i w ładownie-chłodnie dla przewozu artykułów spożywczych. nw 9021

Informacyj udziela:

W GDYNI: Polsko-Brytyjskie T-wo Okrętowe S. A., ulica Portowa, Telegr.: Polbrit, Telefon 1530.

W GDAŃSKU: Polska Agencja Morska S. z o. o. Tel. 24305, 24941 i 24942. Telegr. „Pam“.

W WARSZAWIE: Polsko-Brytyjskie T-wo Okrętowe S. A., ul. Marszałkowska 116, Telegr.: Polbrit. Telef. 605-93.

Maszyny parowej
około 150 koni używanej w dobrym stanie poszukuje
PŁOŃNO S-ka Akc. Stęszew
zw 28 643

100 koni na rzeź
potrzebuję tygodniowo.
Płacę gotówką na miejscu załadowania. Panów dostawców proszę o złożenie ofert pod
zw 28 626 do eksped. Kurjera
Poznańskiego.

Młodszy
pomocnik ogrodnicy z ukończoną szkołą i 1/2 roczną praktyką poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer
zdw 76 251

Starzejemy się
przez
niedbalstwo!

Aby pozostać młodą i piękną, bądź wierna Kremowi Simon'a, którego światowe powodzenie gwarantuje niezaprzeczoną skuteczność.

Nie suchy i nie trwały, a doskonale przenikający pory skóry, krem ten wygładza skórę i daje cerze aksamitną świeżość młodości.

Puder i Mydło Simon'a są niezbędnymi dodatkami do Kremu. Crème Simon upiększa i odmładza.

CRÈME SIMON

Paris

nw 8975

WINA

RZETELNE
SMACZNE
NIE DROGIE
dostarczają

Nyka & Postuszny

Skład Win, Poznań, Wrocławska 33/34,
telefon 11-94.

Przyjęli dostawcy WIN MSZALNYCH.

Pw 9984-12,90

W mieście Lesznie (Wlkp.) przy Rzeźni Miejskiej jest możliwość urządzenia

BEKONIARNI

Zgłoszenia przyjmuje i bliższych informacji udzieli: Dyrekcja Rzeźni Miejskiej w Lesznie, tel. 308. nw 8964

Lokali na kancelarię adwokacką
poszukuje się.

Łaskawe oferty z podaniem ceny i położenia do Kurjera Pozn. pod zw 28 641

A. DENIZOT

LUBOŃ - (POZNAŃ)

poleca

drzewa i krzewy owocowe,
parkowe i ozdobne, róże, konifery, rośliny na żywopłoty.

Cennik na żądanie! Cennik na żądanie!

Pw 9998-54 60

DOBRCZE PAN ZROBI,

kupując NA ŚWIĘTA odbiornik 3 lampowy do sieci z wbud. 4 bieg. głośnikiem

NORA W3L

gdyż przy tym odbiorniku przepędzi Pan i Jego goście mile święta. Już pierwsza audycja wprowadza w zachwyt i zdumienie.

Odbiornik NORA W3L łączy w sobie wszystkie zalety najdroższych aparatów, a jednak w cenie jest dostępny dla wielu.

nw 8981

Parcele

na sprzedaż, w bardzo ładnym położeniu w Poznaniu, po prawej stronie ul. Warszawskiej. Oferty K. Woźniak, ul. Główna 24.

zw 28 638/9

Aug. Hoffmann, Gniezno

Szkołki drzew owocowych i wielkie bodowle róż
Telefon 212. Kantor, ul. Trzemeszeńska 42

poleca na wiosenne zasadzenie

wszelkie drzewka i krzewy owocowe i ozdobne, rośliny żywopłotowe, konifery, róże, dalie etc. w znanym najlepszym wyborze. zw 28 642

Opisujący katalog oraz cennik bezpłatnie.

SENSACJA BĘDĄ CENY I MODELE OBUWIA WYROBU WIOSNY 1931

ODWIEDZIE NAS A ZOBACZYCIE PIĘKNE
FAZONY I TATNIKI MODELI WIOSNIENYCH

POLSKICH ZAKŁADÓW **PZG** GARBARSKICH S. A.
W KRAKOWIE

W CAŁEJ POLSCE TYSIĄCE LUDZI NOŚI
NAZWE OBUWIE ZNANE Z WYGODY I TRWAŁOŚCI

23⁸⁰

Piękne pantofelki w modnych kolorach kombinowane, na francuskim lub półwysokim obcasie. Również pantofelki ze skóry R-szewro, brązowe i czarne.

26⁸⁰

Wytworne czółenka lakierowane z zamszą. Takie same w różnych kolorach, gładkie kombinowane. Również praktyczne pantofelki sportowe na drewnianym i skózanym płaskim i półwysokim obcasie z brązowego boksu, pasowo szyte (Goodyear Welt).

29⁸⁰

Półbutelki damskie, piżnie kombinowane, kolorowe, lakier z czarną zamszą i brązowe, szewro z brązową zamszą, jakoteż lakierowane, pasowo szyte (Goodyear Welt).

32⁸⁰

Damskie półbutelki i pantofelki sportowe, pasowo szyte (Goodyear Welt), w różnych kolorach, oraz kombinowane.

26⁸⁰

Męskie półbutelki brązowe i czarne, R-szewro w modnych fasonach, pasowo szyte (Goodyear Welt).

29⁸⁰

Męskie półbutelki brązowe i czarne, boks, bardzo eleganckie i trwałe, pasowo szyte (Goodyear Welt).

32⁸⁰

Męskie półbutelki brązowe i czarne, w najmodniejszych modelach i w najlepszym gatunku, pasowo szyte (Goodyear Welt).

32⁸⁰

Męskie półbutelki lakierowane w najnowszych fasonach i pierwszorzędnym gatunku, pasowo szyte (Goodyear Welt).

Wylączna sprzedaż naszego obuwia na Poznań we firmach:

J. ŁUCZAK

Poznań - Plac Wolności 10.

LUDWIK KRUK

Poznań - Stary Rynek 9.

Święconka
podana być powinna
na pięknym

SERWISIE
obiadowym
z polskiej porcelany
Ćmielów.

Do nabycia najtaniej
i wybór największy
w firmie

„Serwis” W. Ziętek
Poznań, ul. 27 Grudnia 2

Wielka sprzedaż i składnica
polskiej porcelany bia-
łej i ozdobnej jak pół-
miski, salaterki, wazy,
sosjerki, filizanki

Fabryki „ĆMIEŁÓW”
po cenach hurtowych
dla każdego.

Na raty bez wpłaty
za bonem Kredyt!

Po serwisie
wszyscy do „Serwisu”!!!
Pw 10276-13.103

Pw 9 951-70.19

tepi radykalnie
MOGIL

nw 8753

Jedyny, prawdziwie skuteczny.

„NORA”

NAJSTARSZA FABRYKA RADIOWA

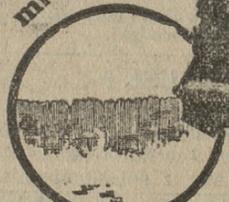
Aparaty „NORA” najprzedniejszej jakości pod gwarancją najlepszą. Obecnie na rynku do nabycia stale w najtańszym źródle

ZAKŁADY RADJOTECHNICZNE

„EMKA” nw 8774

wl. M. Włodarczyk - Poznań, Wrocławska 30

Gdyby
oko było
mikroskopem

nw 8493

wtedyby wszyscy
golili się jedynie
nożykiem

„PEUGEOT”

Roze krzakowe

kwitnące jeszcze w tym roku, śliczne odmiany z nazwiskiem i z wykazem uprawy. 12 sztuk róż i 10 wielokwiatowych cebul „Gładkie” zł. 15, włącznie opłaty pocztowej i opakowania wysyła n 8757

B. KAHL, Szkoła Róż, Leszno (Wilko).

Dla sprzedaży

metalowych zmywaków i gąbek do garnków
marki ochronnej „3 krasnoludków w balji”
poszukiwany zdolny, dzielny

przedstawiciel

dobrze ustosunkowany w branży artykułów gospodarskich, kuchennych, żelaznych oraz w składach aptecznych, galanterijnych, biawatnych, domach towarowych etc., który prowadzi już artykuły tej branży.

Fabryka: Niemcy:

Ed. Stopp & Co, Ebnfriedersdorf/Sa.

Fabryka: Czechosłowacja: Joh Stopp, Weipert 309

Tw 1286

CAŁY POZNAŃ będzie na **WIELKANOC**

w **NOWYCH BUCIKACH**

chodzi tylko o to ażeby obuwie to było **POLSKIEGO WYROBU** a nie zagranicznego

FABRYCZNY SKŁAD

OBUWIA WAZA

ul. Wrocławska 15

Poleca dla Pań w cenie . . . od 17,50 zł
dla Panów w cenie . . . od 26,50 zł

Pw 10 193-13.96

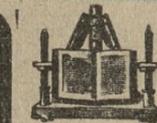

nw 8995

• perfumy • puder •
woda kwiatowa
o długo trwałym subtelnym zapachu

ZACH
WARZAWA

Oprawy kładek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Panienska

z dobrymi świadectwami, znająca prace domową, poszukuje posady zaraz Oferty Kurjer
zdw 77 436

KAWA
Świąteczna
ZNAK TOWAROWY ZASTRZ. U. PATENT. NS 18851. 1/2 kg
DLA ZNAWCÓW **6 00 zł**
WIELKA NOWOCZESNA
PALARNIA KAWY
St. Milachowski
POZNAŃ
UL. FR. RATAJCZAKA 40.
ROK ZAŁ. 1904 ~ TEL. 1604.

Sok czosnkowy

wysoc skoncetrywany oddawna wypróbowany środek do-
mowy przeciw zwapnieniu żył i wszelkim chorobom prze-
miany materji. 1 butelka 7 zł. 3 butelki 18 zł. nw 8648
Dr. Caspary & Co., Gdańsk, Oddział 162

Samochoód **Austro-Daimler 5-osobowy**
gotowy do użytku, opony bardzo
mało używane, za niską cenę
natychmiast na sprzedaż. Zgło-
szenia do ekspedycji Kurjera
Poznańskiego pod nw 8632

Nieruchomość

położona w Czersku w środku miasta, składająca się z ma-
sywnych budynków, składu żelaza, składu kolonialnego
(hurtowni i detalu), destylacji wódek i hotelu, przy tem
śpiżarni, magazynu, wielki zajazd, wszystko w jednym
kompleksie; również 16 mórg roli (w tem 8 mórg łąki) —
korzystnie na sprzedaż. Oferty należy składać na ręce
adwokata Z. Syskiego w Czersku (Pomorze) jako zarządcy
masy konkursowej.
zw 28 611

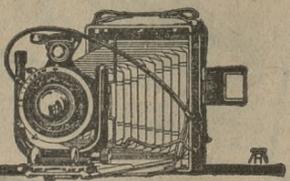

NA WIELKANOC

i pogodne dni wiosenne

spraw sobie:

Aparat Fotograficzny

Własne zdjęcia to najwierniejsza i najpiękniejsza kronika, którą utrwalisz i opromienisz życie rodzinne. Fotografowanie jest dziś wobec uproszczonej konstrukcji współczesnych aparatów — rozrywką niezmiernie przyjemną i łatwą.

Już przeżycia świąteczne możesz utrwalić w pięknych obrazkach, jeśli natychmiast zdecydujesz się na kupno kamery w firmie:

„Foto-Greger“

(Kazimierz Greger)

Poznań, ulica 27 Grudnia 20

Największy w Polsce magazyn aparatów i przyborów fotograficznych
Założony w roku 1910.

Dogodne warunki spłaty. Ilustrowane cenniki bezpłatnie

Amatorzy!
Abonujcie „Wiadomości Foto-Gregera“ czasopismo ilustrowane, wychodzące 3 razy rocznie.

Abonamenty całoroczny zł 2,— (także w znaczkach pocztowych), — „Wiadomości Foto-Gregera“ to cenna pomoc w praktyce amatora

Farbowanie włosów, brwi i rzęs. Trwała elektryczna ondulacja, manicure, masaże głowy i twarzy i wszelkie inne zabiegi w wykonaniu starannym. Ceny przystępne.

Salon de Coiffure

M. Muszyński
(dla Pań i Panów)
ul. 27 Grudnia 4 i 3 Maja nr. 3.
Pw 10 207-11.119

Cement portlandzki, Cement szlamowy, Cement szwycowski, Wapno budowlane, Wapno hydrauliczne, Gips murarski i sztuk., Trzcina sufitowa, Cegły szamotowe, Zaprawa szamotowa, Płyty posadzkowe i ścienne, Rury kamionkowe, Koryta glazurowane, Farby cementowe, Tynk szlachetny, Specjalna masa do uszczeln., Papiery dachowe, dw 3 223, Dachówki, Sufitówki i płyty ścienne i t. d.

posiada stale na składzie

Gustaw Glaetzner,

Poznań 3, ul. Mickiewicza 36.

Składnica:
ul. Kraszewskiego 10.
Telefon: 6580 i 6328.

Panna
z lepszego domu poszukuje zaraz posady do dzieci najchętniej na wsi. W wolnych chwilach zajęty się książkowością. Oferty do Kurjera zdw 76 130

Ogrodnik
poszukuje posady jako pomocnik lub samodzielny od zaraz lub później. J. Skrzypczak Bobulczyn, poczta Wronki, zdw 77 258

Zwyczajne Walne Zgromadzenie

akcjonariuszów

BANKU CUKROWNICTWA S-ki Akcyjnej w Poznaniu

odbędzie się

w czwartek, dnia 7 maja 1931 roku, o godz. 4 po południu, w Poznaniu, w gmachu własnym przy ul. Sew. Miałżyńskiego 7.

PORZĄDEK OBRAD:

- Zagajenie.
- Sprawozdanie Zarządu o stanie majątkowym Spółki i wynikach roku obrachunkowego 1930.
- Przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat na dzień 31 grudnia 1930 r.
- Odczytanie sprawozdania Tow. Rew. „Powiernik“ z odbytej rewizji.
- Sprawozdanie Rady Nadzorczej o sprawdzeniu rachunków rocznych.
- Uchwała dotycząca zatwierdzenia bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1930 oraz podziału zysków.
- Uchwała dotycząca udzielenia pokwitowania członkom Zarządu i Rady Nadzorczej.
- Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej na rok 1930 w myśl § 15 statutu.
- Wybór członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących.
- Uchwała co do innych ogłoszonych przedmiotów obrad podanych na piśmie Zarządowi w terminie przepisanych ustawami.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu zaprasza się wszystkich akcjonariuszów. Prawo uczestniczenia mają ci akcjonariusze, którzy złożyli akcje Banku Cukrownictwa wartości nominalnej co najmniej zł. 100.—, a o ile tychże dotychczas nie otrzymali, odpowiednie noty ugodowe lub kwity depozytowe Banku Cukrownictwa najpóźniej dnia 30 kwietnia b. r. do godz. 2 po poł. w Centrali Banku w Poznaniu lub w Oddziałach Banku Cukrownictwa w Warszawie i we Lwowie lub też u polskiego notariusza, który poświadczy winien, iż akcje złożone zostały u niego na przechowanie aż do ukończenia Walnego Zgromadzenia. W zaświadczeniach winne być wymienione numery akcji.

Poznań, dnia 30 marca 1931 r. nw 8937

Zarząd:
(—) Brzeski (—) Demby (—) Hebda (—) Mikulski

„Rolnik“ w Bydgoszczy, Spółdz. Roln.-Handl. poszukuje kierownika i członka zarządu

zaraz wzgl. od 1 lipca b. r. Piśmienne zgłoszenia z odpisaniami świadectw, podaniem referencji oraz zadaniami proszę kierować pod adresem niżej podanego prezesa Rady Nadzorczej: Szulc, maj. Stążki, p. Pruszczyk/Bydgoszczy. zw 28 645

5 Nn 3/31. UCHWAŁA. Firma Stefan Taczała, warsztat reparacyjny i budowa maszyn rolniczych, Rawicz, wniosła o udzielenie jej odroczenia wypłat. Do rozpoznania wniosku tego i powzięcia uchwały, czy odroczenia wypłat należy udzielić, wyznacza się termin na 11 kwietnia 1931 r. o godz. 11, pokój 13, w podpisany Sądzie. W terminie tym mogą wierzyciele wyżej wymienionej firmy jawić się na rozprawie w celu udzielenia Sądowi wyjaśnień. Rawicz, dnia 28 marca 1931 r. Sąd Grodzki. nw 9 026

PRZETARG PUBLICZNY
W czwartek, dnia 2 kwietnia b. r., o godz. 10.30 przed poł., sprzedawcą będą w firmie **Poznański Dom Komisowy**, Poznań, ul. Dominikańska 3, najwięcej dającym za gotówkę:

samochód 6-osobowy, 3 pokoje jadalne, 3 saloniki, pokój męski, 3 garnitury klubowe w gobelinie, fortepian, kasa National z zap. elektrycznym, 2 kasy żelazne, 3 biurka, 3 stoły okrągłe, szafy, stojaki do garderoby, 2 lampy stojące z abażurami, meble antyczne, obrazy i inne przedmioty. Pw 10 171-13.23

Przedmioty obejrzyć można 15 minut przed licytacją. Krawczyk, kom. sąd. Poznań, Dąbrowski 14.

PRZETARG PRZYMUSOWY
W piątek, 3 b. m., o godz. 11-tej, sprzedam w Bednarach per Pobjedziska, najwięcej dającym za gotówkę: 2 warchlaki. Zbiórka u gosp. Budzyńskiego. nw 8 842

Br. Grzesiak, kom. sąd. z pol., Pobjedziska.

PRZETARG PRZYMUSOWY
W piątek, 3 b. m., o godz. 12-tej, sprzedam w Bednarach per Pobjedziska, najwięcej dającym za gotówkę: konia. Zbiórka u gospodarza Bessera. nw 8 841

Br. Grzesiak, kom. sąd. z pol., Pobjedziska.

W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem kupca Dawława Mrozikiewicza

wyznacza się za zezwoleniem Sądu po myśli § 45 Rozp. o zapobieganiu upadłości dodatkowy termin do uzupełnienia ustalenia listy wierzycieli na dzień 13 kwietnia 1931 r., od godz. 10—11 przed południem, w lokalu dłużnika, Poznań, Stary Rynek 80/82, I.

Uzupełniona lista wierzycieli wyłożona będzie ponownie w Sądzie Grodzkim w Poznaniu, pokój 25, od dnia 18 kwietnia 1931 r.

Od daty wyłożenia tej listy mogą wierzyciele nowo-wciągnięci zaskarżyć w terminie 7-dniowym postanowienia nadzorca sądowego, co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzycielności na listę do wymienionego Sądu.

Poznań, dnia 31 marca 1931 r.
Pw 10 283-54.136 A. KLEBBA, Nadzorca sądowy.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Meble
wzdelkiego rodzaju, nowe i używane po znizonych cenach na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29. maga n mebli. Tel. 64-25. Pw 9015-5.99

Gramofony
Płyty — Przybory
Sprzedają po najniższych cenach. F. Balon, Woźna 12. Pw 9539-10.53

Bemberga pończochy
po cenie fabrycznej oddamy detalicznie za 4.50 zł. Hurtownia Pończoch „Atlantyk“ Wrocławska 15. I. piętro. Pw 9 860-54.65

Samochód
mały „Renault“ otwarty, 4 osob. na chodzie sprzedam za 1 800 lub zamienię na dobry motocykl, tożsame lub gzyrzkę. „Montan“, Ostrów Poznań, Raszowska 26. zdw 77 325

Do lodów
konserwator mało używany sprzedam tania Restauracja „Mieszczanka“, Plac Wolności. zdw 77 422

Parcela budowlana
ca 1150 m² przy ul. Grunwaldzkiej. Cena 10 000 zł. Oferty Kurjer zdw 77 453

Brzoskwinie
morele, róże krzaczaste, jabłonie i węgierki piętne sprzedaje po cenach bardzo przystępnych Zakład Sadowniczy „Glinka“ (własność Krakowskiego Towarzystwa Ogrodniczego) w Prądniku Czerwonym p. Kraków, nw 8748

Pończochy
bielizna najtaniej. Słowackiego 44/46. parter, prawo. zdw 77 533

Zakład fryzjerski
dla pań i panów dobrze prosperujący, 6 obsł. w centrum miasta pow. i garniz. na Pomorzu sprzedam z powodu stosunków rodzinnych. Oferty Kurjer zdw 77 642

Sprzedam
lub wydzierżawię śliczny teren ca. 2 400 m przy ul. Grunwaldzkiej. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 77 482

Meble
używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 9508-1.65

Sprzedam
3 gablotki fotograficzne 150x100, 1 szafę fotograficzną i kamerę fotogr. 60x50. Ostrówek 10/11. zdw 77 720

Najtańsze źródło zakupu
Brylanty okazynie, zegarki, biżuterja i obrączki ślubne. — Znane niskie ceny. Zygmunt Kutzner, św. Marcin 50 (na rożny dom ul. Kantaka). zdw 77 899

Suknią
sprzedam. Kantaka 3, m. 3. zdw 77 721

Restauracja
pierwszorzędna mieszkaniem w Gdyni, z powodu wyjazdu zagranicę odstąpię. do objęcia potrzeba 8—10 tysięcy. Oferty Kurjer zdw 77 890

Uwaga!
Kapelusze damskie, najnowsze modele, najtaniej i najlepiej kupisz w firmie E. Borek, ul. Kramarska 21, Poznań. Jedyny chrześcijański skład kapeluszy przy ul. Kramarskiej. Pw 10 283-54.135

Wózków
dziecięcych wybór. Świątek dziecięcy. Kraszewskiego 11. zdw 75 838

Samochód osobowy
Fiat 505 prima maszyną na nowych oponach sprzedam korzystnie, nadaje się też dla rzemieślnika. Zgłoszenia u Maciejewski, Dąbrowskiego 18. zdw 75 733

Sprzedam
używaną maszynę do szycia. — Plac Karmelicki 1 a, mieszk. 30. zdw 77 731

Motor
1/2-1 konia sily. 220 wolt w dobrym stanie kupię. Oferty skierować A. Zembki, Wielkie Garbary 39. zdw 77 718

Jajka
wylęgowe „Karmazynów“ Rod. Isi-Red, po dobrych zimowych nioskach, kilkakrotnie premjowanych oddaje Hodowla Karmazynów. Stefan Słaby, Poznań-Staroleka, Bystra 25. zdw 77 674

Fortepian
dobrym stanie okazynie 600 zł. Berwińskiego 1. II. piętro, prawo. telefon 77-16. zdw 77 734

Wózek
dziecięcy zł 30, rower zł 35, jak nowe sprzedam. Zgłoszenia skład delikatesów, ul. Wielka 20. zdw 77 739

Autobus
na linii Borek—Krotoszyn, dobrze zaprowadzony, bez konkurencji korzystnie na sprzedaż. — Zgłoszenia Skorliński, Borek, p. Koźmin. zdw 77 738

Skład
nadający się na każdą bramę z przyległym wygodnym mieszkaniem (telefon światło elektryczne) przy ulicy Pocztowej z powodu choroby do oddania. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 77 743

Autobus
marki Ford, w bardzo dobrym stanie na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 77 752

Pompe
mało używana z 15 mtr. rurami sprzedam. Ul. Grodziska 37, na przeciw Radjostacji. jw 5 777

W Poznaniu
wiadomo, że kapelusze, koszule krawaty otrzyma każdy z nas w firmie A. Pitrzowski, Wielka 8. Pw 10 195-9.17

Buick
torpedo 6 cylindrowy używany. Gwarancja pisemna za dobry stan tania do sprzedania. Wierzbieniec 1. Gawlikowski zdw 77 770

Brzoskwinie
morele poleca Piliński zdw 77 761

Drzewka
owocowe krzewy poleca Piliński. zdw 77 765

Rower
nowy sprzedam okazynie. Ratajczaka 4, brama, parter. Książkiewicz, wchód Kino Słońca. zdw 77 772

Bzy
róże w najlepszych odmianach poleca Piliński. zdw 77 763

Dziczki
drzew owocowych, róż, bzu, mączonje poleca Piliński, Górczyn, Szosa Okrężna obok warowni 9, dojazd 4, przystanek końcowy, telefon 70-06. zdw 77 762

Glicynie
migdały kwiatowe poleca Piliński. zdw 77 764

Piekarnia
w Poznaniu w pełnym biegu kompletnym urządzeniem i obszernym mieszkaniem z powodu stosunków rodzinnych zaraz na sprzedaż — cena podług ugody. Oferty Kurjer zdw 77 785

Sukienka
wielniana nowa na niższą figurę. Drzewiecka, Czesława 17 a. zdw 77 792

Kanapy, leżanki, materace
sprzedaje bardzo tania M. Kowalski, zakład tapicerski, Woźna 14, za Garbarami. rw 13 559

Najtaniej!
Płaszcz oraz kapelusze damskie. Ołbrzym wybór — nowości sezonu. Ceny rewelacyjnie niskie. Na raty na asygnowany Kredyt poleca P. Szczawińska i S-ka, ul. Wodna 1. Pw 9 855-6-12.31/2

Daszki („Fiat“)
oryg. sprzed Degórski, Dąbrowskiego 88. zdw 77 794

Stary Rynek 37
poleca kapelusze najnowsze fasony. Pw 10 277-13.105

Gramofon
wałzkowy. Szawcarski, Kurjer zdw 77 836

Radjoaparart
4 lamp. telefonken, Singera maszyną. Szawcarskiego 19, II., lewo. zdw 77 877

Meble
na raty i za gotówkę najtaniej poleca Szpryngacz Wielka 13. Pw 9 014

Radjo
trzylampowe, telefonken za 200 zł sprzedam. Poznańska 27a, mieszkanie 5. zdw 77 803

Fryzjerka
posada stała, pomocnik wyposażona, potrzebni. Głowacki, Wielkie Garbary 39. zdw 77 798

Płaszcz
jesienny sportowy dla panienki sprzedam. Sw. Marcin 3, mieszkanie 10. zdw 77 807

Salonik
orzechowy, wózek dziecięcy, maszynę do szycia sprzedam. Poznańska 38, mieszkanie 7. zdw 77 840/1

Salonik
barokowy sprzedam tania. Grobla 19, m. 9. zdw 77 898

Meble
po niebywałych niskich cenach.
Hilscher Górna Wilda 56 i ul.
Zydowska 34 nw 8 159

Uwiełbiam
pan wybrana, kup jej słubną
obrazkę, pierścionek, zegarek...
Ceny już od 6 zł. Własna pra-
cownia Chwilkowski, Św. Mar-
cin 40. zdw 77 185/6

Parcele
budowlana ca 1200 m Poznań-
Debiec, sliście położona sprze-
dam. Jerzy Tritt, Poznań-De-
biec, ul. Debiecka 40.
zdw 77 818

Wózek
dziecięcy, biały, ładny, mało uży-
wany tania. Marcelińska 3, mie-
szkanie 6.
zdw 77 822

59 złotych
kompletny serwis obiadowy 12
osób, dobra porcelana — garni-
tur kawowy 8 1/2 złotego — kom-
pletny garnitur na umywalce 7 1/2
złotego. — Różne prezenty.
Szkłanki 10 groszy, tania jedynie
tylko w Hurtowni Porcelany
Wroniecka 24, podwórze.
zdw 77 827

Pianino
krzyżowe sprzedam tania. Ma-
tejski 66, m. 6.
zdw 77 824

Wózek
dziecięcy, prawie nowy sprze-
dam. Mylna 12, mieszkanie 13,
jw 5770

Gramofon
szafkowy i rower tania sprze-
dam. Słowackiego 48, m. 6.
jw 5781

Radio - gramofony
weeki, anodówki. zdw 28 635

Kanapa
pluszowa 45 zł. Grobla 19, m. 9.
zdw 77 890

200—300
litrow mleka codziennie mam do
oddania. Zgłoszenia Majetność
Łowecin, p. Swarzędz, nw 8941

Sprzedam
przy Poznaniu 5 domy czynszo-
we, dochód 500 złotych miesięcz-
nie, okolica wycieczkowa kościół
szkoły, dworzec, poczta w mie-
scu, wszystkie budynki maszyno-
twardo kryte, wygodne warunki
splaty. Cena podług urody. Spiesz-
ne zgłoszenia Koterwa Kfezr
obok dworca. rw 13 626

Urządzenie
składowe konfekcji, szafy, stoły
i różności Zgłoszenia Bittner, ul.
Dąbrowskiego 79. rw 13 629

Elegancki
klubowy garnitur sprzedam 200
zł. Sielska 12, mieszkanie 17.
zdw 77 558

Łóżka
metalowe i całe nielowane mate-
racie sprężynowe, wycielane kupi-
je się po cenie hurtownej w
specjalnym składzie własnej wy-
twórni. Także przyjmuje naprawę
łoż, materacy sprężynowych,
wózków dziecięcych. Półwiejska
22. zdw 77 888

Fabrykę
sprzedam, świetny zysk. Oferty
Kurjer zdw 77 856

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy
sprzedam 250. Lewicki, Grobla 4,
I. zdw 77 867

Sprzedam
wierzchołki dobrze uciętą.
Blizsze informacje: Batorow-
per, Tarnowo Podgórne, Dowbór
Muśnicki. zdw 77 874

Skład węgla
dobrze zaprowadzony z koniem
i wozami tania sprzedam. Oferty
Kurjer zdw 77 904

Każda pani
oszczędza kupując pla-
szcze damskie we Fa-
bryce Konfekcji Dam-
skiej W. Kowalski i
S-ka. Wielkie Garbary
22, po cenach fabrycz-
nych Najtańsze źródło
zakupu. Specjalny dział
miarowy. Pw 10 280-54.134

Sypialnia
biała elegancka z lustrami tania
Cieszkowskiego 7, mieszkanie 12
zdw 77 906

Maszynę
„Singera“ okazyjnie czołenko tania
sprzedam. Wolnica 45, I. lewo
zdw 77 927

Skład
kolonialny z urządzeniem, przy-
ległe 2 pokoje kuchnia, obrót
dzienny 300 złotych, cena 8.000
sprzedam Krakus, Poznań, Poc-
zowska 30. zdw 77 886

Palto
dobre, bezowe dla pani 60.—
sprzedam. Maleckiego 21, m. 6,
od 4. zdw 77 885

Najtaniej
noże, widelce, łyżki, grube sre-
brzone 12, łyżeczki 7, 12 du-
żych łyżek 18 zł. Staszewski,
27 Grudnia 5, skład plasterów,
porcelany. zdw 77 884

2 DLA DOMU

Obrazy
cenne wymienia na meble antycz-
ne. Oferty Kurjer zdw 77 854

5 KUPNA

Kupię
okazyjnie za gotówkę Forda 4-
osobowego, nowego typu mało
używanego. Oferty Kurjer
zdw 77 414

Prof. Petrażyckiego
„O pobudkach postępowania“ kupi-
e Oferty z poianiem ceny pro-
szę do Kurjera zdw 77 698

„Leikę“
za gotówkę kupię. Kurjer
zdw 77 780

Konserwator
do lodów kupię. Szumilowski,
Łukaszewicza 17. zdw 77 724

Ziemniaków
pastewnych 100—200 centarów i
buraków pasewnych lub brukwi
100—200 centarów po korzystnej
cenie zakupię. M. Czubek i Ska.
Gwarna 8 zdw 77 728

Kupię
prima brylanty pierścionek lub bu-
tony. Adres wskaże Kurjer
zdw 77 732

Pinczerka
młodego kupię. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego
zdw 77 750

Zaraz
kupię Poznaniu dom ogrodem
otocowym wpłace 50 tysięcy.
Posrednicy wykluczeni. Oferty
Kurjer zdw 77 749

Motocykl
dobry kupię dokładnie opis. —
Oferty Kurjer zdw 77 757

Parcele
około 1000 m² na Jeżycach. Ła-
zaru i Solaczu przy tramwaju
kupię. Oferty cena, warunki
Kurjer zdw 77 790

Lampe
gazowa, 4 płomienna w I a sta-
nie kupię. Oferty Kurjer
jw 5780

Szafę
używaną skromną kupię. Oferty
cena Kurjer zdw 77 879

Sypialnie
szafy do sypialni 1.60 do 2 mtr.,
biblioteki, garnitury klubowe w
skórze, biurka, stoły rozciągane,
wózki dziecięce, lustra mniejsze
i większe oraz krzesła kupię i
placi wysoki ceny Poznański
Dom Komisowy Dominikańska 8
telefon 24-42. Pw 10 279-13.106

Pianino
lub fortepian zaraz kupię. Cena
Kurjer zdw 77 878

6 KAMIENICE

Kamienicę
3 piętrowa, nowowbudowana,
centralne ogrzewanie, elektrycz-
ność, gaz, i kanalizacja w powia-
towym mieście, wyższe szkoły,
blisko Poznania, sprzedam 185 tys.
zł., wpłaty 85 tys. hip. amort.
Zgłoszenia do Kurjera zdw 77 829

Administrację
domów przyjmie doświadczony
budowniczy był właściciel domu
Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdw 77 879

Kupię
dom w Poznaniu, wpłaty 20—40
tysięcy. Posrednicy wykluczeni.
Zgłoszenia do Kurjera zdw 77 684

Sprzedam
dom na Śródcie z wolnym miesz-
kanem, wpłata 80 tysięcy zł. —
Oferty Kurjer zdw 77 768

Kupię
wille lub dom na Łazarzu, Jeży-
cach i Solaczu z komfortem przy
wpłacie 30—35 000 gotówką. —
Oferty Kurjer zdw 77 779.

Kupię
dom w Poznaniu wprost od wła-
ściciela wpłace 20—30 000 zł ewtl.
wypożycze na I. hipotekę domu
20 000 po 12%. Oferty Kurjer
zdw 77 851

7 PIENIADZ

Do 100 000 zł
lub więcej, procent ustawowy,
długoterminowy, dam na hipoteke
kamienicy Warunek: 2 poko-
jowe mieszkanie centrum Pozna-
nia. Oferty Kurjer d w 8119

Przystąpię
jako wspólnik do solidnego przed-
siębiorstwa z kapitałem do 30 ty-
sięcy złotych. Oferty Kurjer
zdw 76 734

65 000 zł
poszukuje na I. hipotekę docho-
dowej realności miejskiej korzy-
stnie dla kapitalisty. Zgłoszenia
Kurjer zdw 76 988

Wydajemy
poważnemu kupcowi przedstawic-
ielstwo krajowego naszego wy-
nalazku opatentowanego bezkon-
kurencyjnego wysokiej wartości
kulturalnej. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 77 727

300
pod zastaw wysoki procent.
spiesznie. Oferty Kurjer
zdw 77 725

Szukam
wspólniczki do składu 3 000 zł.
centrum Poznania. Oferty Ku-
rjer zdw 77 715

Pożyczki
uzyskać mogą rolnicy, właśc.
nieruchomości urzędniczy itd. na
dogodnych warunkach. Bank
Spółdzielczy, Poznań, Fredry
2, I. Pw 10 271/2-54.124/5

Szukam
3 do 6 tysięcy złotych. Procent
i zabezpieczenie. Oferty Kurjer
zdw 77 804

Pożyczki
10 000 poszukuje pod zastaw do-
lara na I. hipotekę, posiadam 92
morgi ziemi pszenno-buraczanej.
Oferty Agencja Kurjera Krotos-
zyna. nw 8938

18 000
na pierwszą hipotekę poszukuje
gospodarstwo 135 morgi, dobrze
zaprowadzone. Zgłoszenia Kurjer
zdw 77 857

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
komfortowe 6 pokojowe, w illi
Solacz do wynajęcia. Kurjer
zdw 77 457

5
pokoi z komfortem od zaraz do
wynajęcia. Marynarska 5.
zdw 76 075

Po
przebudowaniu wynajme pokój
oficynny, pobliżu Parku Wilsona
dzierżawa 2 lata. Oferty Kurjer
zdw 77 041

Pokój
i kuchnia z meblami, czynsz zgó-
ry wedle porozumienia się z go-
spodarzem zaraz do objęcia. —
Oferty Kurjer zdw 77 769

Pokój
kuchnia Jeżyce 300 wskaże Krzy-
czyński, Łukaszewicza 6, podwór-
rze zdw 77 859

Mieszkanie
3 pokojowe zamienie lub odstąpię
śródmieście (telefon, kantor. —
Oferty Kurjer zdw 77 855

Pokój
próżny od 15, za dzierżawę zgó-
ry do wynajęcia Kozia 23, I.
zdw 77 849

Trzy
pokoje kuchnia przy Pocztovej
1800 w tem trzystaście miesięcy
dzierżawy Wskaże Nowak, ul.
Kramarska 15, pierwsze piętro.
zdw 77 913

Trzypokojowe
z komfortem ogród warzwy w
willi, pięć minut od tramwaju,
należymost bez odstępnego, za
miesięczną dzierżawą z powodu
wyjazdu do wynajęcia Warunek
kupno niektórych mebli Sposob-
ne zgłoszenia Kurjer zdw 77 929

9 SZUKA MIESZK.

3 lub 4
pokojowego mieszkania na cele
biurowe, mieszalne przy Starym
Rynku, Szkolnej, pl. Światokrzy-
skim, Podgórznej, Św. Marcynie,
Nowej, poszukuje. Oferty Kurjer
zdw 77 295

5 pokoi
najchętniej Park Wilsona poszu-
kuje. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 77 685

Mieszkania
dwupokojowego z czynszem zgó-
ry poszukuje. Oferty Kurjer
zdw 77 722

Pokoju
próżnego szukam za miesięczną
dzierżawę Oferty Kurjer
zdw 77 697

Szukam
3—4 pokojowego mieszkania z
przynależnościami wprost od go-
spodarza, ewentualnie przepro-
wadzę eksmisją na własny koszt.
Oferty Kurjer zdw 77 753

Mieszkania
3—4 pokojowego z wygodami bli-
sko śródmieścia poszukuje, zapła-
ce czynsz zgóry. Oferty z warun-
kami Kurjer zdw 77 843

Poszukuję
pokoju i kuchni lub samego poko-
ju celem wynajęcia wprost od
właściciela domu. Łaskawe oferty
Kurjer zdw 77 892

Solidny
starszy emeryt żonaty, bezdziet-
ny poszukuje od 1 lipca na stałe
od gospodarza 2—3 pokoi, kuchni
przynależnościami. Poznań lub
okolica zdrowotna, czynsz mie-
sieczny. Oferty Kurjer zdw 77 918

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
dla pani. Matejski 60, m. 2.
zdw 76 999

Pokój słoneczny
dla 2 panów wolny. Wielkie
Garbary 36, m. 22. Zgłoszenia
od 5—7. zdw 71 579

Pokój
dobrem utrzymaniem, bez. Wiel-
kie Garbary 18, wejście Woźna,
II. prawo. zdw 77 390

Pokój
jednoosobowy elektryczność, sło-
neczny do wynajęcia. Skarbowa
8, III. prawo. zdw 77 496

2 umeblowane
łącznie, elektryczność, używanie
kuchni, czynsz zgóry za 1 rok.
Wilda. Zgłoszenia Kurjer
zdw 77 835

Pokój
elegancki z telefonem zaraz. Jaa-
na 67, m. 2. zdw 76 714

Gabinet
sypialnia, łącznie, oddzielnie, 1
do 3 osób Kraszewskiego 9b,
II. lewo. zdw 77 713

Pokój
2 panom zaraz Woźna 7, I., mie-
szkanie 6 zdw 77 710

Pokój
elektryczność łazienka w spoko-
jnym domu wynajme. Wierzbie-
cice 14, mieszkanie 19, zdw 77 709

Pokój
frontowy 1—2 osobom wynajme.
Dąbrowskiego 26, I. prawo.
zdw 77 268

Pokój
umeblowany na 1 lub 2 osoby do
wynajęcia. Zgłoszenia Tokłowicz,
ul. Górczyńska 4. zdw 77 746

Balkonowy
pokój. Śniadekich 1, III. Zgło-
szenia 7—8 godz. zdw 77 745

Pokój
dla pana lub bezdzietnego mał-
żeństwa. Bukowska 33, Kozłow-
ska. jw 5 776

1—2
osobom czysty miły. Jackowskie-
go 40, II lewo. zdw 77 778

Pokój
Zielona 7, parter w podwórzu.
zdw 77 773

Panienkę
na wspólny Woźna, Grobla 9
zdw 77 790

Niekrepujący
pokój panu 40 zł. Kopernika 2, I.
lewo. zdw 77 787

Pokój
osobne wejście. Plac Sapieżyński
3, III. lewo. zdw 77 789

2 pokoje
umeblowane lub oddzielnie mał-
żeństwo niewykluczone. Jasińska
Wrocławska 30, m. 21. zdw 77 786

Pokój
dla dwóch panów (pań) Piekary
7, III. zdw 77 783

Pokój
wspólny dla pana. Półwiejska 8,
II lewo. zdw 77 782

Pokój
ładny frontowy. Plac Nowomiejs-
ki 6a, I. zdw 77 791

Podgórzna
10 a, III. prawo. zdw 77 834

Pokój
kulturalnej osobie wynajme. —
Adamska, Skarbowa 8, skrzydło
prawo IV. zdw 77 833

Frontowy
dobrze umeblowany. Wierzbie-
cice 40, II. lewo. zdw 77 881

Niekrepujący
panu ewentl. małżeństwu bez-
dzietnemu bez pościeli Kreta 6,
mieszkanie 8 zdw 77 842

Mniejszy
pokój elektryczność, ewentl. u-
trzymaniem Przemysłowa 27 a,
mieszkanie 14 zdw 77 838

Lepszy
pokój solidnemu panu zaraz. —
Rosada, Wierzbicice 13, m. 21.
zdw 77 837

Mały
pokój zaraz. Rosada Wierzbie-
cice 13, m. 21 zdw 77 828

Pokój
2 lub 3 panów, Św. Marcin 64,
III. front zdw 77 844

Słoneczny
frontowy 1—2 osobowy. Dąbro-
wskiego 25 a, I. lewo, od godz. 6.
zdw 77 847

Pokój
dwa lepsze Pomorska, Zygmunta
Starego 6 zdw 77 846

Pokój
frontowy wynajme utrzyman-
niem — bez. Półwiejska 31, I.
lewo. zdw 77 797

Pokój
panienkom (panom) lub szkol-
nym wynajme. Elektryczność,
Józefa 6, lewo. zdw 77 799

Pana
na wspólny frontowy pokój. —
Mostowa 16, m. 12. zdw 77 815

Pokój
ładny, czysty, słoneczny 2 pa-
nom odnajme zaraz. Polna 13, I.
lewo. zdw 77 812

Pokój
czysty słoneczny panom. Kana-
łowa 4, II. zdw 77 811

Półwiejska
5, III., prawo solidnemu panu.
zdw 77 809

Centrum
pokój dobrze umeblowany. Zam-
kowa 3, I. pr. lewo, narożnik
Pocztovej. zdw 77 820

Pokój
utrzymaniem inteligentnym. —
Tomaszewska, Młyńska 13, I.
zdw 77 871

Pokój
2-osobowy zaraz. Balcarzak,
Kraszewskiego 30. jw 5782

Pokój
dwa i trzyosobowy z utrzyma-
niem lub bez. Woźna 14, fryzjer.
zdw 77 851

Pokój
umeblowany dla panów do wy-
najęcia. Dąbrowskiego 36, No-
gajczak. zdw 77 878

Pokoik
umebl. zaraz Grotkera 2, m. 2.
zdw 77 882

Lepszy
pokój wynajme zaraz. Pyka,
Górna Wilda 45, I zdw 77 894

Balkonowy
elektryka, dwóm utrzymaniem
wynajme. Marsz. Pocha 47a,
miesz. 2. zdw 77 895

Pokój
2 osoby. Mostowa 4, I., lewo.
zdw 77 900

Pokoik
niekrepujący Grobla 6, Janowska
r w 13 635

Elegancki
Wielka 15, mieszkanie 12.
rw 13 633

Pokój
dwóm panom. Woźna 16, III.
lewo. rw 13 639

Pokój
niekrepujący wynajme. Wroniec-
ka 13, restauracja. rw 13 640

2 panom
Długa 4, parter lewo zdw 77 868

Pokój
próżny za miesięczną dzierżawą
wskaże. Blicharski Półwiejska
26. zdw 77 825

Śródmieście
dwuosobowy Wrocławska 3, II.
prawo. zdw 77 864

Pokój
wynajme. Fredry 4, III.
zdw 77 861

Pokoik
elektryczność panów. Wielkie
Garbary 9, m 13, parter.
zdw 77 901

Czysty
elektryczność jedno, dwuosobowy
zaraz korzystnie. Różana 4, III.
prawo. zdw 77 910

Pokoje
umeblowane Cieszkowskiego 7,
mieszkanie 12. zdw 77 907

Pokój
umeblowany. Piekary 5, mieszka-
nie 6. zdw 77 905

22 ROZMAITE

Naprawę korzystnie kupuje się obrazy tylko w firmie Witold Lewowski Wrocławska 36 skład obrazów i oprawa obrazów. Pw 9547-11.111

Pończochy, skarpetki zupełna wyprzedaż tylko do Świąt. Pocztowa 11. parter zdw 77 139

Słońce palmy, kąpiele morskie. Jedyn polski Pensjonat u morza z bezpłatną plażą, przy parku. Warunki umiarkowane. H. Kozłowska. Kuca Jelica - Kolorina. Dubrownik (Ragusa) Jugosławia. Pw 9314 53.250

Reparacje zegarków i wszelkiej biżuterii wykonuje szybko i solidnie. Firma F. Tarkowska. Poznań, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 9 533-9.92

Przerabiam naprawiam garsonki i swetry, pulawery itp. „Trioot”. Szymańskiego 10. III. Pw 9 509-1.43

Akuszerka Kleinwächterowa Poznań, centrum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsza piętro, lewo - drugi dom od Płacu Świętokrzyskiego. zdw 76 153

Zi 1,90, 2,90, 3,90 pończochy jedwabne, pończochy jedwabne do prania, prima pończocha jedwabna nadzwyczaj trwała od 4,90 poleca Specjalny Magazyn Pończoch J. Schubert, Wrocławska 5. Pw 10 213-13.95

Zi 4,90 fartuch biały z rekawami, płaszcz biały od 5,90; czarny satynowy od 8,50; jaszki rzeźnicze od 4,90 poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Wrocławska 3. Pw 10 212-13.94

Okazja Pianino sprzedano tanio. Drygas, Kantaka 5. Pw 10 274-13.102

Chiromantka zagraniczna przepowiada z kart z rak, fotografii codziennie wiele podziękowań. Górna Wilda 51, m. 8. zdw 77 843

Taksacje — retaksacje recept oraz pisanie rachunków, przyjmuje także zastępstwo, aprobowany aptekarz w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 77 920

23 OZENKI

Inżynier dypl. właściciel biura oraz skład, 40 lat, wysoki przystojny brunet, ożeni się z damą z odpowiednim majątkiem. Zgłoszenia bez fotografii i najpotrzebniejszych informacji pozostawia bez odpowiedzi. Pośrednictwo krewnych mile widziane. Oferty „Par”, 27 Grudnia 18, pod 60.97. Pw 9997-60.97

Kawaler 33. Wielkopolski, szuka żony od 23-34, skromnej blondynki, szatynki, dobrej tuszki obywatelki prowincji, z gotówką do 10 tysięcy lub własnością. Oferty możliwe fotografie zdw 77 700

Samodzielni krawcy blondyn i brunet po lat 28, posiadający po 10 000 franków, poszukują w celu matrymonialnym pań krawczyń, zdolnych pracować samodzielnie. Fotografie konieczne. Zgłoszenia M. P. Tailleur Oquies (Chapelle) P. d. C. France. zdw 75 530

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Młode orły”. Aurora: Charlie Chaplin p. t. Bohater wojny światowej. Casino: „Mężczyzna, — nie grzesz”. Colosseum: „Banda czarnego Billa”, „Dom Upiorów” i „Rex Bell — Czarodziej”. Corso: „Deszcz Róż”. Edison: „Nocna taksówka”. Harfa: „Agonja Jerolimy”. Kapitol: „Deszcz Róż”. Metropolis: „Messalina” (Słuzebnica Wenery). Orzeł: „Żelazna stopa” i „Napad na ekspres”. Odeon: „Władcy miłości”. Renaissance: W sidłach szantażystów. — Panienska od szlagierów. Słońce: „Tyranja miłości”. Stylowe: „Poznań wte i wewte” oraz „Wszystko za pieniądze”. Tęcza: „Jeździec bez głowy”, „Tajemnicza moc”. Teatr Dobry Wieczór: „Kot i Kominarze”. Wilsona: „Pod banderą miłości”.

24 NAUKA

Kursy stenografii pisanie na maszynach Kantaka I. II. piętro. zdw 74 417

Kursy stenografii pisanie na maszynach księgowości, rozpoczynam 1 kwietnia. Tyran-Zaworska Strzelecka 33. zdw 74 845-6

Lekcje matematyk zakres 6 gimnazjum poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 701

Nauczycielka udziela korepetycji. Jeżyce Kurjer jw 5 778

25 MUZYKA

Pianista rutynowany z akordjonem i dużym repertuarem salonowo-szlagierowym woły od 15 kwietnia lub 1 maja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 380

Na cytrze koncertowej udzielam lekcji. — Kurjer zdw 77 723

Lekcje gry na fortepianie tanio św. Marcina 47, III., Pilarska, dypl. naucz. zdw 77 814

Duet potrzebny damski lub męski od 1. 4. 31. — Adres Kurjer zdw 77 880

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 kwietnia dla poszukujących pos. ty w tej rubryce obliczamy po jednej; trzeciej cenie drobnych.

Zbożowiec - ksiązkowy z lepszym wykształceniem, znający dokładnie księzkowość amerykańską, buchalterję fabryczną, dział wekslowy, korespondencję polsko - niemiecką, szuka odpowiedniej posady. Wymagana skromna, miejscowość obojętna. Zgłoszenia przyjmuje Kurjer Poznański zdw 77 323

Cukiernik młody z dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz lub od 15. Oferty Kurjer zdw 77 377

Ogrodnik szuka jakiegokolwiek pracy oraz przyczyna drzewa fachowo i tanio. Oferty Kurjer zdw 77 603

Młodszy pomocnik handlu w maszynach rolniczych i żelazce, poszukuje posady ekspedienta lub magazyniera. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 77 402

Poszukuję posady na przybostwo lub do majatku, doskonale znam kuchnię, świadectwa odpowiednie. Włocławek ul. Przedmiejska 18. P.wo Winczak. nw 8763

Żelazniak z 6-letnią praktyką, poszukuje posady. Zgłoszenia A. Tuchocki, Ostrów Wlkp., Zdunowska 27. Pw 9.933-65.6

Samotna inteligentna pani przyjmie zaraz jakiegokolwiek posadę. Oferty Kurjer zdw 77 726

Panienska zdrowa, uczciwa i pracowita z cośkolwiek szyciem poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 707

Fryzjerka manikurzystka szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 77 703

Przyjmę posadę jako gospodarz, dobrze obeznany z rolnictwem, hodowlą inwentarza, ewentualnie do prowadzenia maszyn parowych i motorów. Na życzenie stawie kaucję. Zgłoszenia S. Wyszynski, Poznań, Chwaliszewo 58. zdw 77 702

1 000 zł kaucji, pożyczki, dam za posadę slusarza lub inną. Oferty Kurjer zdw 77 699

Początkująca ksiązkowa maszynistka ze znajomością stenografii poszukuje posady zaraz Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 77 735

Cukiernik laborant samodzielny z kilkuletnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 77 742

Posługaczka uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer zdw 77 744

Osoba w średnim wieku, znająca gospodarstwo wiejskie i wiejskie, szuka posady do samotnej osoby za skromnym wyżywieniem. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer jw 5 775

Ogrodnik kawaler szuka posady od 15. 4. z dobrymi poleceniami i świadectwami Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 760

Ogrodnik pomocnik ogrodnicy poszukuje posady zaraz lub od 15. 4. dobrze obeznany swym zawodem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 759

Kupiec 2 000 gotówki później więcej przyjmie jakiegokolwiek posadę. Oferty Kurjer zdw 77 753

Szukam posady jako pokojowa lub do wszystkiego. Matelska Rozalja, Biernatki, poczta Kórnik powiat Sremski. zdw 77 766

Kto przyjmie inwalidę woj. celem wyuczenia zawodu mechanika, — który szkoli się na koszt Wojewódzkiej Szkoły Reeducacyjnej. Oferty Kurjer zdw 77 777

Panienska znająca stenografię polską i niemiecką, korespondencje i pisanie maszyną poszukuje posady początkującej. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 788

Książkowa bilansistka (żr. am.) korespondentka polsko-niemiecka, starsza, dobra pracownia poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 77 711

Sierota umiejąca gotować poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 77 835

Kasjerka - ksiązkowa z kilkuletnią praktyką, pisanie na maszynach przyjmie posadę zaraz. Oferty Kurjer zdw 77 798

Biurowego człowieka sumiennego i pilnego piszącego także na maszynach który posadę stracił w związku z wyborami poleca się pp pracodawcom. Łaskawe oferty do Kurjera pod zdw 77 470/1

Pomocnik ogrodnicy szuka posady 1 kwietnia lub później. Oferty Kurjer zdw 77 740/1

Chemik młodszy, zdolny, energiczny, szuka jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer dw 8133

Gospośnia z szyciem szuka posady od 15. 4. lub 1. 5. Oferty Kurjer zdw 77 897

Pokojowa bielizniarka szuka posady od 15. 4. lub 1. 5. Oferty Kurjer zdw 77 896

Szwajcar samotny poszukuje posady od 15 kwietnia lub później. Zgłoszenia Dudziak Ruda, poczta Wielawa powiat Łask. rw 13 637

Panienska skromna z prawnicą poszukuje posady do dzieci i prac domowych. Oferty Kurjer rw 13 627

Rządca gospodarczy z zamiłowaniem rolniczym i hodowczą z bardzo dobrimi rekomendacjami w intensywnym prowadzeniu majatku poszukuje posady samodzielnej lub pod ogólną dyspozycją zaraz względnie 1. 7. w Poznaniu lub w Kongresówce. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 862

Zamiejscowa osoba uczciwa, sumienna, znająca gospodarstwo domowe, poszukuje posady w lepszym domu — najchętniej u samotnej osoby w Katowicach od 1. 5. Oferty Kurjer zdw 77 903

Wolna pianistka saksofonem oraz jazzbandzista saksofon flet. Kurjer zdw 77 912

Sierota parcowita, uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer zdw 77 547

Młodsza dziewczyna poszukuje posady od 1. 4. z cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 77 665

Sluzaczka do wszystkiego szuka posady 1. 4. Oferty Kurjer zdw 77 678

Technik dentystyczny młodszy poszukuje posady, względnie praktyki w operatywie. — Oferty Kurjer zdw 77 635

Szofer kowal — slusarz szuka posady w wolnych chwilach zajmie się inną pracą. Oferty Kurjer zdw 77 695

Osoba starsza szuka posady z gotowaniem u bezdzietnych państwa od 1. 4. Oferty upraszam: Przeczni-ca 3, II. prawo zdw 76 602

Panienska lat 17, znająca język polski i niemiecki, ekspedycje w składzie poszukuje jakiegokolwiek zatrudnienia. Oferty Kurjer zdw 76 509

Dziewczyna z dzieckiem, znająca wszelką pracę domową i szycie szuka posady Łaskawe oferty do Kurjera zdw 76 594

Właściciele ogródków Robotnik obeznany z pracami ogrodniczymi dobrze polecony poszukuje pracy na tygodnie, dnię lub godzinę T. Wisniewski Poznań, Komandoria 14. Strzelnica zdw 77 636

Aptekarz umie niemiecki francuski, rosyjski doskonale znawca laboratorjum, szuka odpowiedniej posady. Podanie warunków Kurjera Poznańskiego dw 3163

28 WOLNE MIEJSCA

Techn. dentystyczny młodszy ze skromnymi wymaganiami potrzebny zaraz Zgłoszenia piśmienne Dent. Sypniewski. — Kycyna. nw 8966

Sluzaczka zaraz do wszystkiego. Woźna 19. Szwajnia. zdw 77 664

Magistra z jednoroczną praktyką przyjmie Aptekę na prowincji. Proszę podać referencje i warunki Kurjer Poznański p 3482

Znana fabryka rowerów poszukuje wytrawnego majstra do montażu rowerów. Wieloletnia, praca w tym zakresie i znajomość rynku, konieczne. Oferty pod dw 3 152 kierować do Kurjera Pozn.

Poszukujemy od 1 kwietnia dzielnego ksiązkowego lub ksiązkowej obeznanej z ksiązkowością „Definitiv”. Oferty z podaniem pensji i referencji oraz z odpisami świadectw uprasza: B. Thiel, i Ska Tuchola. zdw 77 330

Fryzjer i fryzjerka na wypomóżkę potrzebni. Ul. Wroniecka 6. zdw 77 661

Książkowa - kasjerka

na majątek — energiczna, szybko się orientująca, poszukuje posady zaraz lub później. Znam ksiązkowość amerykańską - gospodarza, sprawy sołteckie klasyfikowanie inwentarza i t. d. Służę referencjami. Łaskawe zgłoszenia proszę pod „Kasjerka” do Dziennika Kujawskiego w Inowrocławiu. np 8801

Dziewczyna uczciwych rodziców do dziewczyczki 3-letniej bez spania. Zgłoszenia od 4-5 Chwaliszewo 72. Wittkova, właściciel domu. zdw 77 729

Sluzaczka potrzebna, Górna Wilda 17, mieszkanie 4. zdw 77 717

Bona potrzebna na wieś do dwojga dzieci, 3-6 lat z szyciem. Oferty z świadectwami, podaniem lat i pensji do Kurjera zdw 77 709

Poszukuję podróżującego na cały obszar Rzeczypospolitej na artykuł spożywczy za wysoką prowizję. — Zgłoszenia codziennie w firmie Halina, Wrocławska 40. zdw 77 813

2 sluzaczki z gotowaniem druga do dziecka potrzebne Zgłoszenia z świadectwami restauracja Centrum, Stary Rynek. zdw 77 737

Fryzjerka i pomocnik fryzjerski potrzebni. Kaczanowska Matejki 48 49. zdw 77 747

Uczeń piekarski potrzebny zaraz. Mistrz piekarski, A. Ludwiczak, Strzelecka 21. zdw 77 755

Dziewczyna potrzebna zaraz. Kwiatowa 8, Rzeźnictwo. zdw 77 775

Krawiec potrzebny. Zółtowski, Wierzbicice 15. zdw 77 774

Fryzjer i fryzjerka mogą się zgłosić. Aleje Marcinkowskiego 15. zdw 77 793

Fryzjerka potrzebna. Ziolkiewicz, Wielka 15 zdw 77 832

500 zł i więcej zarobku miesięcznie. — Agentów we wszystkich miejscowościach woj. Poznańskiego i Pomorskiego poszukuje poważna instytucja bankowa. Zgłoszenia: Pałuch, Poznań 3, ul. Widok, mieszkanie 6 (Górczyn willa Dziennika) zdw 77 830

Szweców przyjmuje. Wskaże Kurjer zdw 77 845

2 fryzjerskich pomocników potrzebnych 50%. Mokra 12. zdw 77 800

Inteligentna panienska do czytelnia potrzebna. Slusarska 7. zdw 77 819

Czysta posługaczka z praniem potrzebna zaraz. Przemysłowa 40, m. 27. Zgłoszenia od 19. zdw 77 810

Fryzjerka jak i fryzjer meski mogą się zgłosić zaraz „Renaissance”, Aleje Marcinkowskiego 2a. zdw 77 805

Posługaczka na cały dzień praniem, gotowaniem potrzebna. Dachtera, Rynek Łazarski 10. zdw 77 805

Dzielný przystojny ekspedient do mego składu delkatesów może się zgłosić. Pensja 400 zł miesięcznie przy wolnym utrzymaniu. Szkola 5. zdw 77 754

Fryzjerka dzielna potrzebna. Wrocławska 30. zdw 77 816

Pomocnik fryzjerski zaraz potrzebny. Poznańska 22. zdw 77 821

Posługaczka potrzebna ul. Szwajcarska 15a, I. p. Lissek. zdw 77 898

Młodsza siłę biurową (meska) początkująca z ładnym charakterem pisma przyjmie zaraz Pietruszewski, komornik sądowy, Poznań, Wielkie Garbary 38. dw 3224

Przedstawiciela miejscowego poszukuje poważna krakowska firma elektrotechniczna na Poznań i Województwo Poznańskie. Brana będzie pod uwagę wyłącznie osoba fachowa o pierwszorzędnych kwalifikacjach doskonale wprowadzona na tamtejsze terytorium Zgłoszenia sub „Inicjatywa” do Biura ogłoszeń Statera, Kraków nw 8943

Fryzjer potrzebny. Górna Wilda 38. rw 13 624

Kasjera inkasenta z kaucją poszukuje zaraz poważna instytucja w Poznaniu. Wyczerpujące oferty „Par” Aleje Marcinkowskiego 11, pod 54.126. Pw 10 273-54.126

Potrzebny zaraz energiczny pisarz podwózkowy nie więcej lat 25 ze znajomością prowadzenia ksiąg gospodarczych i spraw sołteckich oraz energiczny włodarz nie więcej lat 45 z dwiema dziewczynkami. — Zgłoszenia do Majetności Koszuty poczta Środa. Pw 10 275-13.100

Lepsza dziewczyna, dobieg gotowaniem cośkolwiek szyciem. Zgłoś się zaraz skład obuwia Pocztowa 2, między 4-6. zdw 77 893

Fryzjer meski, starszy potrzebny od zaraz. M. Scheller, Pocztowa 31. zdw 77 891

Fryzjerka zaraz potrzebna. Marszałka Focha 84, narożnik Emilji Szczyńskiej. zdw 77 853

Fryzjerski pomocnik wypomóżkę potrzebny. Górna Wilda 119. zdw 77 870

SALEG TATRZAŃSKI PIELĘGNIJE I CHRONICERĘ FALKIEWICZ POZNAŃ Pw 9538-10.99

Humor zagraniczny = Zaniósłm twój list do grafomantki. = I co powiedziała? = Żebyś się nauczyła ortografii! (Lond. Opinion). S. F.

Przedpłata na kwiecień 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania. W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiały poświęcony danej uroczystości. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpółnocy. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada. Telefon do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.